

2nd INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON HISTORY EDUCATION

ISHE

14 -16 June 2012 , Trabzon

ABSTRACTS

Abstracts

for

2nd International Symposium on History Education

14 - 16 June, 2012

Karadeniz Technical University

Fatih Faculty of Education

Department of History Education

Trabzon, TURKEY

Symposium Honorary Chairman

Prof. Dr. İbrahim ÖZEN, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü

Symposium Chairman

Prof. Dr. Adnan BAKİ, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Dekanı

Organization Committee

Assoc. Prof. Dr. İsmail H. DEMİRCİOĞLU: Karadeniz Technical University, Fatih SOE
Assoc. Prof. Dr. Ersin GÜLSOY: Atatürk University, Kazım Karabekir SOE
Assist. Prof. Dr. Rahmi ÇİÇEK: Karadeniz Technical University, Fatih SOE
Assist. Prof. Dr. Semih AKTEKİN : Karadeniz Technical University, Fatih SOE
Assist. Prof. Dr. İbrahim TURAN: Atatürk University, Kazım Karabekir SOE
Assist. Prof. Dr. Aydın GÜVEN: Atatürk University, Kazım Karabekir SOE
Assist. Prof. Dr. Ramazan KAYA: Atatürk University, Kazım Karabekir SOE
Assist. Prof. Dr. Selahattin KAYMAKÇI: Karadeniz Technical University, Fatih SOE
Dr. Mehmet AKPINAR: Karadeniz Technical University, Fatih SOE
Lecturer, Celal MUTLUER: Gediz University

Advisory Board

Prof. Dr. Mesut ÇAPA: Ankara University, Institute of Turkish Revolutionary History
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN: Gazi University, Gazi SOE
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK: Marmara University Faculty of Education
Prof. Dr. Dursun DİLEK: Sinop University Faculty of Education
Prof. Dr. Elisabeth ERDMANN: Universität Erlangen-Nürnberg, Germany
Prof. Dr. Maria REPOUSSI: University of Salonika, Greece
Prof. Dr. Alexander KHODENOV: Yaroslav University, Russia
Prof. Dr. Muammer DEMİREL: Uludağ University Faculty of Education
Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ: Selçuk University, Selçuk Faculty of Education
Prof. Dr. Refik TURAN: Gazi University Gazi Faculty of Education
Prof. Dr. Hamza KELEŞ: Gazi University Gazi Faculty of Education
Prof. Dr. Tuğba Yanpar YELKEN: Mersin University Faculty of Education
Prof. Dr. Yahya AKYÜZ: Ankara University Faculty of Educational Sciences
Assoc. Prof. Dr. Yosenna WELLA: Malta University, Malta
Assoc. Prof. Dr. Benediktas SETKUS: Lithuanian University of Educational Sciences
Assoc. Prof. Dr. İsmail H. DEMİRCİOĞLU: Karadeniz Technical University Fatih SOE
Assoc. Prof. Dr. Nuri YAVUZ: Gazi University Gazi Faculty of Education
Assoc. Prof. Dr. Ahmet DOĞANAY: Çukurova University Faculty of Education
Assoc. Prof. Dr. Yücel KABAPINAR: Marmara University Atatürk Faculty of Education
Assoc. Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK: Sakarya University Faculty of Education
Assoc. Prof. Dr. Bahri ATA: Gazi University, Gazi Faculty of Education
Assoc. Prof. Dr. Ali YILMAZ: Marmara University Atatürk Faculty of Education
Assoc. Prof. Dr. Kaya YILMAZ: Marmara University Atatürk Faculty of Education

Assoc. Prof. Dr. Ersin GÜLSOY: Atatürk University Kazım Karabekir SOE
Assoc. Prof. Dr. Handan DEVECİ: Eskişehir Anadolu University Faculty of Education
Assoc. Prof. Dr. Recep KARACAKAYA: Karabük University Faculty of Art
Assoc. Prof. Dr. Süleyman DEMİRCİ: Erciyes University Faculty of Art
Assist. Prof. Dr. Nazım KURUCA: Giresun University, Giresun Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. İsmail TÜRKOĞLU: Marmara University Institute of Turkic Studies
Assist. Prof. Dr. Erdal ASLAN: Dokuz Eylül University Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. Ayten KİRİŞ: Muğla University Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. İbrahim Hakkı ÖZTÜRK: 18 Mart University Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. Gülin KARABAĞ: Gazi University Gazi Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. Sezai ÖZTAŞ: Kırklareli University, Department of PAHTR
Assist. Prof. Dr. İbrahim TURAN: Atatürk University Kazım Karabekir SOE
Assist. Prof. Dr. Aydın GÜVEN: Atatürk University Kazım Karabekir SOE
Assist. Prof. Dr. Ramazan KAYA: Atatürk University Kazım Karabekir SOE
Assist. Prof. Dr. Mehmet Suat BAL: Sütçü İmam University
Assist. Prof. Dr. Fatma Kaya DOĞANAY: Atatürk University Kazım Karabekir SOE
Assist. Prof. Dr. Erkan DİNÇ: Uşak University Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. İsmail ACUN: Uşak University Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. Hüseyin KÖKSAL: Gazi University Gazi Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. Şahin ORUÇ: Yıldız University Faculty of Education
Assist. Prof. Dr. Ahmet S. CANDAN: Karabük University Faculty of Art
Assist. Prof. Dr. Semih AKTEKİN: Karadeniz Technical University Fatih SOE
Assist. Prof. Dr. Selahattin KAYMAKÇI: Karadeniz Technical University Fatih SOE
Assist. Prof. Dr. Mehmet AKPINAR: Karadeniz Technical University Fatih SOE
Assist. Prof. Dr. Mehmet Salih ERKEK: Dicle University, Ziya Gökalp SOE
Dr. Nadezda MAROVKOVA: University of West Bohemia, Czech Republic
Dr. Oldimar CARDOSO: Sao Paulo University; Brazil
Dr. Banu Çulha ÖZBAŞ: Dokuz Eylül University Faculty of Education
Dr. Mohamad Johdi SALLEH: International Islamic University, Malaysia

Secretariat

Res. Asst. Ebru DEMİRCİOĞLU: Karadeniz Technical University Fatih SOE
Res. Asst. Alpaslan PATA: Karadeniz Technical University Fatih SOE
Res. Asst. Melike KARAHÜSEYİN: Karadeniz Technical University Fatih SOE

TABLE of CONTENTS
İÇİNDEKİLER**İçindekiler**

MECLİS CELSE ZABITLARINDA TARİH TEMELLİ METAFORLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME (1920-1923)..	1
TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHSEL DİL KULLANIMI.....	2
YAKIN DÖNEM TARİHİNİN ÖĞRETİMİ: PROBLEMLER VE ÖNERİLER.....	3
TARİHİ KAYNAK OLARAK EVLİYA ÇELEBİ MİSİR'İN SEYAHATNAMESİ ÖNEMİ	4
KIBRISLILIK BAĞLAMINDA KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİNDE TARİH ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARA KESİTSEL BİR BAKIŞ	5
ERMENİLER, AMERİKA VE MİLLİYETÇİLİK ÜÇGENİNDE TARİH EĞİTİMİ	6
ART EDUCATION DURING ECONOMIC CRISIS.....	7
MEŞRUTİYET DEVRİ OSMANLI TARİH EĞİTİMİNE DAİR BİR KAYNAK: MANASTIRLI MEHMET TEVFİK BEY'İN "OSMANLI TARİHİ"	8
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SAHİP OLDUKLARI TARİH BİLİNCİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA ...	9
TARİH EĞİTİMİNDE ÖRNEK BİR ÇALIŞMA: KÜLTÜREL MİRASA DUYARLILIK DEĞERİNİN KAZANIMI .	10
ÇEVİZ SANDIĞINDA SAKLI TARİH	11
TARİH ÖĞRETİMİNİN DERİNLİĞİ	12
OSMANLI DEVLETİ'NDE II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ KIZ EĞİTİM KURUMLARI.....	13
TARİH EĞİTİMİ KAPSAMINA YENİ BİR BAKIŞ: OSMANLI DEVLETİ'NİN GENİŞLEME SİYASETİNİN MODERN STRATEJİ ANALİZLERİYLE İNCELENMESİ	14
YENİ TÜRK DEVLETİNİN İLK MAARİF VEKÂLETİ.....	15
(KURULUŞU VE ÇALIŞMALARI 1920-1923)	15
ÖĞRETİM PROGRAMLARI ve DERS KİTAPLARI AÇISINDAN ALMAN VE TÜRK (5 ve 6. SINIFLAR DÜZEYİ) TARİH ÖĞRETİMİ DENEYİMLERİNE BİR BAKIŞ: BENZERLİK VE FARKLILIKLAR	16
TARİH ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÜST BİLİŞ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	17
ASKERİ TARİH ÇALIŞMALARININ TARİH BİLİMİNE KATKILARI	18
T.C ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ DERSİNİN ÖĞRETİMİNDE.....	19
"DRAMA TEKNİĞİNİN" KULLANILMASI	19
TÜRKİYE'DE ASKERİ TARİH ÇALIŞMALARINDA KULLANILABİLECEK SÜRELİ ASKERİ YAYINLAR.....	20
TARİH DERSLERİNİN MİLLİ KİMLİYİMİZİN OLUŞMASINDA ROLÜ	21
OSMANLI DEVLETİ'NDE ÖZEL İSLAM MEKTEPLERİ'NDE ÖĞRENCİLİK HAYATI.....	22
TARİH ÖĞRETİMİ ALANINDA EYLEM ARAŞTIRMASI YÖNTEMİNİN KULLANILMASI: EĞİTİMSEL FIRSATLAR VE METODOLOJİK SORUNLAR	23
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN KONU İÇERİĞİNİN DÜZENLENMESİYLE İLGİLİ ÖĞRETİM PROGRAMI ve DERS KİTAPLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ:	24
YENİ YAKLAŞIMLARA DİRENÇ ve İÇERİKTEKİ SORUNLAR.....	24
HISTORY EDUCATION for ARAB PALESTINIAN SCHOOLS in ISRAEL.....	25

OSMANLI MODERN EĞİTİM KURUMLARINDA ÖĞRENCİ TAKİBİ	26
ESKİ ROMA'DA İLKÖĞRETİM.....	27
8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DOST ve DÜŞMAN ÜLKELERLE İLGİLİ ALGILARI.....	28
RECYCLING the PAST: MAPPING HISTORICAL LANDSCAPE of TURKEY in CITY MUSEUMS	29
POST-SOVIET TRANSITION as a CULTURAL TRAUMA and HISTORY EDUCATION in GEORGIA.....	30
TARİH ÖĞRENMEYİ SEVİYORUM ÇÜNKÜ.....	31
HISTORICAL CONSCIOUSNESS in MUSIC EDUCATION and MUSIC HISTORY EDUCATION	32
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEDYADAKİ TARİH BİLGİSİNİN GÜVENİRLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	33
TARSUS RÜŞDİYESİ'NDEN MİSAK-I MİLLİ İLKOKULU'NA.....	34
TARİH EĞİTİMİNDE İHTİMAL YADA TEORİK ANLATIM; OSMANLI TARİHİ AÇISINDAN.....	36
AHMED RASİM: BİR OSMANLI TARİH SÖZLÜKÇÜSÜ.....	37
GÜNÜMÜZ ORTAÖĞRETİM 10. TARİH DERS KİTABI ile MUHTEŞEM YÜZYIL İSİMLİ TELEVİZYON DİZİSİNDEKİ KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN DÖNEMİ SÖYLEMLERİNİN GÖSTERGE BİLİMSEL AÇIDAN KARŞILAŞTIRILMASI	38
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILABİLECEK BİR YÖNTEM OLARAK SÖZLÜ TARİH:'DÜĞÜNLERİMİZ' KONUSU ÜZERİNE BİR UYGULAMA.....	40
KURULUŞTAN İMPARATORLUK ÇAĞINA OSMANLI TARİHİ "BİR HİKAYE / a FICTION" mi?" OSMANLI DEVLETİNİN KURULUŞU İLE İLGİLİ YAKLAŞIMLARA ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME	41
İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN İLKÇAĞA İLİŞKİN ALGILARININ KAYNAKLARI: ÖĞRENCİLER GERÇEKTEN BOŞ BİR LEVHA MIDIR?.....	42
TARİH DERSLERİNDE TARTIŞMA YÖNTEMİNİN KULLANILMASINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	43
T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE ADI GEÇEN ÖNEMLİ KİŞİLERİN DERS KİTABINDAKİ FOTOĞRAFLARININ KULLANILMASINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	44
THE EFFECTS OF FINE ARTS COLLEGE ON ART AND HISTORY OF ART EDUCATION FROM ITS FOUNDATION TO THE FIRST YEARS OF THE REPUBLIC.....	46
GÜMÜŞHANE SANCAĞINDA EĞİTİM (1873-1916)	47
TARİH DERSLERİNİN KÜRESEL VATANDAŞLIK EĞİTİMİNDEKİ YERİ: ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....	48
İNKILÂP TARİHİ ÖĞRETİMİNDE TARİHİ ROMANLARIN KULLANILMASI: ATEŞTEN GÖMLEK ÖRNEĞİ	49
AZERBAIJAN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN KADIN TARİHİNE YÖNELİK TUTUM VE ÖNERİLERİ	50
TARİHÇİLİK: FARKLI BAKIŞLAR VE ÇAĞDAŞ DÜŞÜNCELER	52
GIAMBATTISTA VICO: TARİHSEL BİLGİ ve İNSAN DOĞASI SORUNU	54
TARİH ÖĞRETMENLERİNİN YENİ MÜFREDAT PROGRAMLARINDAKİ ÖLÇME-DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİNİN UYGULAMA SÜRECİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ (ERZURUM ÖRNEĞİ).....	55
POPÜLER KÜLTÜRÜN PARÇASI OLAN TARİHİ DİZİLERE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ (KASTAMONU ÖRNEĞİ).....	57
KAVRAMA DAYALI TARİH ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	59
(TANZİMAT DÖNEMİ)	59

TARİH ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRENME STİLLERİNİN BELİRLENMESİ ve BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İRDELENMESİ: SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	61
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ “TARİH” KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR YARDIMIYLA ANALİZİ	63
ANTİK YUNAN'DA ÇOCUKLARIN ve GENÇLERİN EĞİTİMİ.....	65
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEKİ ÇOCUKLARIN TARİHİ YENİDEN İNŞASI	67
KİTABI ve BELGESEL KAYNAKLARA GÖRE 16. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ'NDE ÖTEKİ	68
ANALYSIS of the PRESENTATION of WOMEN in WORLD HISTORY TEXTBOOKS; SAMPLE of TURKEY and GREECE	69
YUSUF AKÇURA ve TARİH EĞİTİMİ.....	70
İRAN LİSE 2 TARİH DERS KİTAPLARINDA OSMANLI İMGESİ.....	71
İLKÖĞRETİMDE TARİH EĞİTİMİNİN ÖNEMİ	73
ÜNİVERSİTE 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GENEL TARİH BİLGİLERİNE İLİŞKİN BİR ANKET ÇALIŞMASI ..	74
CUMHURİYET'TEN GÜNÜMÜZE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA TÜRKLERDE DEVLET TEŞKİLATI KONULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	76
MÜHENDİSLİK EĞİTİMİNDE SİVİLLEŞMEYE GİDEN YOL:	78
HENDESE-İ MÜLKİYE MEKTEBİ.....	78
BAYTARLIK EĞİTİMİNDE BİR ADIM: MÜLKİYE BAYTAR MEKTEBİ.....	80
TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HAZIRLANMIŞ TEZLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	82
İHSAN SUNGU'YA AİT BİR TARİH DERSİ ÖRNEĞİ: TAÇ GİYDİRME TÖRENİ TABLOSU	84
TOWARDS MULTIETHNIC GEORGIAN NATION? KEY ASPECTS of HISTORY TEACHING in the POST-SOVIET GEORGIA	85
HİÇBİR ÜLKENİN İLGİLENMEKTEN VAZGEÇEMEDİĞİ OKUL KİTAPLARI:	86
İKİ ÖRNEĞİN KARŞILAŞTIRILMASI	86
TARİH ARAŞTIRMALARI KONUSUNDA USTA TARİHÇİLERİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	88
TÜRKİYE'DEKİ TARİH BÖLÜMLERİNİN İNTERNET SAYFALARINDAKİ AÇIKLAMALARA GÖRE YETİŞTİRMEYİ AMAÇLADIKLARI TARİHÇİ PROFİLLERİ	89
XIX. YÜZYILIN SONLARI XX. YÜZYILIN BAŞLARINDA OSMANLI ve CUMHURİYET DÖNEMİ TARİH ANLAYIŞINA AMERİKALI MİSYONERLERİN YAKLAŞIMI	90
6. ve 7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ TARİH KONULARININ ÖĞRETİMİNDE İNTERAKTİF MÜZELERİN KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ	91
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE TARİH EĞİTİMİ: TARİH ÖĞRETİMİ ÜZERİNE VELİ GÖRÜŞLERİ.....	93
THE INTEGRATION of the HUMAN RIGHT in the FRAMEWORK of the SUBJECT of HISTORY and GEOGRAPHY	95
SUUDİ ARABİSTAN'DA MUTAVASSIT (ORTAOKUL) TARİH EĞİTİMİ ANLAYIŞI.....	96
TEACHING HISTORY in EARLY CHILDHOOD WITHIN SOCIAL SCIENCES CURRICULA in the USA.....	98

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILÂP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ İLE İLGİLİ HAZIR BULUNUŞLUKLARININ SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI	99
II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİNDE SULTANİLERDE UYGULANAN ÖĞRETİM PROGRAMLARI	101
MİLLİ EĞİTİM AMAÇLARI ÜZERİNE GÜNCEL TARTIŞMALAR:	102
TARİH ÖĞRETMENLERİ NE DÜŞÜNÜYOR?.....	102
TARİH DERSLERİNDE OLUŞTURMACI ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARINI KULLANMAK MÜMKÜN MÜ?.....	104
TARİH ÖĞRETİMİNDE KAVRAMLAR ve YENİ 9. 10. ve 11. SINIF TARİH ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA KAVRAMLARIN YERİ.....	106
TÜRKİYE'DE TARİH ÖĞRETİMİNDE BİR DEĞİŞİM DİNAMİĞİ: TARİH VAKFI.....	107
AVRUPA KONSEYİ'NİN 1990'LI YILLARDA YÜRÜTTÜĞÜ TARİH EĞİTİMİ FAALİYETLERİNE BİR BAKIŞ	109
KÜLTÜREL MİRAS ve KORUMA EĞİTİMİNDE SAFRANBOLU ÖRNEĞİ.....	110
TÜRK EĞİTİM TARİHİ ALANINA NASIL YÖNELDİM? "TÜRK EĞİTİM TARİHİ" KİTABIMI NASIL YAZDIM? TÜRK EĞİTİM TARİHİ DERSLERİMİ NASIL YAPTIM?	111
LİSE TARİH DERS KİTAPLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ	113
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN TUTUMLARI	114
AKDES NİMET KURAT'IN TARİHÇİLİĞİ	115
SOSYAL BİLGİLER ve TARİH ÖĞRETİM PROGRAMLARI KAZANIMLARININ BİRBİRLERİYLE ÖRTÜŞME DURUMU	117
STAJYER ÖĞRETMENLERİN TARİH DERSLERİNE YÖNELİK ALGI ve BEKLENTİLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA	118
ORTAÖĞRETİM TARİH DERS KİTAPLARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	119
20. YÜZYIL BAŞLARINDA AVRUPA PEDAGOJİ DÜŞÜNCELERİNİN OSMANLI DÖNEMİ TARİH ÖĞRETİMİNE ETKİSİ: YAKIN GEÇMİŞTEN UZAK GEÇMİŞE DOĞRU TARİH PROGRAMI GELİŞTİRME PROJESİ VE SONUÇLARI	120
MISIR'DA LİSELERDE TARİH ÖĞRETİMİ.....	122
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN TARİH KONULARININ ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	123
AN INVESTIGATION of the YEAR-EIGHT PRIMARY SCHOOL STUDENTS' UNDERSTANDING AND COMPREHENSION of SOME CONCEPTS TAUGHT in the STUDY UNIT 'STEPS TOWARDS the CONTEMPORARY TURKEY' WITHIN the CURRICULUM of the REVOLUTION HISTORY of TURKISH REPUBLIC and THE PRINCIPLES of ATATÜRK COURSES	124
TEACHING the HISTORY of REPUBLICAN PERIOD in PRIMARY SCHOOLING: AN EXAMINATION of the VIEWS of TEACHERS	126
MİLLİ MÜCADELE ve CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA TRABZON'DA ÖĞRETMEN ÖRGÜTLENMESİ	127
OKUL ÖNCESİ ÇAĞI ÇOCUKLARININ ATATÜRK ALGISI	128

DİZİLERDEN TARİH ÖĞRENMEK: TARİH ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR DEĞERLENDİRME.....	129
TARİH ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ ve TARİH ÖĞRETİMİNDE SORU CEVAP YÖNTEMİNİN KULLANILMASI	131
“SAKARYA SAVAŞININ” İNKILÂP TARİHİ ÖĞRETİMİ AÇISINDAN HATIRATLARDA İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME DENEMESİ	132
YÖK TEZ MERKEZİ VE PROQUEST'TE YER ALAN TARİH EĞİTİMİ TEZLERİNİN İÇERİK ve YÖNTEM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	134
CONTENPORARY HISTORY TEXTBOOKS IN LITHUANIA: THE CASE OF INNOVATIONS	135
BATI AZERBAJYAN'DA (İNDİKİ ERMENİSTAN'DA) TÜRKÇE YER İSİMLERİNİN DEĞİŞTİRMESİ.....	136
TARİH ÇALIŞMALARINDA KAYNAK KULLANIMI.....	137
MALFUZAT (UTTERANCES) of the EARLY SUFI CHISHTI SAINTS of INDIA as a SOURCE of HISTORY- EDUCATION DURING the TURKISH RULE (13th CENTURY).....	138
İKİNCİ MAARİF ŞÛRASI ÇALIŞMALARINI İŞIĞINDA TÜRKİYE'DE TARİH ÖĞRETİMİ	140
TARİH ÖĞRETMENİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ.....	141
MAARİF ŞÛRALARINDA TARİH EĞİTİMİ	143
ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNİN LİSE TARİH DERS KİTAPLARINDA DİN ANLATISI.....	145
TARİH EĞİTİMİNİN METOTLARININ YÜKSELME DEVİRLERİ	147
POSTMODERN TARİH YAKLAŞIMI: POSTMODERNİZMİN TARİH EĞİTİMİNİN İÇİN DOĞURGULARI	149
İLKÖĞRETİM II. KADEME SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN TARİH KONULARININ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN KAVRAM YANILGILARI ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	151
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARİHİ ÇEVRE ALGILARI ve TARİHİ ÇEVRE EĞİTİMİNİN YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	153
TARİHÇİLİK; TARİHİ, TARİHTEN ESİNLENEREK YAZMA İŞİ.....	155
SELÇUKLU DEVRİNİN TARİH ARAŞTIRMALARINDA KAYNAK SORUNU: EFLAKİ'NİN ESERİNİN HAKKINDA BAZI NOTLAR.....	157
TÜBİTAK LİSELER ARASI PROJE YARIŞMASINDA TARİH PROJELERİNİN DURUMU	158
TARİH ÖĞRETMENLERİNİN YEREL TARİH KONULARININ TARİH DERSLERİNDE KULLANIMIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İRDELENMESİ	160
PROSPECTIVE HISTORY TEACHERS' VIEWS on ACTIVITY BASED LEARNING in HISTORY LESSONS ..	162
1970 TARİHLİ 10. SINIF TARİH DERS KİTABININ GÖRSEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	163
TEACHER TRAINING for HISTORY TEACHERS and TEACHING HISTORY in the EUROPEAN UNION: PRESENT and FUTURE.....	164

MECLİS CELSE ZABITLARINDA TARİH TEMELLİ METAFORLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME (1920-1923)

Yaşar Özüçetin
Ahi Evran Üniversitesi

XIX. ve XX. yüzyıl ile birlikte hedefleri çeşitlilik göstermeye başlayan, propaganda ve araçları güçlenen “Şark Meselesi”, Batının emperyalist yönünü gizli tuttuğu, hümanist bir zihniyetle hareket ettiğini söylediği, bir plan ve politika içerisinde yerini almıştır. Yeni Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kuruluşunu oluşturan Milli Mücadele döneminde de Batılı devletlerin tatbik ettikleri siyasi politikalar devamlılık göstermiş, nihai hedef olan “Türklerin Anadolu’dan tamamen çıkartılması” bir fırsat olarak görülmüştü. Ancak, farklı görüş ve inançları bir çatı altında toplayan Büyük Millet Meclisi açılmış, içte ve dışta her türlü güçle meşgul olunurken, kanunlar çıkarılıp, kararlar alınmış, ülkenin bağımsızlığı ve milli iradenin tecellisi gözetilmiştir. “Benzetme” ile yakın bir anlam taşıyan “metafor”, bilinmeyeni bilinene aktarmak suretiyle açıklamak ya da nitelikleri bir gerçeklik düzleminden bir başkasına aktarmak suretiyle iş gören bir söz ya da görüntü aracı, doğrudan doğruya veya niteliği anlatılmak istenen nesnenin bir başka nesneye dayanılarak, onunla benzerliği ortaya konarak anlatılması olup, TBMM Birinci Dönem (23 Nisan 1920-16 Nisan 1923) müzakerelerinde de tesadüf edilmiş, tesadüf edilen bu metaforlar arasında tarih temelli olanlar geniş bir yer tutmuştur. TBMM üyeleri, müzakere ettikleri hususlar üzerinde yaptıkları metaforlarla konunun ya da kanunun istikametini değiştirmişler ve çoğu zaman kanunların kabul ve ya reddinde önemli rol oynamışlardır.

Anahtar Kelimeler: TBMM Birinci Dönem, Tarihi Olgu, Tarihi Olay, Müzakerelerde Metafor

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHSEL DİL KULLANIMI

Erhan Metin

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi

Bu çalışmanın amacı, tarih eğitimi ve dil ilişkisini, tarih eğitiminde kullanılan tarihsel dilin niteliklerini öğretmenlerin kullandığı tarihsel dil boyutuyla inceleyerek tarih derslerinde öğretmenlerin kullandığı tarihsel dilin niteliklerini farklı yönleriyle ortaya koyabilmektir. Aynı zamanda öğretmenlerin kullanmakta oldukları tarihsel dilin nasıl incelenmesi gerektiği veya incelenebileceği hususunda tarih eğitimi alanında özgün bir model ortaya çıkarabilmektir. Araştırma betimsel araştırma modelinde yapılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında literatür taraması, gözlem çalışması ve görüşme teknikleri uygulanmıştır. Bu veri toplama teknikleri neticesinde elde edilen veriler nicel ve nitel veriler olmak üzere tasnif edilmiştir. Nicel verilerin analizinde SPSS 16.0 programı kullanılırken, nitel veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın tarih öğretmenlerinin tarihsel dil kullanımlarını tespit edebilmek için dört farklı okul ve bu okulda görev yapan dokuz farklı öğretmen örneklem olarak alınmıştır. Çankırı Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Anadolu Ticaret Meslek Lisesi ve Anadolu Teknik Lisesinde görev yapmakta olan dokuz tarih öğretmeni ile gözlem çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma hem gözlem formları hem de ses kayıt cihazları yardımı ile kayıt altına alınmıştır. Öğretmenlerin sınıf içerisinde tarihsel dil kullanımlarına ait veriler bu gözlem çalışmasının sonucunda elde edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerle görüşmeler yapılmış ve bu görüşmelerde kayıt altına alınmıştır. Tarih öğretmenlerinin tarihsel dil kullanımını belirleyen unsurların neler olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Dil, Tarihsel Dil, Tarih Öğretmeni

YAKIN DÖNEM TARİHİNİN ÖĞRETİMİ: PROBLEMLER VE ÖNERİLER

Fatma Acun

Hacettepe Üniversitesi

Yakın dönem tarihi tanımı, kapsamı ve niteliği olduğu kadar çalışma metoduyla da, uzak dönem tarihinden farklı bir çalışma sahasıdır. Bu durum, yakın dönem tarihinin öğretilmesini de farklı kılmakta ve bir dizi unsurun öğretim sürecine dahil olmasını gerektirmektedir. Bildiride önce, yakın dönem tarihinin tanımı yapıp, kapsamı ve belirgin nitelikleri, uzak dönem tarihi ile karşılaştırmalı olarak verilecektir. Ardından, Yakın dönem tarihinin kapsadığı zaman dilimi ve bu zaman diliminde, öğrencilere öğretilmesi mümkün olan kısım üzerinde durulacaktır. Akademik manada, yakın dönem tarihini “dün”e kadar getirmek mümkündür. Ancak, öğretim, bu esnada da ortaöğretim düşünüldüğünde, bu anlamlı ve mümkün görünmemektedir. O halde, ortaöğretim düzeyinde yakın tarihin öğretilmesinde hangi döneme kadar gelinmelidir sorusu başlı başına bir problemi teşkil etmektedir. Çözüm aranırken de, yakın dönemin, süregelen, oluşum halindeki tarih olma niteliğiyle, ortaöğretim düzeyindeki öğrencinin düşünce ve kavram dünyası birlikte değerlendirilmektedir. Yine, akademik manada, yakın dönemi en geniş ölçekte, dünya ölçeğinde çalışmak en uygundur. Dünyanın birbiriyle bağlantılı, küresel köy haline geldiği günümüzde, bu mümkün ve oldukça anlamlı görünmektedir. Ancak, birbirine bağımlı ve bağlantılı ülkelerden oluşan günümüz dünyasında, yakın dönem tarihi, dünya çapında etkili faktörlerin öğretilmesi anlamına gelmekte, bu da, ortaöğretim düzeyinde öğretimde bir dizi sınırlamaları gündeme gelmektedir: Ölçek genişledikçe, öğrencinin düşünce ve kavram dünyasında genişleme olmakta ve sempati doğmakta fakat, kendisinden uzak olaylar ve toplumlari gerçeklikten ziyade kavramsal düzeyde algılamaktadır. Bu, sınırlamalardan birkaçıdır. Bildiride, bunlar ve çözüm önerileri tartışılacaktır. Yakın dönem tarihinin bir diğer özelliği ise, henüz oluşum halinde ve geçici nitelikte olmasıdır. Bildiride, bu konu da tartışılacak ve akademik manada oldukça anlamlı olan bu durumun, ortaöğretim düzeyinde karmaşaya yol açacağı üzerinde durulacaktır. Burada şu soru akla getirilecektir. Tarih nedir ve tarihten ne beklenmektedir? Tarih, her öğrencinin bilmesi gereken, nihayete ermiş bilgi bütünü veya temel olgular dizisi olarak düşünülüp, bu bilgi yığınının öğretilmesi hedeflendiğinde; henüz oluşum halinde olması sebebiyle, yakın dönem tarihinin olguları tamamıyla ortaya çıkmamıştır, bu sebeple öğretilen bilgi kitlesi henüz nihai şeklini almamıştır. Diğer bir ifadeyle, öğrenciye öğretilenler, geçici mahiyette bilgilerdir. Fakat, tarih öğretimi, tarihi bilgiye giriş olarak düşünüldüğünde, yakın dönem tarihinin öğretimi, tarihi düşünceye giriş anlamına gelmekte ve günümüz dünyasını anlamak için tarihi düşünmeden istifade etmeyi öğretmektedir. Tarihi düşünce, günümüz dünyasındaki olayları kavramak için pek çok sorular sorulmasına imkan vermektedir. Bu soruları cevaplamak her zaman mümkün olmasa da, günümüz dünyası hakkında anlamlı sorular sorulması, onları cevaplamaktan daha fazla önem arz etmektedir. Yakın dönemin öğretilmesi de bu noktada anlamlı olmaktadır. Bildiride yukarıda temas edilen noktalar üzerinde teorik tartışmalar yapılacaktır. Pratik düzeyde ise, MEB ortaöğretim kitaplarından istifade edilecektir.

Tarih öğretilirken, geçmiş dönem üzerinde durulmakta, son 60 yılın tarihine hiç değinilmemektedir. Bu durum, bilgi boşluğu yaratarak, uzak geçmişi günümüze bağlamada sıkıntıya yol açmaktadır. Ortaöğretim öğrencilerini, yakın dönemde cereyan etmiş olan olaylar hakkında bilgilendirmenin gerekliliğine dikkati çeken bildiride, yakın dönem tarihini öğretmenin kendine has sıkıntıları ve yöntemleri üzerinde durulmaktadır. Belli yöntemler ve sınırlamalar dahilinde öğretildiğinde, yakın dönem tarihi bilgisinin, öğrencideki mevcut bilgi boşluğunu doldurarak, yakın geçmiş ile günümüz arasında daha sıkı bağlantı kurmasını kolaylaştıracağı üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Yakın Dönem, Ortaöğretim

TARİHİ KAYNAK OLARAK EVLİYA ÇELEBİ MİSİR'İN SEYAHATNAMESİ ÖNEMİ

Abdalaziz Awadallah

Ezher Üniversitesi, Beşeri Bilimler Fakültesi

Tarihi Kaynak olarak Evliya Çelebi Mısır'ın Seyahatnamesi Önemi Ünlü seyyah-ı âlem Evliyâ Çelebi kıymetli eseri Seyahatnamesi'nin onuncu ve son cildi tamamen Afrika kıtasına ayrılmıştır. Tarihi rivayetlere göre, haccettikten sonra Mısır'a dönüp Mısır'ın büyük şehirlerini gezip görmüştür. Nil Nehri'nin Mısır için ifade ettiği önemi gördükten sonra Mısır'ın hayatı ve can damarı olan Nil'in doğduğu yeri merak etmiş ve bu büyük nehri takip ederek ekvatora kadar gitmiştir. Bunun için, sözkonusu ciltte gezdiği yerler (bugünkü ülkeler olan) Mısır, Sudan, Habeşistan (Eritre ve Etopya), Somali, Cibuti, Kenya ve Tanzania'dır. Yine dönüşünde Sudan'dan Habeşistan'a, oradan Somali'ye geçmiş, buradan da sahili takip ederek Cibuti üzerinden tekrar Mısır'a gelmiştir. Genel olarak Afrika toplumları ve özel olarak Mısır ile ilgili çok ilginç ve geniş bilgiler verir. Evliyâ Çelebi bu seyahat boyunca, dünyanın en eski medeniyet merkezlerinden olan Mısır ve dolayısıyla Afrika'nın o günkü yerleşik yerleriyle ilgili geniş bilgiler vermiş ve dünya devletlerinin kısa bir özetini yapmıştır. Bu tebliğde, anılan kitaptan Mısır'a ve Mısırlılara dair çeşitli yönlerden bilgileri sunup, tarihi bir kaynak olarak değerlendireceğiz.

Anahtar Kelimeler: Tarihi Kaynak, Evliya Çelebi, Seyahatname, Mısır

KIBRISLILIK BAĞLAMINDA KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİNDE TARİH ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARA KESİTSEL BİR BAKIŞ

Ulvi Keser

Atılım Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 1983 yılında kurulmasına rağmen bugüne kadar özellikle tarih öğretimi bağlamında ülke ciddi sorunlar yaşamaktadır. Adada iki kesimliliği savunanlar yanında tek bir Kıbrıs devleti ve sadece Kıbrıslılar olduğunu ileri süren bir anlayış söz konusudur ve bu durum tarih öğretimine ciddi anlamda yansımaktadır. Kıbrıs Türk yakın tarihinin öğretimi, örneğin 1950 sonrası verilen mücadele ve 1974 Kıbrıs Barış Harekatı en hassas konular arasındadır ve genellikle görmezden gelinmektedir. Bu çerçevede adada Kıbrıs Türkleri ve Rumların değil Kıbrıslıların yaşadığı tezi ise bu durumu iyice içinden çıkılmaz hale getirmektedir. Bu çalışmada KKTC'de yaşanan tarih öğretimi irdelenecek, bugüne kadar yapılanlar ve uygulamalar çerçevesinde yeni alternatifler ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: KKTC, Tarih, Kıbrıslılık, Kıbrıs

ERMENİLER, AMERİKA VE MİLLİYETÇİLİK ÜÇGENİNDE TARİH EĞİTİMİ

Celal Öney
Harran Üniversitesi

Anadolu'da meydana gelen Ermeni isyanlarının nedenlerini araştırdığımızda bu nedenlerin arasında milliyetçilik olgusunun önemli bir konuma sahip olduğunu görürüz. Bu çalışmamızda Ermeniler arasında milliyetçiliğin gelişmesine zemin hazırlayan nedenler arasında Anadolu'da faaliyet göstermiş olan Amerikan Board (ABCFM) okullarında Ermenilere öğretilen tarih derslerinin etkisini incelemeye çalışacağız. Çalışmamıza Ermenilerin, Amerikan Board misyoner örgütü tarafından hedef kitle seçilmesinin nedenlerini irdeleyerek başlayıp sonraki süreçte Ermeniler için açılan okullarda verilen eğitimde Ermenilerin milliyetçilik akımına kapılmaları için gerekli derslerden olan Ermeni Dili ve Ermeni Tarihi derslerinin önemine değineceğiz. Bu derslerin Ermeni gençleri arasında Osmanlı'ya duyulan nefretin ve ABD'ye duyulan sevginin kazandırılmasında misyonerlerce kullanıldığını göreceğiz. Özetle, Tarih dersinin bir milletin geleceğinin şekillenmesinde nasıl rol oynadığını gözlemlerken yine aynı dersin dönemin önemli bir gücü olan ABD'nin hem Osmanlı topraklarında hem de Ortadoğu'da kendisine etki alanı yaratırken nasıl kullandığına tanıklık edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Tarih Dersi, Milliyetçilik, Ermeni İsyancıları, Amerikan Okulları, Yabancı Okullar, Tarih Dersinin Önemi

ART EDUCATION DURING ECONOMIC CRISIS

Rozmeri Basic

The University of Oklahoma

One of the greatest challenges in present-day academia is the area of art education and how to, in economically trying time, institute the best way to educate our young generation. As an administrator and educator, I face multi-layered problems: low enrolment of students in art (including studio and art history) and budget cuts by state legislators. Therefore, this paper will address issues relevant to these problems and open discussion regarding possible solutions. My aim is to define a type of defense mechanism for educators to prevail during critical times, when negative economic climate strongly influence the very source of stability of programs which are predominately based on steady, if not high, enrollment of students majoring in art. Therefore, it is expected that this discussion will bring a number of constructive suggestions relevant to recruitment technique and creation of attractive job possibilities for art graduate

Keywords: Art, Economic Crisis, University

MEŞRUTİYET DEVRİ OSMANLI TARİH EĞİTİMİNE DAİR BİR KAYNAK: MANASTIRLI MEHMET TEVFİK BEY'İN "OSMANLI TARİHİ"

Galip Çağ
Karatekin Üniversitesi

Osmanlı son döneminde devleti kurtarmak için ortaya atılan çözümlerden biri de şüphesiz ki Türkçülük düşüncesi idi. Bu düşünce ile başlayan Türkçü düşünce sadece idari manada değil eğitim açısından da önemli değişiklikleri beraberinde getirmişti. bu değişimin önemli bir boyutu da eğitim dilinde yaşanan Türkçeleştirme çabası idi. Mustafa Kemal Atatürk'ün de öğrenim gördüğü Manastır Askeri İdadisi bu Türkçeleştirme hamlesinden payını alacak, bizzat Atatürk'ün tarih öğretmeni Mehmet Tevfik (Bilge) de daha evvel öğrencileri için hazırladığı tarih kitabını 3. baskısından itibaren Türkçe ve arı bir dille yenilemek zorunda kalacaktır. Bu çalışma bahsi geçen eserin dili, içeriği ve ortaya koyduğu fikirleri ile ifade edilen dönemdeki tarih eğitiminin durumunu ortaya koymayı, bir diğer boyutuyla da Mustafa Kemal başta olmak üzere o dönem askeri öğrencilerinin bu ve bu tarz eserlerin ortaya koyduğu Türk tarihine dair fikirlerle ne şekilde bir öğrenime tabi tutulduklarına dair fikir vermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, Mehmet Tevfik, Osmanlı, Meşrutiyet, Eğitim

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SAHİP OLDUKLARI TARİH BİLİNCİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A. Kürşat Gökkaya

Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Ayşegül Tural

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Bilinç, dış dünyadan algılar, sezgiler aracılığıyla alınan bilgi ve sezislerin dış dünya hakkında, dış dünyadaki olay, olgu, nesne, süreç hakkında yargı, yorum yapabilme yeteneği, gücü ve sürecidir (Oymak, 1997: 35). Tarih bilinci ise, bireyin tarihsel zaman içinde kendini konumlandırabilmesi, sosyal olayları bu konum ve konumun getirdiği değerler sistemi ile oluşan perspektiften yorumlayabilmesini sağlayan zihinsel beceri olarak anlaşılabilir. Daha basit bir ifadeyle, “geçmişin yorumu, günün algılanması ve gelecek beklentisi” (Tekeli, 1998: 23) şeklinde formüle edilebilir (Şimşek, 2006: 70). Tarih bilinci, geçmişin bilgisini, güncel bilgiyle ve her ikisini, geleceğe yönelik bilinmeyenin bilgisiyile ilişkilendirip yorumlama ve değişim, dönüşüm sürecini kavramaktır (Oymak, 1997: 35). Tarih bilinci kendiliğinden ortaya çıkmamakta; zaman, mekân ve şartlara tarih bilgisi ile bakarak, görüleni yaşanan anın değerleri ile yorumlayarak doğmaktadır (Birinci, 2004: 1). Tarihin, insan hayatında nasıl yer aldığı tespit edildiğinde tarih bilincinin temellendirilmesi kolaylaşır (Bıçak, 1996: 50). Sonuç olarak Tarih bilincine sahip olmak, geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında bireylerin tarihsel süreç içerisindeki yeri hakkında bir farkındalık yaratmaktadır.

Bu çalışmada, Eğitim Fakültesinde öğrenimlerine devam eden öğrencilerin sahip oldukları tarihsel bilinç düzey ve eğilimleri ile tarih bilgilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Betimsel nitelikteki bu çalışmanın, öğrencilerin sahip oldukları tarihsel bilinç düzeyleri ve tarih bilgilerinin, eğitim ortamları üzerindeki etkilerini anlayabilmek açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma 2011-2012 eğitim-öğretim yılında üniversitelerin çeşitli öğretmenlik programlarında öğrenimlerine devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin tarihsel bilinç düzeylerini belirleyebilmek amacıyla Gökkaya (2001) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak, hazırlanmış olan ‘Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin (Lisans) Tarih Bilinci Anketi’ ve araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan ‘Kişisel Bilgi Formu’ kullanılmıştır. Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin (Lisans) Tarih Bilinci Anketi, Eğitim Fakültesi genelinde uygulanacağı göz önünde tutularak, revize edilmiştir. Öğrencilerin tarihsel bilgi ve bilinç düzeylerini ölçmek için kullanılan ölçek, 5’li Likert Tipinde 20 maddeden oluşup, doğrudan tarih bilinci eğilim ve düzeylerini ölçebilme özelliğine sahiptir. Ölçek yoluyla elde edilen veriler, istatistiksel olarak değerlendirilerek farklı değişkenler (cinsiyet, sınıf, doğum yeri, aile tipi, anne-baba eğitim durumu, gelir düzeyi) açısından incelenmiştir. İstatistiksel analiz aşamasında anlamlılık değeri 0.05 kabul edilmiştir. Araştırma süreci devam ettiğinden, sonuçlara ilişkin bulgulara ve önerilere tam metinde yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilinç, Tarih, Tarih Bilinci

TARİH EĞİTİMİNDE ÖRNEK BİR ÇALIŞMA: KÜLTÜREL MİRASA DUYARLILIK DEĞERİNİN KAZANIMI

Hamza Keleş

Gazi Üniversitesi

Ayşegül Tural

Gazi Üniversitesi

Kültür, bir milleti diğerlerinden farklı kılan yaşam biçimleri, her milletin kendisine has olan millî değerleri olarak tanımlanmaktadır (Ergin, 1986: 31-37'den Akt. Kolaç, 2009: 20). Kültürel Miras ise eski çağlardan günümüze kadar korunarak gelebilmiş, taşınabilen ve taşınamayan, yer altında veya yer üstünde rastlanan eski yerleşim alanlarındaki evler, kamusal yapılar ya da yapı kalıntıları, ortak kullanım alanları, o çağlarda yaşayan insanların yaşamlarında kullandıkları nesnelere, tarihi ve sanatsal eserlerdir (Avşar vd, 2011: 1). Bir diğer deyişle kültürel miras önceki nesillerin yarattıkları ve kuşaktan kuşağa aktardıkları maddi ve manevi kültür ürünleri olarak tanımlanır (Tahir, 2007; Şahin, 2009'dan Akt. Çetin, 2010: 183). Eğitimin en temel işlevlerinden birisi, toplumda sahip olunan kültürel mirasın birikimi ve sürekliliğini sağlamaktır. Bu miras yoluyla her kuşak, kültür birikimi sürecini önceki kuşağın bıraktığı yerden devralarak sürdürülebilmekte ve bu mirası korumanın getirdiği sorumluluk bilincini taşımaktadır. Kültür sayesinde öğrenciler; bir toplumun tarihsel süreç içinde ürettiği ve kuşaktan kuşağa aktardığı her türlü maddi ve manevi özellikleri öğrenebilmekte ve eğitim-öğretim sürecini sahip olunan kültürel miras birikimini koruma duyarlılığını kazanarak etkili şekilde sürdürmektedir. (Ulusoy, 2009: 4).

Bu çalışmada, öğretmen adaylarına kültürel mirasa duyarlılık değerinin kazandırılması amaçlanmıştır. Deneysel nitelikteki bu çalışmanın, öğretmen adaylarının sahip olunan kültürel mirasa duyarlılıklarının, eğitim-öğretim süreci üzerindeki etkilerini ve önemini kavrayabilmek açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışma grubu 2011-2012 eğitim-öğretim yılında üniversitelerin Tarih Öğretmenliği bölümünde öğrenimlerine devam eden öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Öğretmen adaylarına kültürel mirasa duyarlılık değerinin kazandırılabilmesi amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan 'Kültürel Mirasa Duyarlılık Ölçeği' ve 'Kişisel Bilgi Formu' kullanılmıştır. Öğrencilerin kültürel mirasa duyarlılık değerini kazanabilmelerine yönelik olarak tasarlanan ölçek, 25 sorudan oluşmaktadır. Ölçekte yer alan sorularda, dört çeldirici ve bir doğru seçenek bulunmaktadır. Her doğru cevap için 1 (Bir) puan verilirken, yanlış cevaplar ise 0 (Sıfır) puanla değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının ölçme aracından alacakları puanlar en düşük 0 (Sıfır), en yüksek ise 25 (Yirmi Beş) puandır. Uygulama sürecinde kullanılan ölçek, ön test ve son test olarak tekrar uygulanmıştır. Böylece Kültürel mirasa duyarlılık değerinin kazandırılabilmesine yönelik olarak hazırlanan etkinliklerin etkililiği değerlendirilmeye çalışılmıştır. Ölçek yoluyla elde edilen veriler, istatistiksel olarak değerlendirilerek farklı değişkenler (cinsiyet, doğum yeri, aile tipi) açısından incelenmiştir. İstatistiksel analiz aşamasında anlamlılık değeri 0.05 kabul edilmiştir. Araştırma devam ettiğinden, sonuçlara ilişkin bulgulara ve önerilere tam metinde yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Değer, Kültürel Mirasa Duyarlılık, Tarih Eğitimi

ÇEYİZ SANDIĞINDA SAKLI TARİH

Arzu Kocaman

Tekirdağ Teknik Lise ve EML

“Yenilikçi Tarih Öğretimi” anlayışı doğrultusunda, kaybolmaya yüz tutan kültür hazinelerinden çeyiz sandığı incelemeye alınmıştır. Geleneksel tarih öğretiminin tekdüze anlatımını gidermek için bu yönetime başvurulmuştur. Böylece dersi zevkli hale getirerek tarih öğrenimi kolaylaştırılıp geçmişe merak duygusu uyandırılmıştır. İnsanlık tarihinde çeyiz kültürü medeniyet birikiminin en özel dışı vurumudur. Milletimizde Çeyiz Sandığı kullanımı 19.yüzyıldan başlayarak günümüze kadar gelmiştir. Özenle yapılan göz nuru dökülerek el emeği ile meydana getirilen eşyalar ile çok kıymetli malzemelerin saklandığı, korunduğu, taşındığı ve gerektiğinde sergilendiği ürünlerden oluşan çeyiz sandığı aslında bir yaşam öyküsü barındırmaktadır. Tarih öğretiminde öğrencilerimizin birer küçük tarihçi gibi yetişmelerini hedeflediğimizde işe onların en yakınında bulunan, farkındalığını yitirmeye başlayan hazineye yönelmelerini sağlamak amacıyla bu uygulamaya başvurulmuştur. Bu çalışma sonucunda; öğrencilerimizin büyük annelerinin veya annelerinin çeyiz sandığını açtıklarında bir dönemin, (sosyal, edebi, siyasi, iktisadi ve askeri) hayat öyküsünü ve duygularını görmeleri sağlanmıştır. Çeyiz sandığında koruma altına alınan bir sürecin, tarihe tanık değil tarihin ta kendisi olduğu anlaşılmıştır. Bu yeni tarih öğretimi anlayış ve uygulamasıyla öğrencilerimiz, ailelerine ait birinci ve ikinci elden ürünlerle karşılaşınca yanı başlarında duran geçmişe görerek, dokunarak okuma, anlama, kavrama ve kıyaslama becerisi geliştirmişlerdir. Böylece kendi geçmişlerine olan ilgileri arttırılarak istedik davranışlar gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sandık, Çeyiz, Tarih, Kültür

HISTORY, HIDDEN in HOPE CHEST

Arzu Kocaman

Tekirdağ Technical High School & IVHS

One of the culture treasuries fading into loss, the “hope chest” is investigated in this study in line with the understanding of “Innovative History Teaching”. This method was employed in order to eliminate the monotonous history narration of traditional history teaching. Thus, interest in the past was provoked by means of facilitating history learning and making the course enjoyable. Throughout the human history, the culture of hope chest has been the most special manifestation for accumulation of civilization. Hope chest has been used among our people since the 19th century and has survived until today. The hope chest features a life story in fact, in which the handicraft goods that are meticulously made as well as very precious stuff are stored, kept, carried, and exhibited when necessary. When we aim to raise our children like little historians in history teaching, this application was referred to ensure them to lean towards the treasure that is very close to them and awareness of which has begun to fade. As a result of this study, we ensured our children to view the life stories and emotional reflections of a period (social, literary, political, economical, and military) in the lives of their grandmothers or mothers. It was understood that a process that is put under protection in the hope chest is not a witness to the history, but just the history itself. With this new understanding and application of history teaching, our pupils have developed skills of reading, understanding, grasping, and comparing by means of viewing and touching the history that is at their elbow since they confronted the products at first and second hand pertaining to their families. By this way, terminal behaviors were observed by means of increasing their level of curiosity for their own past.

Key Words: Hope Chest, Dowry, History, Culture

TARİH ÖĞRETİMİNİN DERİNLİĞİ

Can Ekiz

Giresun Üniversitesi

Bu çalışmada tarih öğretiminin felsefi derinliği üzerinde durulacaktır. Tarih çeşitli materyaller ile çalışılan bir alandır fakat tarihi sadece materyalist bir anlayışla açıklamak ve materyalist bir anlayışa indirgemek bu bilimin değerine yapılacak büyük bir saygısızlık olarak kabul edilebilir. Bu noktalarda aydınlatıcı izahlar yapmak da bu çalışmanın amaçlarından. Yöntem olarak kaynak taraması yöntemi uygulanacaktır. Birbirine yakın iki sosyal bilim disiplini olan tarih ve coğrafya içerik yönünden farklı ama birbirlerine destek sağlayan disiplinlerdir hatta coğrafyanın tarih ilmine yardımcı ilimler içinde sayıldığı yerler de vardır. Bunun yanında coğrafyanın yer, ülke, dağ, şehir ismi öğreten bir alan olduğu kanısı gibi ;tarihin de yapılan savaşları, kurulan ve yıkılan devletleri ve yapılan anlaşmaları öğreten bir alan olduğu gibi yanlış kanılar bulunmaktadır. Esas olarak tarih bize insanları ve toplumu daha iyi anlamamızda yardımcı olur. Tarih değişimi daha iyi kavramamızı sağlar. Tarih kimlik kazanmamızı ve kimliğimizin arkasındaki değerleri anlamamızı sağlar. Ahlakın temellerini ve gerekliliğini de tarihten öğreniriz. İyi bir vatandaşlığın temelleri de tarihle atılır. Dünya düzenini anlamamız için kullanışlı olan disiplinlerden birisidir tarih. Tarihi sadece kendimiz için çalışmamalı çocuklarımıza ve bizden sonra gelen nesle de öğretmeliyiz. Tarih bize bunların dışında yazılı olmadığını bizler tarafından yazıldığını öğretir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Tarih Felsefesi, Değişim

THE DEEPNESS of HISTORY TEACHING

Can Ekiz

Giresun University

In this study we will dwell on philosophical deepness of history teaching. History studies with various materials but to explain the history with materialist approach and to reduction the history materialist thought is great disrespectful to history discipline. In this prints to lightening explanation is aim of this studies too. As scientific method will use source scanning. History and Geographic are social studies discipline. Each one is close the other. But their contents are different. Sometimes history forward geographic, sometimes geographic forward history. Even sometimes geographic is accepted a vice discipline of history. As an addition on this issue, people believes that geography teaches lands, countries, mountains or city names. History teaches wars, states which set up or fall down, and governments. The thoughts are wrong. Fundementally history helps us understanding people oan cominities. We better clutch the change with support of history. History gains us identiy. We understand walves of our identity which supports it. We learn from history the fundementalls and necessity ethic too. The bases of good citizenship is learned by history. The history is each one which usefull discipline undestand the World system. The history is not only studies for us but also we studies the history for our children and future generation. Apart from these the history teaches us that the history isn't written. The People write the history.

Keywords: History Teaching, Philosophy of History, Change

OSMANLI DEVLETİ'NDE II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ KIZ EĞİTİM KURUMLARI

İbrahim Caner Türk
Erzincan Üniversitesi

Bu çalışmada; II. Meşrutiyet dönemi eğitimcilerinden Ahmed Halid'in Talebe Defteri Dergisi'nde yayımlanan "Kızlarımızın Tahsili Meselesi" başlıklı makalesi doğrultusunda Osmanlı Devleti II.Meşrutiyet dönemi kız eğitim kurumları incelenmeye çalışıldı. Buna göre; II.Meşrutiyet dönemine gelinceye kadar, kızlar için ibtidai, Darülmualimat ve sanayi mekteplerinden başka okuyacak okul yoktur. Kız mektepleri Meşrutiyetle birlikte nicelik ve nitelik bakımından gelişmiştir. Bu dönemde Darülfunun, Kız Sultanileri, Güzel Sanatlar Mektebi, yeni Darülmualimat, Özel Bilgi Yurdu ve Biçki Yurdu gibi okullar ilk defa açılırken mevcut okullar da geliştirilmiştir. Öğrenci sayısı bütün okullarda artarken, okullar da yetersiz gelmektedir. Hakeza II.Meşrutiyet döneminde kızlar için eğitim en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Kız okullarının Avrupa standartlarına yükseltilmesi istenmiştir. Bu dönemde eğitimdeki en önemli olay kızlara yüksek öğretim imkanının sağlanmış olmasıdır. Bu yıllarda Batı'daki bir çok ülkede kızlara bu hakkın henüz sağlanmamış olması, bunun önemini daha da artırmaktadır. İlaveten alınan eğitim, Türk kadınının sosyal ve kültürel hayattaki faaliyetlerini hızlandırmasına da yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, II. Meşrutiyet Dönemi, Kız Eğitimi

TARİH EĞİTİMİ KAPSAMINA YENİ BİR BAKIŞ: OSMANLI DEVLETİ'NİN GENİŞLEME SİYASETİNİN MODERN STRATEJİ ANALİZLERİYLE İNCELENMESİ

Çağrı Sağıroğlu

K.K.K. - Çukurova Üniversitesi

Bilindiği üzere stratejik yönetimin asıl amacı stratejiler oluşturmak, bunları uygulamak ve sonuçlarını denetlemektir. Stratejik yönetimde aşağıdaki soruların analiz edilmesi büyük önem taşımaktadır. Stratejik yönetimin amacı organizasyonun gelecekteki performansının artırılması ve verimliliğinin yükseltilmesidir. Stratejik yönetim geleceğe yönelik vizyon oluşturulmasını amaçlar. Organizasyonda vizyonun belirlenmesinden sonra, bu vizyona ulaşılabilmesi için misyon belirlenir. Organizasyonda vizyon ve misyonun tüm çalışanlar tarafından benimsenmesi ve ortak değerler olarak kabul edilmesi büyük önem taşımaktadır. Vizyon ve misyon belirlenmesi organizasyonel başarı için yeterli değildir. Ayrıca, amaca ulaşmak için stratejiler ve aksiyon planları oluşturulmalıdır. Osmanlı yöneticileri, devleti kuruluşundan yükselme döneminin sonlarına kadar genelde başarılı stratejileri benimseyerek ve uygulayarak döneminin en güçlü devletlerinden biri haline getirmiştir. Dönemin padişahları, bu stratejileri belirlerken aslında günümüzde benimsenenlerden farklı metotlar kullanmamışlardır. Bu çalışmamızda, dönemin şartlarını iç ve dış çevre analizi ile değerlendirip, “SWOT Analizi” ile inceleyerek “PARETO Analizi” ile yorumlayacak ve sonuçta devlet yöneticilerinin doğru stratejilere nasıl ulaştığı irdelenecektir. Çalışmanın içeriğine girmeden önce, giriş bölümünde konunun daha iyi analizine yardım edeceği düşünüldüğü SWOT ve PARETO Analiziyle ilgili genel hatlarıyla bilgiler verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu çalışma kapsamında yakın tarihimize günümüz modern metotları ile yeni bir bakış açısı ve değerlendirme yöntemi kazandırılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik, SWOT, Osmanlı, Yönetim

YENİ TÜRK DEVLETİNİN İLK MAARİF VEKÂLETİ (KURULUŞU VE ÇALIŞMALARI 1920-1923)

Muhammed Sarı
Aksaray Üniversitesi
Adem Öcal
Aksaray Üniversitesi

Bu çalışmamızda, Ankara’da 1920 yılının 23 Nisan’ında açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin yeni bir hükümet kurma çalışmaları neticesinde 2 Mayıs 1920 tarihinde 11 vekâletten biri olarak görülen Maarif Vekâleti’nin kuruluşu ve bu vekâlet için bir vekil seçimi süreci ele alınacaktır. Bu vekillerden ilki olan Rıza Nur’un döneminde “Maarif” anlamında hangi çalışmaların yapıldığı ya da hangi mevzuların gündeme getirildiği ve çözüm üretildiğine değinilecektir. Bunun yanı sıra Rıza Nur’dan sonra seçilen vekillerden Hamdullah Suphi, Mehmet Vehbi ve İsmail Safa Bey dönemleri kronolojik olarak ele alınıp, bu dönemde eğitim anlamındaki çalışmalarla eğitim sorunları tespit edilecektir. Ayrıca, yeni Türkiye Devleti’nin ilk maarif vekillerinin, konu edilen dönemde öğretmenlerin sorunlarıyla, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim sorunlarına ilişkin çalışmalarına değinilecektir. Bu sorunlara çözüm üretme açısından 1921 tarihli Maarif Kongresi ile I. Heyet-i İlmiye çalışmaları ile bu çalışmalardan çıkan sonuçların o dönemki eğitim sistemine tesiri analiz edilecektir. Bununla birlikte, ilk çalışmaları Rıza Nur döneminde başlatılan ancak Hamdullah Suphi Bey’in Vekilliği döneminde yürütülen çalışmalardan biri olan “İstiklal Marşı”nın kabulü de ele alınacaktır. Bütün bunlarla birlikte savaş içerisindeki bir hükümetin bu kısa süre zarfında ne yaptığı ve hangi sorunlara çözüm üretebildiği gibi maarifimizin temel problemlerine değinilecektir. Adı Göreve Başlama Tarihi Görevden Ayrılma Tarihi Rıza Nur 4 Mayıs 1920 13 Aralık 1920 Hamdullah Suphi Tanrıöver 14 Aralık 1920 20 Kasım 1921 Mehmet Vehbi Bolak 20 Kasım 1921 5 Kasım 1922 İsmail Safa Özler 5 Kasım 1922 6 Mart 1924

Anahtar Kelimeler: Maarif, Heyet-i İlmiye, Mektep, İlköğretim, Ortaöğretim, Yükseköğretim

ÖĞRETİM PROGRAMLARI ve DERS KİTAPLARI AÇISINDAN ALMAN VE TÜRK (5 ve 6. SINIFLAR DÜZEYİ) TARİH ÖĞRETİMİ DENEYİMLERİNE BİR BAKIŞ: BENZERLİK VE FARKLILIKLAR

Yücel Kabapınar
Marmara Üniversitesi
İrem Kab
İstanbul Üniversitesi

Tarih öğretimi, tarih biliminin verilerini yansıtması ve düşünme becerileri kazandırması özelliği ile ülkelerin eğitim sistemleri içerisinde çok yönlü işlevlere sahiptir. Tarih bilincine, ulusal ve evrensel bakış açısına sahip bireylerin yetişmesi için, Tarih eğitiminin de sağlam bir temelde gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır. Bu sebepten ötürü, öğrencilerin Tarih derslerindeki öncül başvuru kaynakları olan Tarih ders kitaplarının oldukça fazla özen gösterilerek hazırlanması zorunluluktur. Tarih ders kitapları; bireylerin tarihsel ve sosyal bilinçlenmelerinde etkili olmaları nedeniyle öğretim programlarının vazgeçilmezlerindedir. Tarih dersleri ve ders kitaplarının başlıca amacı; bireylere sorgulama, yorum yapma, bilimsel bakış açısı ve analitik düşünme yeteneklerinin kazandırılarak, tarihsel bilince, ulusal ve evrensel değerlere sahip olarak yetişmeleridir. Almanya'nın Berlin Eyaleti'nde Grundschule (ilköğretim)'de Tarih, Coğrafya ve Vatandaşlık Eğitimi dersleri 5 ve 6. sınıflarda branşlar halinde okutulmaktadır. Türkiye'de ise bu branşlar, ilköğretimde Sosyal Bilgiler dersi kapsamındadır. Araştırmada, Tarih derslerinin taşıdıkları önemden hareketle, öncelikle Alman Tarih öğretim programları ile Türk Sosyal Bilgiler öğretim programlarında Tarih konularına ait öğrenme alanlarını içeren üniteler, amaçları, kazanımları ve içerikleri ekseninde irdelenecek; sonrasında Alman Tarih ders kitaplarında ve Türk Sosyal Bilgiler ders kitaplarında benzer Tarih konuları saptanarak, konuların sunuluş biçimlerinin nasıl olduğu, metin yapıları, görsel kanıtlar ile bu konulara ait etkinlikler ve ünite değerlendirme uygulamaları açılarından karşılaştırılacaktır. Bu çerçevede, Almanya'da Berlin Eyaleti'nde Grundschule 5 ve 6. sınıflarda okutulan Geschichte Plus (Tarih Artı) ve Die Reise in die Vergangenheit (Geçmiş Yolculuk) adlı 2 Tarih ders kitabı ile Türkiye'de ilköğretim 6. sınıflarda okutulan 3 Sosyal Bilgiler ders kitabı, nitel araştırma metodlarından Doküman İncelemesi yoluyla incelenecektir. Her iki ülkenin ders kitaplarındaki benzer konularda bilginin sunumu noktasında metin yapıları; görsel sunum noktasında görsel kanıtlar ile etkinlik ve ünite değerlendirme uygulamaları, ders kitaplarından derlenen örnekler eşliğinde sunularak; benzerlik ve farklılıkları belirlenecektir. Çalışmanın veri analiz süreci devam etmektedir. Almanya'nın Berlin eyaletinde Grundschule 5. sınıfta okutulmaya başlanan Tarih dersinin öncelikli hedefi; ilk 4 yıl okutulan ve Türkiye'deki Hayat Bilgisi dersinin dengi olan Sachunterricht'te öğrencilerin çoktan edinmiş oldukları bilgi, deneyim, tutum ve becerilerin üzerine sistematik biçimde tarihsel düşünüşün ve tarih bilincinin inşa edilmesidir. Tarih dersi, öğrencilerin, tarihi bağlantıların ve değişimlerin açıklama ve yorumlamalar ile mümkün kılındığını ve kendi zamanlarını anlamaları ve ayrıca köklerinin farkına varmalarını noktalarında bilinçlenmelerini sağlamaktadır. Türkiye'de ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanına ait “Yeryüzünde Yaşam” ünitesi ve “Kültür ve Miras” öğrenme alanına ait “İpek Yolu'nda Türkler” ünitesi Tarih konularını içermektedir. Bu ünitelerin hedefleri, öğrencilerin özellikle Türk kültürünü oluşturan kültürel unsurları, tarihsel süreç bağlamında değişim ve süreklilik açısından incelemeleri aracılığıyla bilinçlerinin oluşturulmasını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Programları, Alman Tarih Ders Kitapları, Türk Sosyal Bilgiler Ders Kitapları

TARİH ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÜST BİLİŞ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Necati Bozkurt

Mustafa Kemal Üniversitesi

Bu araştırmada Tarih Öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının üstbiliş düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla orijinali Cooper, Urena ve Stevens (2008) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye uyarlanası Tüysüz, Karakuyu ve Bilgin (2008) tarafından yapılan "Üstbiliş Etkinlik Envanteri" kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirlik katsayısı olarak Cronbach α -iç tutarlık katsayısı 0,732 olarak hesaplanmıştır. Çalışma Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü Tarih Öğretmenliği programında öğrenim görmekte olan 163 öğretmen adayıyla gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının Üst Biliş düzeylerini belirlemek amacıyla elde edilen veriler için frekans analizi yapılmıştır. Toplam puan üzerinden öğretmen adaylarının cinsiyetlerine bağlı olarak üst biliş düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için bağımsız gruplar t-testi yapılmış ve anlamlı fark bulunamamıştır. Toplam puan üzerinden öğretmen adaylarının okudukları sınıf düzeylerine bağlı olarak üst biliş düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için varyans analizi yapılmıştır. Varyans analizi sonuçları Tarih öğretmeni adaylarının okudukları sınıf düzeyine bağlı olarak üst biliş düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Farkın kaynağını belirlemek için Tukey fark denetimi analizi yapılmıştır. Çalışmada 1. Sınıflar ile diğer tüm şubeler arasında diğer şubelerin lehine, 4. ve 5. Sınıflar arasında 4. Sınıfların lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Öğretmen Adayı, Üst Biliş

DETERMINING HISTORY TEACHER CANDIDATES' METACOGNITIVE LEVELS

Necati Bozkurt

Mustafa Kemal University

The aim of this study was to determine history teacher candidates' levels of metacognition. For this aim, 'Metacognition Activity Inventory', which is originally developed by Cooper, Urena, and Stevens (2008) and translated into Turkish by Tüysüz, Karakuyu and Bilgin (2008), was used. As the scale reliability coefficient of 0.732 was calculated as Cronbach's α -coefficient of internal consistency. A total of 163 prospective teachers attending to Selçuk University Ahmet Keleşoğlu School of Education in the Department of History Education participated in the study. In order to determine teacher candidates' metacognitive level, an analysis of frequency for the data was calculated. In order to determine whether there is a statistically significant difference between the levels of metacognition depending on the gender of the teacher candidates, an independent samples t-test was used and no significant difference was found. In order to determine whether there is a statistically significant difference between the levels of metacognition depending on the teachers' class differences, an analysis of variance was performed. A statistically significant difference was found between the levels of metacognition. In order to determine the source of the difference, Tukey analysis of difference control was implemented. The results indicated that the 1st graders were compared to all other branches; there was a statistically significant difference in favor of other branches. When 4th graders were compared to 5th graders, there was a significant difference in favor of 4th ones.

Keywords: History, Teacher Candidate, Metacognition

ASKERİ TARİH ÇALIŞMALARININ TARİH BİLİMİNE KATKILARI

Hakan Bacanlı
Kara Harp Okulu

Her tarih dalı, kendi konusuyla yakından ilişkisi olan diğer tarih dallarından yararlanarak araştırmasını sonuçlandırır. Askeri tarih de diğer tüm tarih dallarının kendi alanlarında ayrı ayrı yaptıkları araştırmalardan yararlanmak zorunluluğundadır. Çünkü tarih göstermektedir ki, uluslar arasındaki çıkar çatışmaları, görüşmelerle çözümlenemediği zaman, her ulus kendi çıkarlarını silah gücüyle sağlamaya çalışmıştır. Bu nedenle savaş, insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahiptir. Ayrıca savaşlar, özellikle günümüzde yalnız sınır boylarında veya ülkenin bir parçasında da gerçekleşmemektedir. Cephelerde savaşan askerlerle birlikte geride kalan tüm ulus, vatanın savunmasında veya zaferin kazanılmasında sorumluluk bakımından hemen hemen askerle aynı yükümlülüğü taşımaktadır. Kısacası savaş ulusların birbiriyle savaştığı bir süreçtir. Bunun için askeri tarih araştırmalarının da daha geniş bir perspektifte değerlendirilmesi zorunluluğu doğmaktadır. Bu nedenle, askeri tarih apayrı bir tür değil, genel tarihi oluşturan diğer tarih dallarından (iktisat, toplum, felsefe, sanat tarih vb.) biri olarak kabul edilmeli ve diğer tarih alanlarıyla yakından ilgisi ortaya konulmalıdır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, askeri tarihin tarih metodolojisi dışında bir metodolojisi de söz konusu olamaz. Askeri tarih yazarları sadece askeri tarihin askeri boyutuyla ilgilenmemeli ve bu dar anlam içinde kendilerini kısıtlamamalıdır. Bu tür bir yaklaşımla eserler ve çalışmalar eksik kalır. Çünkü salt askeri gibi görünen konular, o dönemin siyasi, fikri, kültürel ve iktisadi olayları ile yakın ilişki içinde olup birbirleriyle içiçe girmişlerdir. Şu halde askeri tarihin genel tarih içindeki yeri sanıldığından daha yaygın ve daha geniştir. İşte bu çalışmada da bu süreç değerlendirilecek ve askeri tarihin genel tarih çalışmalarındaki yeri üzerinde daha geniş bir bakış açısı yakalanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Askeri Tarih, Tarih Metodolojisi, Tarih Dalları

T.C ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ DERSİNİN ÖĞRETİMİNDE "DRAMA TEKNİĞİNİN" KULLANILMASI

Rezzan Akçatepe
Acıbadem Üniversitesi

TC Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin öğretiminde pek çok yöntem ve teknikten yararlanılabilir. Birçok eğitim bilimcisi; tarih eğitiminde, düz anlatım ve soru-cevap tekniğinin artık aktif olmayan ve yaratıcılıktan uzak eski bir yöntem olduğunda hemfikirdir. Çünkü bu klasik anlatımın öğrencinin öğrenmesinde ilgi dağınıklığı ve çabuk unutma gibi temel nedenlere sebep olduğu bilinmektedir. Bu nedenle birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi yeni yaklaşımlar bizde de Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersi kapsamına da uygulanmaya başlamıştır. Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin çerçevesinde yıllardır klasik metotla öğretilen; sebep-sonuç anlatımlı savaşlar, antlaşmalar, ezberletilen tarihler ve maddeler, kavramlar ve öğrenciye yüklenen bilgiler artık modern tarih öğretimi içerisinde geçerliliğini kaybetmeye başlamıştır. Bunların yerine, tarihsel olayların iç yüzünü, bunların dünyaya yansımalarını gösterecek görsel ve kurgusal çalışmalar, tarihten günümüze ayna tutacak etkinlikler ve grup çalışmaları, öğrenciyi öğrenmenin merkezi haline getiren öğretiler modern eğitim yöntemleri olarak tarih eğitiminde de yerini almıştır. İşte drama tekniği bu nokta da devreye girerek, geçerli ve faydalı bir öğretim tekniği olarak kabul görmüş ve uygulanmaktadır. Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin öğretiminde drama; öğrenciye tarihsel olayın içine girebilme, yeniden kurgulama ve dönemin karakterlerine bürünüp döneme daha ilgili bakabilme imkânı sağlar. Bu uygulama içerisinde öğrenci farkında olmadan, hem eğlenerek hem de araştırıp olaya dahil olarak öğrenir ve bu öğrenme kendisi ile paralel gerçekleştiği için beyinde kodlanır ve uzun zaman sonrada hatırlanır hale gelir. Bu sayede yıllarca eğitimcilerin tartıştığı hayat içinde öğrenme(yaşayarak öğrenme) ve faydacı öğrenme gerçekleşmiş olur. Öğrencilere canlandıracakları karakterlere ilişkin arka plan bilgileri verilir, daha sonra kendilerini o kişilerin yerlerine koyarak ya da onlarla duygudaşlık kurarak perspektiflerini yansıtılmaları istenir.(Stradling,2003-s.107). Ayrıca drama tekniği sayesinde çeşitli yeteneklere sahip öğrencilerin, bu yeteneklerini yapılan derste kullanabilmeleri, onları olumlu motive eden ve tarihi severek, araştırarak öğrenmeye itebilen bir tarzdır. Drama tekniğinin Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinde kullanılmasının yararlılığını yaptığım küçük çaplı bir araştırmanın burada vereceğim verilerinde de göreceksiniz. Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinde; -drama tekniğinin kullanılma sıklığı - öğrencilerin drama tekniği hakkında ilgi ve bilgisi -öğretmenlerin uygulamadaki sorunlarını analizlerle göreceğiz. Sonuç olarak da; Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin öğretiminde, modern eğitim tekniklerinden biri olan, drama tekniğinin kullanılmasının yararları belirlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Drama, Faydacı Öğrenme, Duygudaşlık, Kurgusal Çalışma

TÜRKİYE'DE ASKERİ TARİH ÇALIŞMALARINDA KULLANILABİLECEK SÜRELİ ASKERİ YAYINLAR

Efdal As

Kara Harp Okulu

Türkiye'de son yıllarda Tarih bilimi gerek akademik boyutlarda gerekse popüler boyutlarda önemli bir gelişim içerisine girmiştir. Hem Osmanlı Tarihi'ne hem de Cumhuriyet Tarihi'ne yönelik olarak yayınlanan bilimsel ve popüler çalışmalar bir hayli artmıştır. Bu ilgiye paralel olarak -üniversitelerin Tarih bölümlerinde bu güne kadar ayrı bir ders olarak okutulmayan ya da bağımsız bir çalışma alanı oluşturmayan- Askerî Tarih alanında da dikkate eğer bir literatür zenginliği yaşanmaya başlamıştır. Öyle ki, kimi yayınevleri savaşlar, savaş stratejileri, savaş anıları, savaş silah ve araç-gereçleri vb. konularda yapılmış özgün çalışmaları birbirinin ardı sıra yayımlamaya başlamışlardır. Bir anda çoğalan ve çeşitlenen Askerî Tarih incelemelerinin temel kaynakları arasında şüphesiz süreli askerî yayınlar da vardır. Özellikle Osmanlı Devleti'nin Tanzimat sonrası dönemi ile Cumhuriyet dönemi Askerî Tarih çalışmalarına kaynaklık edebilecek önemli miktarda süreli yayın, araştırmacısını beklemektedir. Bu bildiride, 1864'te yayın hayatına adım atan Ceride-i Askeriye'den başlanarak, günümüzde yayını hâlâ devam eden süreli askerî yayınlara kadar bir literatür derlemesi yapılacak, yayınlar hakkında bilgi verilecek ve söz konusu yayınlarda yer alan çarpıcı haber, bilgi ve makaleler vasıtasıyla bu yayınların Askerî Tarih'e katkıları vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Askerî Dergiler, Askerî Tarih, Ceride-i Askeriye, Askerî Mecmua

TARİH DERSLERİNİN MİLLİ KİMLİYİMİZİN OLUŞMASINDA ROLÜ

Sevinç Ruintan

Bakü Devlet Üniversitesi

Tarihin her zaman güncel olan soruları sırasında "Tarih gerekir mi?" sorusu da var. Yaşanan uğursuzluklarda tarihi ve tarihçileri suçlayanlar her zaman olmuşlardır. Onların arasında Hegel'in, Nietzsche'nin, Volter'in, Decart'ın, Valerinin ve Russo'nun da olduğunu dikkate alırsak, bu iddiaların hiç de hep asılsız olmadığını düşünmek olur. Valeri bile hesap ediyordu ki, "Tarih alimlerin entelektüel faaliyetinin en tehlikeli ürünüdür". Voltere göre, tarihçilerin bir kısmı bilerek yalan söylüyor, bir kısmı hata yapıyor, diğer bir kısmı ise sadece hiç ne bilmiyor. Dekarta göre, insanlar bugünkü sorunlardan baş açmadıklarında geçmişte tutuklu kalıyorlar. Hegele göre, tarihten öyrənəcəyimiz tek şey odur ki, tarih kimseye hiçbir şey öğretmez. Russo bildiriyordu ki, tarih çocukların kişiliğinin oluşmasına tehlike yaratır. Geçmişin saxtalaştırılmış sahneleri onlarda entelektüel arama yeteneğini, serbest düşünce tarzını mahvediyor. Bazen iddia edilir ki, hepimizin tarihimizi sevdiğimi söylememize rağmen, nedense çoğumuz tarih derslerimizi sevmiyoruz. Bense şöyle derdim aslında "Tarih derslerimizi deyil, öğretmenlerimizi ve tarihin öğretim yöntemlerini sevmiyoruz". Sebepler kanaatimce aşağıdaki olabilir: Tarihin "söylenmeli olan" ve "söylenmeli olmayan" tarihlere "bölünmesi". Okulda "söylenmeli olan" tarihi dinleyen öğrenci, dışarıda "söylenmeli olmayan" tarihle rastlaşabilir ve sonuçta tarih öğretmenine güveni, dersine ilgisi azalıyor. Öğretmenlerimizin, hocalarımızın derslerde bir çok meselelerle bağlı serbest karar vermek olanaklarının (bazılarının ise hatta yetisinin de) olmaması dolayısıyla. Tarihimizi neden öğrenmeli olduğumuzun düzgün ayarlanamaması. Öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencilerin görüşlerini önemsəməsi. Öğrenciyi dinlemek istememesi. Auditoriyalarda fikir çeşitliliğinin olacağından "ateşten korkmuş" gibi korkmaları. Öğrencilerin serbest çalışmalarına verilecek notların daha yüksek olmalı olduğu halde, aksine "söylenmeli olanları" söyleyenlerin yüksek değerlendirilmesi vb. Tarihin sadece "4 duvar arasında" öğretimi. Tarihi anıtlarımızın, tarihi mekanlarımızın, muzelerin olmasından yararlanamamamız. Tarihe yaşanamamız değişmelidir. Tarih sadece "tarih öğreniyoruz" diye öğretilmemelidir. Tarih bizim kimliyimiz, maneviyatımız, ideolojimiz demektir. Tarih sadece dün değil, hem de yarınımız demektir. Kimliyimizi bilmeden yarınımızı kurabilmeyiz. Bu nedenle tarihi "söylenmeli olan" ve "söylenmeli olmayan" tarihe bölmeli değiliz. Bunu demeye hakkım olduğunu düşünüyorum iki farklı ideolojinin mevcut olduğu ortamda yaşayıp eğitim aldığımı ve çalıştığımı göre, bu farkı açık şekilde gördüğüme göre. Hakim ideolojilerin tarihin öğretimine etkisi ve eğitimin sonucu olarak insanların düşüncelerinin nasıl yönlendirilmesi, daha sonra ise "kaybedilmiş nesillerin" ve s. meydana çıkması. Konuşmamda bu söylediklerimi "Türk halkları tarihi" nin Öğretim örneğinde anlatmaya çalışacağım. Birçokları ilk bakışta çok sıradan görüne bilecek tarihin eğitiminin aslında nasıl büyük sorunlar yaratabilmesinin farkında değillerdir. Ama farkında olanlar her zaman olmuşlardır. Odur ki, tarihimizi seviyoruz demekle yetinmeyek. Onu olduğu gibi öğrenelim ve öğretilim ki, mövcut olan sorunlarımızı aradan kaldıra, yenilerinin oluşmasını ise engelleye bilelim.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Eğitim, Milli Kimlik, Türk Halkları Tarihi

OSMANLI DEVLETİ'NDE ÖZEL İSLAM MEKTEPLERİ'NDE ÖĞRENCİLİK HAYATI

Songül Keçeci Kurt

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde eğitimde modernleşme kapsamında ortaya çıkan kurumlardan biri de Özel İslam Mektepleri'dir. Bu mektepler Tanzimat Dönemi ile açılmaya başlanmış, en parlak dönemini II. Abdülhamid Dönemi'nde yaşamıştır. Genel olarak halkın daha iyi bir eğitim alma ve yabancı özel okullarla eğitim alanında rekabete girebilmek amacıyla kurulan bu okullarda öğrencilik hayatına kurallar yön vermektedir. Öğrencilerin belirlenen kurallara uymasıyla eğitimde kalitenin, tertip ve düzenin sağlanacağına inanılmıştır. Bu nedenle öğrenci yükümlülükleri üzerinde hassasiyetle durulmuştur. Bu araştırma nitel bir yöntemle sahip olup, Osmanlı Devleti Dönemi'nden kalan kaynaklar doküman analizine göre incelenmiştir. Yapılan bu çalışma sonucunda Osmanlı Devleti'nde Özel İslam Mektepleri'nde öğrencilik hayatı ve öğrencilerin uyması gereken kurallar tespit edilmiş bunların günümüz öğrenci kuralları ile büyük ölçüde paralellik gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel İslam Mektepleri, Öğrenci Kuralları, Eğitim

STUDENT LIFE at PRIVATE ISLAMIC SCHOOLS of OTTAMAN STATE

Songül Keçeci Kurt

Ağrı İbrahim Çeçen University

One of the institutions that are built as a part of education modernization in the last years of Ottoman Empire is Private Islamic Schools. These schools started opening in Tanzimat Reform Era and had the most glorious period during the reign of Abdulhamit II. Private Islamic Schools were opened in order to be able to compete with foreign private schools especially in terms of education; the aim was to enable society take qualified, better education. The rules directs the lives of students in these school. It was believed that quality, coordination and order could only exist if students obey the rules that are meticulously designed. Because of this, students' obligations were highly important in these schools. This study has a qualitative method and analyzed according to the source materials remaining from the era of Ottoman Empire. At the end of this research, the rules that Ottoman Empire Private Islamic Schools' students should obey and lives of these students are determined and it was obtained that these rules are highly parallel with today's student rules in modern schools.

Anahtar Kelimeler: Private Islamic Schools, Student Regulations, Education

TARİH ÖĞRETİMİ ALANINDA EYLEM ARAŞTIRMASI YÖNTEMİNİN KULLANILMASI: EĞİTİMSEL FIRSATLAR VE METODOLOJİK SORUNLAR

İbrahim Hakkı Öztürk

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Bu bildiride, ilgili literatüre ve araştırmacının eylem araştırması yöntemini kullanarak yaptığı çalışmalara dayanılarak, eylem araştırması yönteminin tarih öğretimi alanında kullanımı irdelenmektedir. Bildirinin amacı eylem araştırması yönteminin tarih öğretimi alanında taşıdığı potansiyel ve fırsatları ve bu konudaki metodolojik sorunları tartışmaktır. Eylem araştırması bilimsel araştırma ile öğretimin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi hedeflerini bağdaştırması açısından eğitim araştırmaları içinde çok önemli bir yere sahiptir. Hem alan öğretiminin geliştirilmesi açısından, hem de öğretmen eğitimi açısından önemli eğitimsel ve metodolojik açılımlar sağlamaktadır. Türkiye’de, eylem araştırması yöntemi eğitim araştırmaları alanında son yıllarda oldukça yaygın hale gelse de, bu konudaki metodolojik sorunlar pek tartışılmamıştır. Bildiride, araştırmacı kendi araştırma pratiğinden yola çıkarak, uluslararası literatür ve Türkiye’deki uygulamalar çerçevesinde konuyu incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi; Eylem Araştırması; Araştırma Metodolojisi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN KONU İÇERİĞİNİN DÜZENLENMESİYLE
İLGİLİ ÖĞRETİM PROGRAMI ve DERS KİTAPLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ:
YENİ YAKLAŞIMLARA DİRENÇ ve İÇERİKTEKİ SORUNLAR

Serkan Ünal

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi

İbrahim Hakkı Öztürk

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmenlerinin, ders programlarında ve ders kitaplarında konu içeriğinin planlanması ve düzenlenmesiyle ilgili görüş ve yaklaşımlarını incelemektir. Araştırma modeli durum araştırmasıdır. Araştırmaya Çanakkale’de devlet okullarında görev yapan on sekiz sosyal bilgiler öğretmeni katılmıştır. Araştırma 2010-2011 bahar yarısında gerçekleştirilmiştir. Veri toplama tekniği olarak sınıf içi gözlem ve yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. 2005 yılında yapılan müfredat değişikliğiyle, sosyal bilgiler öğretim programı yapılandırmacı yaklaşımlar ışığında yenilenmiştir. Yeni öğretim programı salt bilgi aktarımını değil, öğrenci merkezli öğretimle becerilerin kazandırılmasını amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, eski programlara göre sosyal bilgiler dersinin bilgi içeriği azaltılmış ve konular yeni bir anlayışla düzenlenmiştir. Bu çalışmada, beş yılı aşkın bir süredir uygulanmakta olan yeni programın ve program kapsamında hazırlanan ders kitaplarının, konu içeriğinin düzenlenmesiyle ilgili getirdiği yaklaşım ve uygulamaların öğretmenler tarafından nasıl algılandığı incelenmektedir. Çalışma, bir yönüyle, yeni yaklaşımın öğretmenler tarafından benimsenip benimsenmediğini ve bu konudaki dirençleri incelemektedir. Diğer yandan, öğretim programı ve ders kitaplarının uygulanmasında, konu içeriğinin düzenlenmesiyle ilgili ortaya çıkan sorunları öğretmenlerin bakış açısından irdelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretimi, Öğretmenler, Öğretim Programı

HISTORY EDUCATION for ARAB PALESTINIAN SCHOOLS in ISRAEL

Hatim Mahamid

Open University & Sakhnin College

History Education for Arab Palestinian Schools in Israel (Abstract) (Dr. Hatim Mahamid) Since 1948, the year in which the Jewish State has been established, the Educational system for Palestinian Arabs in Israel was affected by political and ideological considerations of the Jewish state policy. Since the first years of the State of Israel, Israeli politicians saw in the state education system, an instrument to realize Zionist political objectives, and the educational system was used to ensure weakening of Arab and Palestinian identity in the country. Since 1948, history curricula for Arab schools in Israel had passed in three main stages: a. 1949-1974: Changes, Control and Asymmetry: that was characterized of centralization and closure affected by a strict control from the high policy of the Jewish State. b. 1975-1990: Redefinition of the Objectives of the Educational Curricula. c. Since the 1990s, new revisions had been done for planning modern and revised curricula for history education in Palestinian Arab schools. The new updated curriculum was authorized in 1999, and finally approved in 2005. Although reforms had been taken place in history curricula for Arab Palestinian students in Israel, it is noticeable that the Zionist historical narrative is imposed again in history textbooks which ignore the history and culture of the Palestinian people. Consequently, some questions can be asked: To what extend was history education for Arab High schools changed? What factors had affected on the changeable process? This paper aimed to focus and follow the formation of history curricula and education for Arab high schools in Israel in light of the historical and political circumstances.

Keywords: History Education, History Curricula, Palestinian Arab Schools

OSMANLI MODERN EĞİTİM KURUMLARINDA ÖĞRENCİ TAKİBİ

Fatih Demirel

Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

Sultan II. Mahmut ile başlayan, sivil alanda modern eğitim kurumlarının teşkili Sultan Abdülmecid ve Sultan Abdülaziz dönemlerinde devam etmiştir. Eğitim modernizasyonundaki en büyük atılım Sultan II. Abdülhamid döneminde gerçekleştirilmiştir. II. Meşrutiyet döneminde eğitim kurumları üzerinde yapılan değişikliklerle süreç devam ettirilmeye çalışılmıştır. Osmanlı eğitim modernizasyonu sürecinde ilk, orta ve yüksek öğretim kurumları açılıp yaygınlaştırıldığı gibi pek çok mesleki eğitim öğretim kurumu da vücuda getirilmiştir. Modernleşme sürecinde açılan eğitim kurumları öğrencilerinin fiziki ve ruhi gelişimleri takip edilmektedir. Bu bildiri çerçevesinde, Mektep ve Terbiye Müzesi tarafından, II. Meşrutiyet'ten sonra bastırılmış, "Mekteplere Devam Eden Çocukların Ahval-i Maddiye ve Maneviyelerini Tetkike Mahsus" isimli bir dosya incelenecektir. Bu dosya ile bir öğrencinin fiziki ve ruhi özellikleri, kabiliyetleri (boy, kilo, zekâ, hafıza, dikkat vb.), aldığı ödül ve cezalar, okula devam ettiği ve etmediği süreler takip edilmek istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Mektep, Öğrenci Takibi, Eğitim Tarihi

ESKİ ROMA'DA İLKÖĞRETİM

Evren Şar
İstanbul Üniversitesi

Bu çalışmada, uzun yüzyıllar boyu Anadolu'muz dahil bilinen dünyanın büyük bir bölümünü etkisi altında tutmuş olan Antik Roma'daki İlköğretim sisteminin, gerek müfredat programı, gerek okul ve öğretmenlerin maddi koşulları ve gerekse dönem toplumunun eğitime bakışı açısından incelendiği genel bir resim ortaya çıkarmak hedeflenmiştir. Bunu yaparken çalışmanın gövdesi literatür tarama üzerine kurulmuş ve modern kaynaklar mümkün olduğunca, belirtilen dönemde yazılmış olan Antik Kaynaklara ulaşılarak desteklenmeye çalışılmıştır. Çalışma, öncelikle Cumhuriyet ve İmparatorluk dönemlerinde Roma anakarasında yer almış olan ilköğretim anlayışının temel alınması şeklinde sınırlandırılmıştır. Günümüzde eğitim alanında yaşanan pek çok sorunun Antik Roma'da da var olduğunun tespiti ve öğretmenlerin öğrenciye yaklaşımlarının bugün ile benzerlikler gösteriyor olması çalışmanın ilgi çekici sonuçları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, Eğitim Tarihi, Roma, Antik Çağ, Eski Çağ,

THE PRIMARY EDUCATION in ANCIENT ROME

Evren Şar
İstanbul University

The main purpose of the study is to draw a picture of the education system in terms of the curriculum, the physical condition of schools, the attitudes of the teachers and the perspective of the society towards education in ancient Rome, which held the large portion of the known world including Anatolia for centuries. In doing so, the body of the study is based on a literature review, where available the modern sources has been supported by the ancient sources. The study is limited to primary schools on the mainland of Rome between Republican and Imperial periods. One of the spectacular results of the study is identifying that there are many similarities between today's conditions in the field of education and ancient Rome's in terms of the problems and teachers' attitudes towards students."

Keywords: Primary Education, History of Education, Ancient Age, Rome

8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DOST ve DÜŞMAN ÜLKELERLE İLGİLİ ALGILARI

Beytullah Kaya

MEB Kadıköy İnönü İlköğretim okulu

İlköğretim okullarının değişik kademelerinde Sosyal Bilgiler ve TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi programları içerisinde Türkiye Cumhuriyeti'nin koşullarıyla yaşadıkları siyasal ve sosyal veya ekonomik sorunlara yönelik öğrencilerde kazanım oluşturulmaya çalışılmaktadır. Böylece öğrenciler edindikleri kazanımlarla diğer ülkelerle karşı dostluk veya düşmanlık duyguları geliştirmektedir. Bu araştırmada; 8. sınıf öğrencilerinde dost ve düşman ülke algısının olup olmadığı ve bu algıların oluşmasına etki eden faktörlerin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, İstanbul ili Kadıköy ilçesinde bir ilköğretim okulunda eğitim gören 53 ilköğretim sekizinci sınıf öğrencisiyle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Görüşmeler hazırlanmış mülakat formlarındaki sorulara öğrencilerin cevap yazması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular word belgesine aktarılmış ve karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş, ortak söylemlerin belirlenen kriterler çerçevesinde birleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında öğrencilerde dostluk ve düşmanlık algısına yönelik bilincin geliştiği görülmüştür. Bu bilincin oluşmasında devletlerarasında siyasal olayların ve milli, kültürel ve dini konuların algıların oluşmasında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerdeki bilincin oluşmasında medya ve internet gibi faktörlerin etkili rol oynadığı görülmüştür. Öte yanda öğrencilerin bilgilerini oluştururken güncel konulardan etkilendiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Dostluk, Düşmanlık, İlköğretim

8. GRADE STUDENTS' PERCEPTIONS OF FRIENDLY and ENEMY COUNTRIES

Beytullah Kaya

MNE Kadikoy İnönü Primary School

At the different stages of primary schools in course programs of Social Sciences, Revolution History and Kemalism , learners have been tried to be formed behaviours for political, social and economical problems of Republic of Turkey for their neighbours. Thus, with gained behaviours the students have developed friendship or hostility endowments against other countries. In this research; in the 8th grade students, whether or not the perception of friendly and hostile countries is, or what the factors affecting the formation of these perceptions are, are aimed to determine. In Kadıköy district of İstanbul, with 53 eighth grade students studying in a primary school, semi-structured interviews were conducted. Interviews had been conducted in the form which students write answers to questions in prepared interview forms. The findings were transferred to Word document, analyzed in comparative and combined with the defined criteria within the framework of common discourse. In the light of the findings obtained, it was observed to develop consciousness in students' friendship and hostility perception. It was concluded that in formation of this consciousness, political events and national, cultural or religious issues are effective. In addition, awareness of the students was found to play an influential role in the formation of factors such as the media and the internet. On the other hand, while creating students' knowledge, it was determined that contemporary issues were adversely affected.

Keywords: Teaching of History, Friendship, Hostility, Primary Education

RECYCLING the PAST: MAPPING HISTORICAL LANDSCAPE of TURKEY in CITY MUSEUMS

Şeyda Barlas Bozkuş

The scope of this study is mainly related to urban and social history writing in city museums which have been developed from the early 2000s in Turkey. The strategic mission of the city museum is very crucial in terms of establishment and development of socio-cultural history writing. As a result of an organic link in which developed in the cities, people recognize moral characteristics of the city culture such as minorities, physical spaces, and neighborhoods. In general, city museums collect, protect, and evaluate the past and assist national history writing. Modern Turkish history was written after the 1980 covered from the nation state project and integration of global citizenship. The unique side of this study is to elaborate city museums as sites for intercultural communications in Modern Turkey after the 2000s. During the writing process of this paper, I will focus on academic literature on urban history and ask crucial question how city museums in Turkey play a role in writing of social history. Also, several books and exhibition catalogues on Turkish city museum provide me extensive information about the development of city museums. Although Turkish experience with city museums is a quiet new phenomena, this study will intend to enlighten the role of city museums in the making of contemporary history writing through analyzing city museum exhibitions catalogues that focuses on identity, culture and various ethnic groups. The basic question will be asked in the study: How do city museums transformed political history in social history? What kind of tools is used in the history exhibitions to interpret past? How do museum visitors interpret history in linear or non-linear structures?

Keywords: City Museums, Social History Writing, Urban History, Adult History Education

POST-SOVIET TRANSITION as a CULTURAL TRAUMA and HISTORY EDUCATION in GEORGIA

Nino Chikovani

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Ketevan Kakitelashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

The paper aims to analyze historical narratives and history education in post-Soviet Georgia in the framework of the theory of cultural trauma. Firstly, the post-Soviet transitional processes will be presented as a trauma of social change/cultural trauma. History teaching conceptions and national history textbooks will be discussed followed with empirical data analysis. The final point of the paper will be concerned with the characteristic features of the master narrative as well as newly emerged texts, which reflected the dynamics of the post-Soviet developments more thoroughly. The main research questions might be defined as follows: the construction of new identities through marking out the difference with the Other and negation of the Soviet past; attempt of linking pre- and post-Soviet periods ensuring continuity of the Georgian statehood; shift towards tabooed names and themes (e.g. political parties, their leaders and programs at the beginning of the 20th century, history of the Georgian Democratic Republic (1918-1921), Soviet occupation, repressions of the 1930s, re-consideration of the World War II, new heroes, etc.); The role of history and history education in the legitimization of the “new past” comes as a concluding part of the paper.

Keywords: Transition, Cultural Trauma, History Education

TARİH ÖĞRENMEYİ SEVİYORUM ÇÜNKÜ...

Semih Aktekin

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Çiğdem Baki Pala

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Tarih dersi, bugünle bağlantısı olmayan çok uzak geçmişte yaşananların anlatıldığı, önemli görülen isim, tarih ve olayların ezberlenmesini gerektiren sıkıcı bir ders olarak görülmektedir (Demircioğlu, 2005). Bu bakış açısına sahip öğrencilerle dolu bir sınıfta tarih öğretmek hiç kolay bir iş değildir. Öte yandan elbette ki bu durumun sebeplerinden biri yıllarca tarihin geleneksel yöntemlerle öğretilmeye çalışılmış olmasıdır. 2004 yılında yapılan ilköğretim program değişikliği ile öğrencilerin aktif katılımıyla severek öğrendikleri sınıflar oluşturulması planlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, yeni ilköğretim programıyla tarih konularını öğrenen ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin tarih öğrenmeye bakış açılarının incelenmesidir. Araştırma 150 ilköğretim ikinci kademe öğrencisiyle yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında açık uçlu sorulardan oluşan bir anket kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel çözümleme yöntemi kullanılmaktadır. Analizler devam etmektedir ve sempozyumda paylaşılacaktır. Tarih dersi, bugünle bağlantısı olmayan çok uzak geçmişte yaşananların anlatıldığı, önemli görülen isim, tarih ve olayların ezberlenmesini gerektiren sıkıcı bir ders olarak görülmektedir (Demircioğlu, 2005).

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Tarih Dersi, İlköğretim

THE REASON WHY I LOVE LEARNING HISTORY

Semih Aktekin

Karadeniz Technical University

Çiğdem Baki Pala

Recep Tayyip Erdoğan University Education Faculty

History is seen as a boring lesson which explains events happened long before without connection with today also requires memorizing names, date and events (Demircioğlu, 2005). This is not an easy task to teach history in a classroom filled with students who have a perspective like this. On the other hand, one of the reasons of this situation is that history is tried to teach in traditional methods for many years. With the change of primary school curriculum in 2004, it is planned to create classes which students take active participation and learn willingly. The purpose of this study is tried to find out perspectives of primary school second part students who learn history with the new primary school curriculum. The study was carried out with 150 primary school children. Survey was used as a data collection method which includes open-ended questions. Data analyzed descriptively and the analysis is in progress and will be shared with in the symposium.

Key Words: History Education, History Lesson, Primary School

HISTORICAL CONSCIOUSNESS in MUSIC EDUCATION and MUSIC HISTORY EDUCATION

Gülşen Erdal

Kocaeli University State Conservatory

The most important goal of history is to inform individuals concerning social life in which he lived and to provide the adaptation of the individual to social and national life. On fulfilling this task, history reveals the processes of life humanity undergoes and tries to fulfill the achievement of a better perception of today.. The importance of the music history course emerges when it is thought that it is necessary to examine each composer in the period of time he lived in, to know his personality and style, to know the events that affected him while composing his works for the interpretation of the work and the relay of it to the listener. The implementation of history teaching methods in the acquisition of necessary knowledge and skills concerning fundamental principles, theories and historical development of music, has been presented as a result of this study.

The purpose of this study is to bring a different perspective in terms of historical consciousness in music education, the nature and objectives of history education in music history education and the methods used, , to evaluate the music history education in the methods of history education and to develop proposals for implementation. Descriptive method and the screening model have been used in the study. Descriptive method is one used in researches carried out to illuminate a given situation, to carry out the evaluation in accordance with the standards and to reveal possible relationships between events.

Music History course is in the core curriculum of music education field. It is certain that it is necessary to examine each composer in the period of time he lived in, to know his personality and style, to know the events that affected him while composing his works for the interpretation of the work and the relay of it to the listener. As a result of the research conducted, it has been concluded that comparison, biographical and active methods used in history education are feasible in music history education and music history courses will be more effective and efficient as a result of this practice.

Keywords: History Education, Music Education, Teaching History, Methods of Teaching History

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEDYADAKİ TARİH BİLGİSİNİN GÜVENİRLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Adnan Altun

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Son yıllarda medyada tarihe yönelik yapımlara yer verildiğini ve bunların izleyiciden olumlu tepkiler alması neticesinde de bu yapımların sayısının ve çeşitliliğinin arttığı gözlenmektedir. Muhteşem Yüzyıl, Bir Zaman Osmanlı Kıyam, Kurt Kanunu gibi diziler; Osmanlı Cumhuriyeti ve Fetih 1453 gibi filmler; Devrim Arabaları, Son Buluşma gibi belgeseller; Tarihin Arka Odası, Tarih Konuşmaları, ve Tarih Dersleri gibi tarih programları; Tarih Atölyesi, Tarihin Ufuklarında ve Geçmiş Zaman Olur Ki gibi radyo programları; dahası çeşitli tarih dergileri, tarihi romanlar ya da gazete köşeleri bu çeşitliliğe örnek gösterilebilir. Tüm bu medya yapımlarını bünyesinde toplayabilen İnternet ise başlı başına bir vurgulamayı hak etmektedir. Bu yoğunluk tarihe olan ilginin artmasının bir göstergesi olarak görülebilir ve övgüyle söz edilebilir. Fakat bu artış beraberinde kurguların, yorumların, görüşlerin arasında doğru bilginin ayırt edilmesinin daha da güçleştiği şeklinde de değerlendirilebilir. Bu değerlendirmeden hareketle, çalışmada ilköğretimde tarih öğretiminden sorumlu olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin medyadaki tarih yapımlarına erişim durumlarını ve eriştikleri tarih içeriğine ilişkin güvenirlilik algılarını ortaya koymak amaçlanmaktadır. Medya okuryazarlığı bağlamında erişim becerisini esas alarak açık uçlu sorulardan oluşan bir form kullanılacaktır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarından alınan görüşler içerik analizine tabi tutulacak ve belirli başlıklar altında sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Medya Okuryazarlığı, Tarih Öğretimi, Erişim Becerisi Ve Bilginin Güvenirliliği

TARSUS RÜŞDİYESİ'NDEN MİSAK-I MİLLÎ İLKOKULU'NA

(Bir Okulun Gelişimi ve Dönüşümü)

Sacit Uğuz

Milli Eğitim Bakanlığı

Yakup Karataş

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Osmanlı Devleti'nde, eğitim alanında görülen yenileşme hareketleri içerisinde önemli bir yer tutan Rüşdiye mektepleri, zamanla ülkenin en yaygın ve en önemli eğitim kurumu hâline gelmiştir. Bu çalışmanın konusu olan Tarsus Rüşdiyesi de kuruluşundan itibaren Cumhuriyet yıllarına kadar şehrin en önemli Müslüman okulu olma özelliğini korumuştur. 1863 yılında kurulan Tarsus Rüşdiyesi, 1914 yılında ibtidaî programlı rüşdiye statüsüne geçirilerek Rehber-i Füyûz Mektebi adıyla 6 sınıflı bir okula dönüştürülmüştür. Rehber-i Füyûz Mektebi'nin ismi önce Rehber-i Füyûz Numûne Mektebi daha sonra da Erkek Numûne Mektebi olarak değiştirilmiştir. 6 yıl olan eğitim süresi 1925 yılından itibaren 5 yıl olarak yeniden düzenlenmiştir. İlk Tedrisat Meclisi'nin 31 Ekim 1925 tarihinde aldığı karar gereğince 1926 yılında okulun adı Misak-ı Millî İlkokulu olarak tekrar değiştirilmiş ve 5 yıl eğitim veren bir ilkokul hâline getirilmiştir. Tarsus Rüşdiyesi ile ilgili en önemli kayıtlar Tarsus'ta bulunan Sakarya İlköğretim Okulunun arşivinde bulunmaktadır. Cumhuriyet yıllarında bu okulların yeni eğitim sistemine geçmesi ve isimlerinin değişmesinden sonra arşivleri, Misak-ı Milli İlkokulu'nda toplanmış ve uzun müddet burada muhafaza edilmiştir. Misak-ı Milli İlkokulu 1997 yılında Tarsus Amerikan Kolejini de bünyesinde bulunduran ve Amerikan Board Cemiyeti'ne bağlı olan SEV Vakfı'na satılmıştır. Okulun arşivi ise Sakarya İlköğretim Okulu'na devredilmiştir. Günümüzde bu okulun arşivinde Tarsus Rüşdiyesi başta olmak üzere Rehber-i Füyûz, Memba-ı İrfan ve Erkek Numûne Mekteplerine ait sene sonu imtihan cetvelleri, muallim sicil defterleri ve künye defterleri bulunmaktadır. En fazla belge ise Tarsus Rüşdiyesi'ne aittir. Bu belgelerde rüşdiyenin ve devamı niteliğinde olan Rehber-i Füyûz, Erkek Numune ve Misak-ı Millî okullarına ait 1872-1873 öğretim yılından 1927-1928 öğretim yılına kadar olan sene sonu imtihan cetvelleri bulunmaktadır. Araştırmanın temel kaynağını teşkil eden bu cetvellerden eğitim-öğretimin süresi, okutulan dersler ve bu derslerde yıldan yıla yapılan değişiklikler, öğrenci sayıları ve başarı oranları gibi birçok konuda istatistikî veriye ulaşılmıştır. Bu verilerin değerlendirilmesiyle de Osmanlı Devleti'nde sıradan bir taşra rüşdiyesinin nitelikleri belirlenmiş, açılışından kapanışına kadar geçen süreçte, değişimi ve dönüşüm evreleri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarsus, Rüşdiye, Rehber-i Füyûz Mektebi, Erkek Numune Mektebi, Misak-ı Milli İlkokulu

FROM TARSUS RUSHDIYE to MİSAK-I MILLI PRIMARY SCHOOL

Sacit Uğuz

Ministry of National Education

Yakup Karataş

Ağrı İbrahim Çeçen University

Rushdiye schools which has an important place among the reform movements on education has been most common and important education establishment of Ottoman Empire. Rushdiye of Tarsus as a subject of this study, maintained its role as most important Muslim school of the city since its foundation to the first years of Turkish Republic. Rushdiye of Tarsus, founded in 1863, was transformed a school with 6 classes as Rehber-i Füyuz School passing the status of primary programmed rushdiye in 1914. The name of Rehber-i Füyuz School was firstly changed Rehber-i Füyuz Numune School and then Erkek Numune School. Education time with the duration of 6 years was reorganized as the length of 5 years by 1925. The name of school was rechanged as Misak-ı Milli Primary School in accordance with a decision of first Council of Education in October 31th, 1925 and turned a primary school with the length of 5 year education time. The most important records about Rushdiye of Tarsus were at the archives of Sakarya Primary School in Tarsus. Archives of this school after the changing of their name and passing new education system in Republic Periods were collected at the Misak-ı Milli Primary School and stored long period of time there. Misak-ı Milli Primary School was sold to SEV foundation which collaborated with society of American Board and within the American College in 1997. Archive of school was transferred to Sakarya Primary School. Nowadays final exam statement, teacher registry notes and personal records about Rehber-i Füyuz, Memba-ı İrfan, Erkek Numune schools and most of all Rushdiye of Tarsus has the most excessive documentation of all. The final exam statements were in these documentation about Rehber-i Füyuz, Erkek Numune Misak-ı Milli schools from the academic year of 1872-1873 to the academic year of 1927-1928. Statistical data about length of academic year, lessons, changes of lesson applied year after year, number of students, successes of student and lots of related issues were obtained from these statements which are the main source of investigation. This study aims to indicate characteristics of an ordinary country rushdiye, changes and transformation stage within the duration from its beginning to its closing with evaluating these data.

Keywords: Tarsus, Rushdiye, Rehber-i Füyuz School, Erkek Numune School, Misak-ı Milli Primary School

TARİH EĞİTİMİNDE İHTİMAL YADA TEORİK ANLATIM; OSMANLI TARİHİ AÇISINDAN

Kasım Bolat

Tarih biliminin en önemli özelliği, geçmişte yaşanmış olan olayların neden ve sonucunu anlatarak anlamaya çalışmaktır. Anlatılan olayın görünen sonucundan itibaren yapılan yorumlar, konuya bakışa göre değişiklik gösterir. Diğer yandan tarihçi eğer, görünenden farklı bir yorum yapmaya kalkarsa bilimsellikten uzaklaşıp kâhinliğe geçiş yapar. Çünkü bitmiş olan olayın devamı sürecinde nasıl bir değişikliğe uğrayacağı kesin olarak bilinemez. Onun için tarih anlatımında ihtimallerden çok mevcut bilginin ışığında konunun değerlendirmesi yapılmalıdır. Türk tarihi çerçevesinde Osmanlı devleti büyük bir yer tutar. Dünyanın en uzun Türk- İslam devleti olması bundan en etkili konumdur. 1300'lü yıllarda kurulan devlet, 1922'de saltanatın kaldırılması ile sona ermiştir. Ancak; Osmanlı Devleti, kurumsal olarak- bazı eksikler olmasına rağmen- Türkiye Cumhuriyeti devletinde devam etmektedir. Konumu ve hacmi itibari ile hayli zor bir durumda olan Osmanlı Devleti'nin nasıl 600 yıl hüküm sürdüğü tartışılmıştır. Tarihçiler mevcut belgeler ve bilgiler ışığında konuyu anlamaya çalışmışlardır. Ancak zaman zaman akıllara gelen bazı teorik sorular, konunun anlaşılmasını zorlaştırmıştır. Osmanlı Devleti tarihine yapılan derinlemesine araştırmalar, devletin tarihine bakışı da değiştirmiştir. En başta, devletin dönemlendirilmesindeki yanlışlık fark edilmiş ve bundan kaçınılmıştır. Artık, kuruluş, yükseliş, duraklama, gerileme ve çökme paradigmasından vazgeçilmiştir. Bu dönemlendirmenin yerine; klasik dönem, ıslahat dönemi, sancılı- çalkantılı dönem, Tanzimat ve modernleşme, batılılaşma ve meşrutiyet gibi dönemlendirmelere gidilmiştir. Osmanlı tarihine dair yapılan diğer bir eğitim hatası da ihtimaller yâda teoriler üzerinden devletin tarihini belli bir sonuca bağlama düşüncesidir. Öyle ki; olsaydı- olmasaydı, yapsaydı- yapmasaydı gibi ihtimal ve teorik düşünceler ile tarih eğitimi sağlıklı bir şekilde yapılamaz. Biz şimdi bu konuya dikkat çekerek 3 örnek üzerinden konuyu anlamlandırmaya çalışacağız. Bu örnekler; 1- 1402 Ankara Savaşı 2- Türkçe Matbaa Kurulması 3- I. Dünya Savaşında tarafsız kalabilme durumu.

Anahtar Kelimeler: İhtimal, Varsayım, Teori, Tarih, Eğitim

AHMED RASİM: BİR OSMANLI TARİH SÖZLÜKÇÜSÜ

Aydın Efe

MEB Erzurum Rıfıkı Salim Burçak Kız Teknik ve Meslek Lisesi

Bu çalışmada, edebi bir şahsiyet olarak tanınan Ahmed Rasim'in Osmanlı Tarih Sözlükçülüğü üzerinde durulmuştur. Çalışmanın esasını Ahmed Rasim'in 4 ciltlik "Resimli Ve Haritalı Osmanlı Tarihi" adlı eseri oluşturmaktadır. Bu eserde, "Faide" başlığı altında sunulan kelimeler ele alınmış ve birkaç grup altında toplanmıştır. Daha çok edebiyatçılar tarafından incelenen merhum Ahmed Rasim, tarihçiliği bakımından yeterince ele alınmamıştır. Bu çalışmaya konu olan Osmanlı tarih sözlükçülüğü bakımından ise, hemen hiçbir atıfta dahi bulunulmamıştır. Bundan dolayı merhum Ahmed Rasim, ilk Osmanlı tarih sözlükçüsü sayılabilecek kimsedir.

Anahtar Kelimeler: Ahmed Rasim, Osmanlı, Tarih, Sözlük Bilimci

AHMED RASİM: AN OTTOMAN HISTORY LEXICOGRAPHER

Aydın EFE

MNE Erzurum Rıfıkı Salim Burçak Technical and Vocational High School for Girls

This study is centered upon Ahmed Rasim known as a literary figure who focused on Ottoman Historical Lexicography. The study is based on Ahmed Rasim's four-volume work named "History of the Ottoman, illustrated and with map". In this work, words presented under the title "Faide" are collected and divided into several groups. Examined by mostly man of letters, the late Ahmed Rasim has not been studied adequately in terms of historiography. In terms of the lexicography of the Ottoman history that is the study area of this work, there is hardly any reference addressing to him. Therefore, the late Ahmed Rasim, considered as the first Ottoman History Vocabulist.

Key Words: Ahmed Rasim, Ottoman, History, Lexicographer

GÜNÜMÜZ ORTAÖĞRETİM 10. TARİH DERS KİTABI ile MUHTEŞEM YÜZYIL İSİMLİ TELEVİZYON DİZİSİNDEKİ KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN DÖNEMİ SÖYLEMLERİNİN GÖSTERGE BİLİMSEL AÇIDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Namık Çencen
Gazi Üniversitesi
Özcan Demir
Gazi Üniversitesi

Günümüz tarih öğretiminin en önemli sorunlarından birisi, gelişmiş görsel-işitsel olanaklarla yetişmekte olan çocuklara tarih öğretiminin nasıl yapılacağı ile ilgilidir. Alanda yapılan tartışmaların önemli bir bölümü bu yeni süreçteki yöntem çeşitlilikleri ile yakından ilişkilidir. Tarihin, öğretim sürecinde yeniden deneyimlendirilmesi ya da mevcut araştırmalar ışığında çocuklara nasıl tarih çalışacaklarının öğretilmesi önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Bu çalışmada, 10. Sınıf Tarih öğretim programı ve öğretim programına bağlı olarak yazılan ders kitabı ile Muhteşem Yüzyıl dizisindeki “Kanuni Sultan Süleyman Dönemi Söylemlerinin” gösterge bilimsel ve içerik karşılaştırılmasının yapılması yoluyla tarih öğretimi yöntemine bir örnek verilmesi amaçlanmıştır. Nitel biçimde yapılan bu araştırmada, doküman incelemesi yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırma tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleriyle de kullanılabilir. Araştırmanın çalışma grubunu, 10. sınıf tarih öğretim programı ve öğretim programına bağlı olarak yazılan ders kitabı ile halen televizyonda yayınlanmakta olan “Muhteşem Yüzyıl” isimli dizi oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini; tarih öğretim programları, tarih ders kitapları ve tarihsel diziler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, 10. sınıf tarih ders programları, 10. sınıf tarih ders kitapları ve “Muhteşem Yüzyıl” isimli tarihsel içerikli dizi oluşturmaktadır. Gençlerin eğitilmesinde ve tarih bilinci kazanmasında, geçmişle bugün arasındaki sürecin somutlaştırılmasında, tarih dersinin içerdiği soyut kavramların sözel olarak daha rahat ifade edilmesinin sağlanmasında tarihi temalı filmler ve diziler öğretmenler için önemli materyallerdir. Ancak bu noktada görsel - işitsel malzemenin kullanımındaki ölçünün belirlenmesi sorunu ortaya çıkmaktadır. Mevcut tarihi araştırmalar ve ders kitapları tarih öğretiminde temel dayanaklar olarak korunmalıdır. Filmler ve diziler, tarih öğretiminde önemli materyaller olmalarına karşın kurgusal yapıları gereği tarihi kişileri ve gerçekleri tam olarak aktarmaları beklenemeyeceğinden mevcut tarih öğretiminde kullanılan materyallerin yerine geçmemelidirler. İçinde bulunulan çağda görsel-işitsel ürünler bireylerin dünyaya, tarihsel ve sosyal gerçeklere ilişkin tutum geliştirmesinde önemli yere sahiptir. Tarih temalı filmler ve diziler bu açıdan ele alındığında, bu ürünlerin içeriklerinin analiz edilmesi, yorumlanması; hatta bu sürece büyük izler kitlelerini oluşturan öğrencilerin de dahil edilmesi tarihsel bilginin içselleştirilmesinde etkili olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Televizyon Dizileri, Tarih Öğretim Programı, Tarih Ders Kitabı

THE COMPARISON of CONTEMPORARY SECONDARY SCHOOL 10th GRADE TEXT BOOK and “MAGNIFICENT CENTURY” TELEVISION SERIES IN TERMS OF KANUNİ SULTAN SULEYMAN ERA DISCOURSE

Namık Çencen

Gazi University

Özcan Demir

Gazi University

One of the most important problems of contemporary history education is about how to perform history education to a child growing up with improved audio-visual opportunities. Most of the discussions in the field of history education are related to the new education methods. The re-experiencing process of history or teaching the children how to study history as a result of the ongoing studies are among the major problems. In this study, it is aimed to give an example to analytic history education by the semiotic and content based comparison of the discourse of “Kanuni Sultan Suleyman” in 10th grade history textbook which is developed according to the history education curriculum and history themed television series named “Magnificent Century”. Document review methods and techniques are used in this qualitative characterized study. The technique of document revision includes the analyzing process of the targeted phenomenon to research. Qualitative research method can be used alone as well as it can be used with the other research methods. The research group of the work is composed of 10th grade history textbook which is developed according to the history education curriculum and history themed television series named “Magnificent Century”. History education curriculum, history textbooks and historical television series are evaluated under the total field of this survey. 10th grade history education curriculum, 10th grade history textbook and historical television series named “magnificent century” are sampled under the work. History based movies and television series are important materials of education for the teachers of this field from the aspects of younger education, gaining history awareness, concretization of the continuum between past and present, provision of the history subject’s abstract concepts expression. Nevertheless, here the problem of the usage dimensions of audio-visual materials appears. The results of the present history researches and textbooks must be preserved as the main sources of history education. Although, films and series are important materials, they shouldn’t be replaced with scientific resources of history education. Because of their fictive structure it can’t be expected from them to express historical characters and phenomenon correctly. In this age, audio-visual materials have an important role on individuals’ attitude about historical and social facts. When the history themed movies and series are examined from this aspect, the analyzing process of this materials and their interpretation even with the inclusion of children who are in their audience would be effective on the internalization of historical knowledge.

Keywords: History Education, Television Series, History Curriculum, History Textbook

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILABİLECEK BİR YÖNTEM OLARAK SÖZLÜ TARİH: 'DÜĞÜNLERİMİZ' KONUSU ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Yücel Kabapınar
Marmara Üniversitesi
Meryem Kaya
Özel Evrim İ.Ö.O
Serap Tozlu
Özel Evrim İ.Ö.O

Dünya'de yaşananları o günün şartlarına göre değerlendirebilen ve eleştirebilen öğrencilerin yetişmesi tarih dersinin olası amaçlarından biridir. Yeni Sosyal Bilgiler Programı'nda yer alan tarih konularının öğretimi, öğrencilerde tarihsel sorgulama becerisini geliştirmeye odaklanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilköğretim seviyesinde Sosyal Bilgiler dersinin misyonuna uygun olarak yeni programda 4. sınıftan itibaren sözlü tarih çalışması yer almıştır. Sözlü tarih etkinliğinin öğrenciye kazandıracığı beceriler aşamalı olarak gerçekleştirilebilir. Öğrenci, görüşme sürecinde soru sorma, dinleme ve gözlem becerisini; sözlü tarih kayıtlarını çözümlerken bilgiyi düzenleme, olguyu düşünceden ayırma, ilgisiz bilgiler içerisinden ilgili bilgiyi bulma becerilerini, raporunu hazırlarken tarihsel empati ile değişim ve sürekliliği algılama becerilerini geliştirebilme olanağı bulabilmektedir. Sözlü tarih çalışması ile öğrenciler birer tarihçi gibi çalışma olanağı bulur ve bilgiyi üretme ve geliştirme basamaklarını deneyimler. Bu çalışma ile ilköğretim öğrencilerinin sözlü tarih çalışmasına dair bakış açılarını ve değişen zaman içerisinde gelenek ve göreneklerdeki değişim ve sürekliliği anlama algısını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. 6. sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda yer alan "İpek Yolunda Türkler" ünitesi içindeki "Kültürümüzün Yaşayan Değerleri: Kutlamalar" konusu çerçevesinde "düğünlerimiz" öğrencilerle sözlü tarih proje konusu olarak çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 6. ve 8. sınıfa devam eden 15 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmayı farklı kılan boyut, sözlü tarih çalışmasını gerçekleştiren 6. sınıf öğrencilerine 8. sınıftaki ablalarının/ağabeylerinin akran danışmanlığı yapmış olmasıdır. Sözlü tarih sürecine ve elde edilen ürünlere ilişkin dokümanlar nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizine tabi tutulmuştur. Öğrencilerin sözlü tarih çalışmasına ilişkin ürünleri araştırmacılarca geliştirilen "Sözlü Tarih Araştırma Ödevi Değerlendirme Rubriği" esas alınarak değerlendirilecektir. Çalışmanın analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü Tarih, Sosyal Bilgiler, Tarih Öğretimi

KURULUŞTAN İMPARATORLUK ÇAĞINA OSMANLI TARİHİ “BİR HİKAYE / a FICTION” mi?” OSMANLI DEVLETİNİN KURULUŞU İLE İLGİLİ YAKLAŞIMLARA ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME

Süleyman Demirci
Erciyes Üniversitesi

Bir uç beyliği olarak ortaya çıkan Osmanlı Devleti'nin kökenleri, gelişiminin ilk aşamaları ve niteliği üzerine 20. yüzyılın başlarından itibaren farklı ancak zaman zaman birbiriyle çatışan tezler ileri sürülmüştür. Herbert Adams Gibbons, 1916 yılında yayınlanan “Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu / Foundation of the Ottoman Empire” adlı kitabında, devletin büyük ölçüde putperest Türkler ve Hıristiyan Rumların karışımından doğan yeni bir ırkın eseri olduğunu ileri sürmekteydi. Osmanlı imparatorluğu'nun kuruluşundaki asıl yaratıcı öğeler Asyatik Türklerden ziyade bu Avrupalı unsurlarda aranmalıydı. 1935’de Fuat Köprülü Gibbons’un bu tezine karşı çıkmış Osmanlı Devletinin esas olarak Türk ve Müslüman unsurların eseri olduğunu ileri sürmüştür. 1937 yılında Paul Wittek ise Köprülü’ nün Osmanlıları Oğuz boylarına dayandırdığı Kayı aşireti bağlantısını reddeder. Wittek, imparatorluğun üzerine kurulduğu temelini böyle bir aşiret yapısı olmayacağını savunur. Ona göre bu temel, komşu Hıristiyan dünyasına karşı yürütülen bir kutsal savaş, yani “gaza” olgusudur. M. Fuat Köprülü’ nün görüşleri Halil İnalcık tarafından daha da genişletilerek yeni fikirlerle desteklenmiştir. Diğer bir dizi faktörün yanında gaza faktörünü bir tarihsel gerçek olarak her zaman ön planda tutmuş, cihad veya gazanın 17. Yüzyıl sonuna kadar Osmanlı devletinin dinamik ilkesi olarak devam ettiğini vurgulamıştır. Bu görüşünü şöyle dile getirmiştir; “Gaza, Asya ve Avrupa’daki Osmanlı gelişmesinde başlıca faktördür.” Ronald C. Jennings, Colin İmber, Macar Türkolog Gyula Kaldy-Nagy, Şinasi Tekin, Colin Heywood ve Heath Lowry gibi Türkologlar “gaza” tezi’ni reddederler. İngiliz tarihçi Colin İmber ise konu ile ilgili tartışmaları daha da ileri götürerek erken dönem Osmanlı tarihini 15. Yüzyılın son çeyreğine kadar “uydurma” yani “fiction” olarak değerlendirir. Bu tebliğimizde Osmanlı'nın kuruluşundan erken imparatorluk dönemini “karanlık bir dönem” olarak değerlendiren veya göstermeye çalışan yaklaşımlar ile modern Türk tarihçiliğin ortaya koyduğu görüşler çerçevesinde “Beylikten İmparatorluğa Osmanlı tarihi meşrulaştırılmaya çalışılan hayal mahsulü-uydurma bir dönem olarak nitelendirilebilir mi?” sorusu irdelenmeye çalışılacaktır. Bu bağlamda M. Fuat Köprülü, Halil İnalcık, Feridun M. Emecen ve Mehmet Öz gibi Türk tarihçilerinin görüşlerinden de karşılaştırmalı değerlendirmede istifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Erken Osmanlı Tarihi, Gaza tezi, Kayı aşireti, Osmanlı Tarihçiliği

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN İLKÇAĞA İLİŞKİN ALGILARININ KAYNAKLARI: ÖĞRENCİLER GERÇEKTEN BOŞ BİR LEVHA MIDIR?

Yücel Kabapınar

Marmara Üniversitesi

Özge Ayva

İELEV Özel 125. Yıl İlköğretim Okulu

Öğrenme geleneksel anlayışın öngördüğü şekliyle bilginin kaynaktan öğrenene aynen geçişini içeren bir süreç midir? Ya da tam aksine, öğrenenin mevcut bilgisi doğrultusunda yeni bilgiyi anlamlandırdığı, yapılandırdığı bir süreç midir? Bu süreçte birey yeni bilgiyi mevcut bilişsel yapısı ile anlamlandırmaya, ilişkilendirmeye çalışmakta mıdır? Bu ilişkilendirmelerde ders kitapları ve derse yönelik öğrenim materyalleri ne kadar etkilidir? Kısacası bilgi, tamamen birey yapımı bir ürün müdür ve bu nedenle de tamamıyla öznel midir? Bu soruların yanıtlarına 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi“Yeryüzünde Yaşam” Ünitesi'nin İlkçağa ilişkin kazanımları kapsamında, ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin İlkçağ kavramını nasıl algıladıkları/yorumladıkları üzerinden yanıt bulunmaya çalışılacaktır. Araştırma yöntemi nitel araştırma modellerinden durum çalışmasıdır. Araştırmanın veri toplama araçlarını, resim çizimi ve görüşme oluşturmaktadır. Çalışma, özel bir ilköğretim okulun 6. sınıflarında gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 13 erkek 10 kız olmak üzere toplam 23 öğrenci katılmıştır. Bu araştırmada 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinin ikinci ünitesi olan “Yeryüzünde Yaşam” ünitesinin İlkçağa ilişkin kazanımları ders kitabı, çalışma kitapçığı ve İlkçağa ilişkin powerpointlerle işlenmiştir. Aradan yedi ay geçtikten sonra ders öğretmeni öğrencilerin İlkçağa ilişkin algılarının kaynaklarının neler olduğu ve farklı kaynaklardan gelen İlkçağa ilişkin bilgilerin zihinlerinde oluşturduğu İlkçağ algısının bazı kavram yanılgılarına neden olup olmadığı incelemek üzere öğrencilerinden“İlkçağ denildiğinde zihinlerinde uyanan çağrışımları görsel olarak çizmeleri” istemiş ve ardından random olarak seçilen 9 öğrenci ile görüşme yapmıştır. Bu görüşmede öğrencilerden hem çizdikleri resmi yorumlamaları istenmiş hem de İlkçağa ilişkin algıları ve bu algının kaynakları açığa çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışmanın analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, İlkçağ, Ders Dışı Kaynaklar, Yapılandırmacılık

TARİH DERSLERİNDE TARTIŞMA YÖNTEMİNİN KULLANILMASINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

M. Ahmet Tokdemir

Gazi Üniversitesi

Tarih biliminin öğretiminde genel olarak iki temel yönelim vardır. Bunlar anlatım ve tekrara dayalı hikâyeci (geleneksel öğretim yöntemi) ve araştırma, sorgulama ve tartışmaya dayalı analizeci yaklaşım olarak sınıflandırılabilir. Tarih öğretiminde tartışma yönteminin kullanılması bir yandan tarihçilik mesleğinin öğrenilmesi ile diğer yandan ise demokratik katılım becerilerinin gelişmesi ile ilişkilendirilebilir. Dolayısıyla tarih öğretiminde tartışma yönteminin kullanılması hem disiplin içi amaçların hem de sosyal amaçların gerçekleştirilmesine katkı sağlar. Bu çalışmanın amacı tarih öğretmenlerinin tarih derslerinde tartışma yönteminin kullanılmasına yönelik görüşlerini tespit etmektir. Çalışma kapsamında veri toplama aracı olarak anket ve mülakat kullanılmıştır. Hazırlanan yapılandırılmış anket formu Trabzon'da MEB'e bağlı okullarda çalışan 70 tarih öğretmeni tarafından doldurulmuştur. Bunun yanı sıra 5 tarih öğretmeni ile de mülakat yapılmıştır. Bu bakımdan araştırma mevcut bir durumu ortaya koymayı amaçlayan nitel araştırma tekniklerinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırma sonuçlarına göre tarih öğretmenlerinin en çok kullandığı tartışma teknikleri beyin fırtınası, münazara ve seminerdir. Öğretmenler konunun özelliği ve öğrencilere kazandırılmak istenilen özellikleri göz önünde tutarak tartışma tekniğini uygulama ya da uygulamama yönünde karar vermektedir. Tarih öğretmenleri tartışma yönteminin tarih derslerinde kullanılmasının öğrencilerin tarihi konuları öğrenmesine katkı sağladığını düşünmektedir. Öğretmenlere göre tartışma yöntemi öğrencilerin kendilerini ifade etme, başkalarını dinleme ve farklı görüşlere saygı gösterme başta olmak üzere demokratik katılım becerilerine de katkı sağlamaktadır. Buna karşın öğrencilerin bilgi eksiklikleri, demokratik kültüre sahip olmamaları, tartışma kurallarını bilmemeleri, konu dışına çıkmaları ve süre konusunda sıkıntıların olmasını tartışma yönteminin kullanılmasında karşılaşılan sorunlar olarak belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Dersleri, Tartışma Yöntemi, Tarih Öğretmenleri

HISTORY TEACHERS' PERCEPTIONS ABOUT USING DISCUSSION METHOD in HISTORY CLASSES

The purpose of this study is to find out history teachers' perceptions about using discussion method in history classes. A questionnaire and an interview form were used for collecting data. The questionnaire filled by 70 history teachers who is working for Ministry of Education in different schools in Trabzon. In addition 5 history teachers were interviewed to obtain more detailed information. The research is a descriptive study with its data collection tools which are qualitative research techniques and its aim which is aiming to reveal current situation about an issue. According to the results, the most commonly used discussion techniques are brain storming, debate and seminars. History teachers consider the feature of the subject matter and behaviours which are desired to be taught the students when they plan to use discussion methods in their classes. According to the teachers' opinions using discussion methods contribute to increase students' historical knowledge, improve their self expression and listening abilities. Using discussion methods also improve students' skills such as argumentations, respecting different people and views and democratic participation. Such as deficiencies in students' knowledge, the absence of democratic culture, the absence of knowledge about discussion rules and requiring a lot of time are the weaknesses of discussion method in history classes.

Key words: History Classes, Discussion Method, History Teachers.

T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE ADI GEÇEN ÖNEMLİ KİŞİLERİN DERS KİTABINDAKİ FOTOĞRAFLARININ KULLANILMASINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Muhammet Ahmet Tokdemir

Gazi Üniversitesi

Adem Artan

Akçaabat Anadolu Öğretmen Lisesi

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi kapsamında milletimiz açısından pek çok önemli kişiden bahsedilmektedir. Başta Atatürk olmak üzere Milli Mücadele'nin kazanılması ve sonrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulup geliştirilmesinde katkısı olan bu kişilerin öğrenciler tarafından tanınması, Türk millet ve devletine yaptıkları katkıların anlaşılması tarih öğretimi açısından önemlidir. Bu çalışma T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde adı geçen önemli kişilerin fotoğraf/resimlerinin derslerde ne kadar kullanıldığı ve öğrencilerin bu kişilerin resimlerini ne oranda tanıdığını tespit etmek amacı ile yapılmıştır. Araştırma kapsamında 11 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir anket formu hazırlanarak sınırlı örneklem yoluyla seçilmiş 280 11. Sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Bu bakımdan araştırma mevcut bir durumu ortaya koymayı amaçlayan nitel bir çalışmadır. Belirlenen amaç doğrultusunda öncelikle uzman ve öğretmenlerden görüş alınmak suretiyle T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde ismi geçen önemli kişiler tespit edilmiştir. Bu kişilerin fotoğraflarının/resimlerinin öğrencilerce ne kadar tanındığının tespiti amacıyla da hazırlanan anketin birinci sorusunda öğrencilere toplam 16 görsel verilmiş ve altına resimde/fotoğraftaki kişinin adının yazılması istenmiştir. Ankette sorulan diğer sorularla da T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde adı geçen önemli kişilerin görsellerin kullanılmasının öğrenmeyi nasıl etkilediği, bu tür fotoğrafların ne sıklıkla ve nasıl kullanıldığı sorulmuştur. Elde edilen bulgulara göre verilen resimlerde en çok tanınan isimler Atatürk ve İsmet İnönü olmuştur. Buna karşın en az tanınan isimler de Ali Fuat Paşa, Damat Ferit, Salih Bozok ve Refet Bele olmuştur. Ankette öğrencilere sorulan diğer sorulardan elde edilen bulgulara göre öğrenciler verilen bu resimleri daha çok ders kitabı ve televizyonda gördüklerini belirtmiş, öğretmenlerin derslerde ara sıra görselleri kullandıklarını ve ders kitabında yer alan görsellere dikkat çektiklerini belirtmişlerdir. Ankete katılan öğrenciler ders kitabında yer alan fotoğraf ve görsellerle ilgili ödev verilmediğini, sınavlarda görsellere yönelik sorulara yer verilmediğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabı, Fotoğraf Kullanımı, Atatürk ve Arkadaşları

STUDENTS' OPINIONS TOWARD the USAGE of KEY PEOPLE'S
PHOTOGRAPHS/IMAGES in the TEXTBOOK of REVOLUTION HISTORY and
KEMALISM

Muhammet Ahmet Tokdemir

Gazi University

Adem Artan

Akçaabat Anatolia Teacher High School

The aim of this study is to determine the usage of key people's photographs/images in the textbook of Revolution History and Kemalism and to put forth what proportion the students know this people from their photographs/images in the textbook. A semi structured questionnaire was prepared and applied within this research. The study was done in Ankara and Trabzon and 280 11th grade students attended the survey. This research is a qualitative one which uses qualitative research methods for revealing a present situation. The questionnaire contains 16 photographs/images and ten questions. The important people in Revolution and Kemalism Class were determined by consultation with history teachers and academicians. The students were asked to write the names of the people in these photographs/images and answer the questions which are about using photos/images in textbook. According to the findings Atatürk and İnönü are the best known people from the photographs but Ali Fuat Pasha, Damat Ferit, Refet Bele and Salih Bozok are the least known. Students refer that they saw these photographs/images in textbook or TV. According to the students teachers do not use the photographs/images in textbook very effectively. They sometimes use the photographs/images and do not give homework or do not ask questions in exams about photographs or images of important people in Revolution History and Kemalism Class.

Key words: The textbook of Revolution History and Kemalism, Using photographs, Ataturk and his friends.

THE EFFECTS OF FINE ARTS COLLEGE ON ART AND HISTORY OF ART EDUCATION FROM ITS FOUNDATION TO THE FIRST YEARS OF THE REPUBLIC

İlknur Erbaş
Kocaeli University

The origin of Turkish art is based on a wide geography and rich cultural resources.. Because of this institution's being the beginning of the academic foundations of art education in Turkey, determining its functionality in the republic period is the primary objective of the study. As is known, the 18th century was an important period when a new concept of art and painting emerged in the Ottoman society. Until that period, Turkish art of painting was limited mostly to the miniatures. The source of the interest in Western-style painting was the result of a quest wanting to benefit from Western knowledge, its perspective on life and its technology. The fact that art education was a unifying factor so as to become a nation provided an understanding of its importance. Upon Osman Hamdi Bey's founding the Fine Arts College in 1881, the fine arts college became the greatest step taken for the institutionalization of the plastic arts education. The school founded to increase the public's interest in art and to educate artists as well was the first important step taken in the westernization movement. Practising Art History courses was another distinctive innovation in Fine Arts College, the first example of art education. The courses to be taught at school were specified by regulations. Shortcomings related to the art history were tried to be eliminated in the subsequent regulations, and the name of Mehmet Vahit Bey, who was teaching art history at Fine Arts College in 1908, came to the fore. While teaching art and art history, he aimed to raise awareness about these areas within the community. Under the administration of Osman Hamdi Bey, museum and Fine Art College became a stage for a great cultural and artistic activity. Conclusion; With this study, the importance and the role of Fine Arts College in art and art history education in Turkey have been determined and thus, the contributions of this institution, where the academic foundations of art education were laid, to education have been studied. Purpose; The purpose of the study is to understand the important transformation phases related to the improvement of art history education during the republic period.

Keywords: Art History Education, Fine Arts, Fine Arts Academy

GÜMÜŞHANE SANCAĞINDA EĞİTİM (1873-1916)

Naim Ürkmez

Atatürk Üniversitesi

Selahattin Tozlu

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Osmanlı Devleti, Tanzimat Fermanı ile başlayan süreçte her alanda olduğu gibi eğitim-öğretim alanında da bir takım düzenlemeler yaparak yeniden yapılanma yoluna girmiştir. Geleneksel eğitim kurumlarından modern eğitim kurumlarına geçildiği ama aynı zamanda geleneksel eğitim kurumlarının da varlığını sürdürdüğü bu dönemde, bu değişim ve ikilemin 1873-1917 yılları arasında taşraya yansımalarının nasıl olduğu, Trabzon Vilayetine tâbi Gümüşhane Sancağı üzerinden ortaya konmaya çalışılmıştır. Küçük bir Anadolu kasabası olan Gümüşhane'deki Müslüman ve gayrimüslim okulları, maarif idaresi, öğretmenler, öğrenci sayısı, okutulan derslerden yola çıkılarak eğitim-öğretimin yapısı, Cumhuriyet'e yansımaları ve intikali hakkında bilgi verilmiştir. Bunun yanında günümüze tecrübe olması bakımından eğitim-öğretim noktasında yaşanan zorluk ve sıkıntılar da ifade edilmiştir. Çalışmamız Osmanlı arşiv vesikaları ile maarif ve vilayet salnameleri eksenindedir.

Anahtar Kelimeler: Gümüşhane, Eğitim, 1873-1916 Yılları

EDUCATION IN THE SANJAK OF GÜMÜŞHANE (1873-1916)

Naim Ürkmez

Atatürk University

Selahattin Tozlu

Atatürk University Kazım Karabekir Education Faculty

Beginning with the Tanzimat reform era, the Ottoman Empire took the path of restructuring by making a number of regulations in every area such as in the field of education. In this period, although a transition was made from traditional to modern educational institutions, traditional educational institutions retained their presence. How the implications of this change and dilemma of the province from 1873 to 1917 came about has been brought up with the subject of Trabzon Vilayet's Gümüşhane Sanjak. Information was given about the structure of education, repercussions for the Republic, and the transition of the Republic by means of Gümüşhane, a small Anatolian town, with Muslim and non-Muslim schools, the administration of the Ministry of Education, teachers, the number of students, and classes taught. In addition, to assist us with the present day, difficulties related to education are expressed. Our study is limited to the Ottoman records and the Ministry of Education and province's yearbooks.

Keywords: Gümüşhane, Education, Between the Years 1873-1916

TARİH DERSLERİNİN KÜRESEL VATANDAŞLIK EĞİTİMİNDEKİ YERİ: ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Celal Mutluer
Gediz Üniversitesi

Tarih öğretiminin tarihsel gelişimi incelendiğinde, bu alanın ortaya çıkış gerekçelerinden birisinin iyi vatandaş yetiştirmek olduğu görülür. Küresel gelişmelerin yaşandığı bir dönemde geleneksel vatandaşlık tanımı yeterli değildir. Onun yerine yeni bir kavram olan küresel vatandaşlık gündeme gelmiştir. Küresel vatandaş sadece kendi ülkesinin değil evrensel dünyanın sorumlu vatandaşdır. Dünyada yaşanan değişimler, daha aktif, yaşadığı coğrafyanın ve dünyanın farkında olan sorumlu ve demokratik özellikler taşıyan bireylerin yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, İzmir İl merkezindeki liselerde görev yapan tarih öğretmenlerinin, tarih derslerinin küresel vatandaşlık eğitimindeki yeri hakkında düşüncelerini ortaya koymaktır. Veri toplama aracı olarak, açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmış olup, ankete 10 tarih öğretmeni katılmıştır. Açık uçlu sorular analiz edilerek kategorilere ayrılmıştır. Elde edilen veriler ışığı altında, tarih öğretmenlerinin küresel vatandaşlık eğitimi hakkında yeterli bir bilgiye sahip olmadıkları anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Küresel Vatandaş, Küresel Vatandaşlık

THE PLACE OF HISTORY LESSONS in GLOBAL CITIZENSHIP EDUCATION

Celal Mutluer
Gediz University

The views of the teacher Summary When historical development of history teaching is analyzed, it is seen that one of the reasons for the emergence of this field is to train good citizens. In a period of global developments, the definition of traditional citizenship is not enough. Instead, a new concept of global citizenship has come up. The global citizen is the responsible citizen of both his own country and the global world. Changes in the world have necessitated the individuals to be trained as more active, responsible, democratic and being aware of the world and the geography in which they live. The purpose of this study is to show the views of history teachers who works at high schools in İzmir about the place of history lessons in global citizenship education. As a means of data collection, a questionnaire consisting of open-ended questions has been applied and ten history teachers have participated in the survey. Open-ended questions are analyzed and divided into categories. In the light of the data obtained it is understood that history teachers do not have sufficient information about global citizenship education.

Keywords: History Teacher, Global Citizen, Global Citizenship

İNKILÂP TARİHİ ÖĞRETİMİNDE TARİHÎ ROMANLARIN KULLANILMASI: ATEŞTEN GÖMLEK ÖRNEĞİ

Adem Artan

Akçaabat Anadolu Öğretmen Lisesi

Türk tarihinde 20. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin yıkılırken Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu olağanüstü bir dönemdir. T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi bu dönem konularını kapsamakta ve ilköğretimden üniversiteye kadar bütün eğitim kademelerinde zorunlu ders olarak okutulmaktadır. 20. yüzyılın günümüzü etkileyen özelliğine rağmen inkılap tarihi öğretimindeki sıkıntılar tarih öğretimindeki genel sıkıntılardan bağımsız değildir. Bu sıkıntıların başında tarih derslerinin genellikle siyasî olayları merkeze alması ve düz anlatım metoduyla işlenmesi bulunmaktadır. Tarihi daha iyi öğretmek için kullanılması gereken araçlardan birisi de tarihî romanlardır. Tarihe yardımcı bilimlerin başında gelen edebiyatın insanların duygu ve düşüncelerine tercüman olması, edebî eserleri tarih eğitiminde yararlanması gereken araçlardan biri haline getirmektedir. Tarihî romanlar, tarihi zihinlerde canlandırmakta, tarihe farklı bir pencere açarak tarihe ilgiyi arttırmaktadır. Bu bakımdan tarihî romanların T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde kullanılması öğrencilerin tarihi anlama ve tarihe karşı olumlu tutum geliştirmesine katkı sağlamaktadır. Bu çalışma, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî romanların kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini tespit etmeye yönelik bir çalışmadır. Çalışma, nitel araştırma tekniklerinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. Trabzon Fen ve Akçaabat Anadolu Öğretmen liselerinin 11. sınıf öğrencilerinden toplam 100 öğrenci Halide Edip Adıvar'ın "Ateşten Gömlek" adlı eserini okumuş, ardından da öğrencilerin bu kitap hakkındaki görüşleri ile kitabın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi konularının öğrenilmesine katkısı hakkındaki düşünceleri açık uçlu 11 soru ile 4 seçenek içeren 20 soruluk likert bir anket formuyla toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrenciler bu tarihî romanın tarihi zihinlerinde daha canlı ve kalıcı şekilde canlandırdığını, dönem hakkında ders kitaplarında yer almayan unsurları öğrendiklerini, kelime dağarcıklarının geliştiğini ve tarihe farklı açılardan yaklaşılabileceğini fark ettiklerini ifade ederek inkılap tarihi dersinde tarihî romanların kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: T.C İnkılap Tarihi öğretimi, Ateşten Gömlek, Tarihî Roman

AZERBAYCAN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN KADIN TARİHİNE YÖNELİK TUTUM VE ÖNERİLERİ

Meliha Köse

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Sosyal, kültürel ve gündelik hayata dair konuların yanı sıra kadın tarihinin de tarih öğretimine yerleştirilmesi, pek çok ülkede tarih öğretiminin sorunu olarak görülmektedir. Bu sebeple siyasi konuların dışındaki konuları tarih ders kitaplarında görmek isteyen araştırmacılar tarih ders kitaplarının sadece siyasi tarih üzerinde durma geleneğinden uzaklaşması gerektiğine sıklıkla vurgu yapmaktadırlar. Özellikle kadın tarihi konusunda asıl problem bu aşamadan sonra başlamaktadır. Çok az sayıda kadın, tarihin sayfaları arasına sıkıştırılmış olduğu için kadını tarihin aktif bir üyesi olarak algılamak pek olası değildir. Kadın tarihi, tarih ders kitaplarına nasıl yerleştirilecek, nasıl anlatılacak, kadınlar hangi roller ve imajlarla sunulacak tartışmaları tarih öğretiminin sorunudur. Kadınların tarih ders kitaplarında nasıl anlatılması gerektiği sorunu, tarih ders kitaplarıyla ilgili kadınlara yönelik rol ve imaj çalışmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu çalışmada Azerbaycan Orta öğretim öğrencilerinin tarih ders kitaplarında kadın tarihinin yer almasına ilişkin tutumları nasıldır; tutumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir ve öğrenciler kadın tarihinin ders kitaplarında yer almasıyla ilgili olarak hangi rol ve imajları önermektedir sorularına cevap aranmıştır. Türk öğrencilerin görüşleri ile bir karşılaştırma yapılarak iki ülke arasında farklılıkların ve benzerliklerin ortaya konması hedeflenmiştir. Çalışmanın modeli betimsel araştırma modelidir. Bu amaçla daha önce Türk öğrencilere uygulanan açık uçlu iki sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu Azerbaycan öğrencilerine de uygulanarak elde edilen veriler analiz edilmiştir. Ayrıca önerilen imaj ve rollerin cinsiyetle ilişkisi olup olmadığı da gözden geçirilmiştir. Azerbaycan ortaöğretim öğrencilerin Türkiye'deki ortaöğretim öğrencilerin kadın tarihine yönelik tutumlarında benzerlik söz konusudur. Önerdikleri imaj ve rollerde benzerlik gösterse de farklılaştıkları hususlar çalışma içinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İmaj, Rol, Toplumsal Cinsiyet, Tarih Öğretimi

THE ATTITUDES AND PROPOSALS OF AZERBAIJAN SECONDARY SCHOOL STUDENTS TOWARD WOMEN HISTORY

Meliha Köse

Board of Education and Discipline

It has been seen as a problem of history teaching in many countries to place women history into history teaching besides social, cultural and everyday life. For this reason, researchers who want to see the issues out of political issues in history textbooks often emphasise that history textbooks should make a move away from the tradition of standing only on political history. The real problem starts after this stage, especially in women's history. It is not possible to perceive the women as an active member of the history since a few women take part in the page of history. The discussion how history textbooks will be placed, how to tell the women of history teaching in which roles and discussions will be presented is the problem of history teaching. The issue how women should be told in history textbooks requires the work of women's roles and images. In this study, these questions are answered how the attitudes of Azerbaijan secondary school students toward women's history to take place in history textbooks, is there differences in their attitudes related to genders and which role and images are suggested by students about the replacement of women history in the textbooks. It has been aimed to display the differences and similarities between these two countries by a comparison of Turkish students' opinions. The model of the study is descriptive research model. Semi-structured interview consisting of open ended two questions applied to the Turkish students previously are applied to the Azerbaijani students, too and data obtained is analyzed. In addition, whether the proposed relationship between image and gender roles are related to gender have also been reviewed. There are similarities between Azerbaijan secondary school students' attitudes towards the women history and secondary school students in Turkey. In this study differences are discussed even if there are similarities in suggested roles and images.

Keywords: Image, Role, Gender, History Teaching

TARİHÇİLİK: FARKLI BAKIŞLAR VE ÇAĞDAŞ DÜŞÜNCELER

Sevinc Qasımova

Bakü Devlet Üniversitesi

Cavid Mövsümlü

Bakü Devlet Üniversitesi

20. yüzyılın 90'lı yıllarında Sovyet birliğinin parçalanması ve tek parti olan Kominist partisinin yerini kaybetmesi humanitar ilimler alanında yeni bir başlangıcın esasını koydu. Çevrede başlamış değişimler humanitar ilimlerde yeni liberal bakışların yaranmasına ortam yarattı. Bu devirde başlayan tarihin sosyalleşmesi, belirli meselelerden birine çevrildi. Tarihin sosyalleşmesine geçen yüzyılın 60-70'li yıllarda Avrupa ülkelerinde daha çok tesirli olmuştur. Bu ülkelerde bir kaç okul vasıtasıyla tarihe yeni ve daha derin bakışlarla bakılmış ve yeni düşünceler ortaya çıkmıştır. SSCB dağıldıktan ve Azerbaycan özgürlüğüne kavuştuktan sonra tarihimizin tarafsız öğrenilmesine meraklar başladı ve farklı konseptler esasında her hangi bir kişinin araştırma ve kavramasına hasil edilmekle öğrenilmeye başlandı. Takdim olunan bu makalede Azerbaycan tarihçiliğinin en önemli meselelerinden özellikle sosyal tarihin seçenekleri istikametlerinin öğrenilmesinin bir sıra yerlerine dokunulacaktır. Bellidir ki, geçen asrın en çok araştırılan problemleri arasında Bolşeviklerin tarihi, Proletar diktatorluğunun, Kominist partisinin, Ekim Devrimi vs. meseleler öncelikle yer tutardı. Ama hem Sovyet, hem de Vatan tarihçiliğinde bu kaynaklara yönelirken fikirler söylene de bu farklı ve zıt bakışları orataya çıkarmıştır. Batıda 1918-1920 tarihinin en önemli olayları arasında Bakü Halk komiserliğinin açılması, Güney Kafkas Seyminin faaliyeti, Türk-müslüman soykırımı, milli hareketin mantıklı sonucu olan Cümhuriyetin kurulması, Kafkas-islam ordusunun Baküye gelmesi vs. problemler Sovyet hakimiyeti zamanında taraflı öğrenilmemiştir. Svetohovski yazdığı gibi, bu yeni aydın zümre milletin yükselmesi ve milli varlığını koruması için yeni hayat ve sosyal ilişkilerin kurulması ve eskisinin yıkılması gerektiğine inanıyordu. Çağdaş medeniyete kavuşmayı milli dil, edebiyat, sanat ve başını geliştirmeyi savunuyorlardı. Hedefleri, eğitim ve öğretimin yaygınlaşması, laiklik ve edebi canlanma olarak özetlenebilir. 19 yüzyılın aydınları A.A.Bakıhanov, M.F.Ahundov, H.B.Zerdabi, M.Kazımbey, M.C.Topçubaşov, E.Ağaoğlu, E.Hüseynzade, M.E.Resulzade, E.Topçubaşov vs. aydınlar zamanında hiç bir baskı altında kalmadan düşüncelerini, görüşlerini tarihçilik bakımından açıklamışlar ve halkın bilgilendirilmesinde büyük rol oynamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Tarihçilik, Çağdaş, Çarlık, Cümhuriyet, Problem

HISTORIOGRAPHY: DIFFERENT VIEWS and CONTEMPORARY THINKINGS

Sevinc Qasimova
Baku State University
Cavid Mövsümlü
Baku State University

Disintegration of Soviet Union in 90s of the 20th century and replaced by a single party, the Communist Party laid the basis for a new beginning in the loss humanitar sciences. Changes that began in around humanitar sciences created liberal aspects of the new era beginning. Socialization of history due to this period, translated into any specific issues. Being social history of the last century in 60-70s was much more affective in Europe countries. By means of some schools in these countires Deep glances through the date is observed and new ideas emerged. After disintegration of RSSU and Azerbaijan acquired liberation, Interests of history began and the different concepts on the basis of neutral People Research and grasp any of this article is owned internally. This Is evident that the most intensively researched problems of the last century among these problems were Bolsheviks history, Proletary dictatorship, Communist Party, the October Revolution and etc. Baku Soviet researches from the proletarians into a working class if they call all the time, homeland proletarians Historiography in Baku with the Turkish workers, it had been. So that we will witness a problem when viewed with both national and class space. The most important events in the history of the West, 1918-1920 People's Commissariat of the opening of Baku, activity of Confederation of Southern Caucasian, Turkish Muslim genocide, the national campaign which is a logical result of the establishment of the republic, the Soviet domination of the Caucasus Islamic Army. Arrivig in Baku and etc. Problems were not inspected objectively. As it was written in Svietochovski's writings this new clear class used to believe the rise of this new nation and social relations and the establishment of a new life for the protection of its national existence and the destruction of the old civilization. Intellectuals of the 19th century A.A.Bakıxanov, M.F.Akhundhov, H.B.Zardabi, M.Kazimbay, M.C.Topchubashov, E.Agaoglu, E.Huseyinzadeh, M.E.Rasulzadeh, E.Topchubashov etc. under pressure of time without ever vs. thoughts, opinions, and explained in terms of historiography played a major role in informing the public.

Keywords: Historiography, Modern, Czarism, Republic, Problem

GIAMBATTISTA VICO: TARİHSEL BİLGİ ve İNSAN DOĞASI SORUNU

Mustafa Cihan

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Giambattista Vico, düşünceleri ile tarih felsefesi ve tarih bilimine önemli katkılar sağlamış bir düşünürdür. Bu konularda özgün düşünceler ortaya koyan Vico'nun değeri ve büyüklüğü ancak ölümünden uzun yıllar sonra anlaşılabilmiştir. Vico, doğa bilimleri metodolojisinin karşısında, yeni bir metodoloji olan tarih ve toplum bilimleri metodolojisinin olanaklı olabileceğini göstermiştir. Tarihin bir bilgi dalı olduğunu kabul eden Vico, insanın doğası üzerinde tarihsel ve toplumsal şartların etkisini vurgulamıştır. Vico'ya göre insan, yalnızca kendisinin neden olduğu ve kendisinin yaptığı şeyleri daha doğru ve tam olarak bilebilir. Dolayısıyla insanın dışındakilerden yola çıkarak, insan hakkında bilgi vermek doğru bir yaklaşım değildir.

Anahtar Kelimeler: Vico, Tarihsel Bilgi, İnsan Doğası

GIAMBATTISTA VICO: THE PROBLEM of HISTORICAL KNOWLEDGE and HUMAN NATURE

Mustafa Cihan

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Giambattista Vico is a prominent thinker who contributed much to the philosophy of history and science of history with his ideas. Vico, who pointed out his original ideas and thoughts on those issues, was admired, appreciated and acknowledged long after his death. Vico mentioned that as a new methodology, the methodology of historical and social sciences is a feasible methodology in the face of natural sciences' methodology. Vico, who accepts that history is a branch of knowledge, emphasized the influence of historical and social conditions on human nature. According to Vico, a human being can only know the things correctly and exactly that he himself causes and performs. So, it is not a right approach to give information about a human being by starting from the things except for human beings.

Keywords: Vico, Historical Knowledge, Human Nature

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN YENİ MÜFREDAT PROGRAMLARINDAKİ ÖLÇME-DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİNİN UYGULAMA SÜRECİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ (ERZURUM ÖRNEĞİ)

Ramazan Kaya

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Aydın Güven

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Zekerya Akkuş

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Hasan Günal

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Bu araştırmanın amacı, tarih öğretmenlerinin yeni müfredat programlarındaki ölçme-değerlendirme etkinliklerinin uygulama süreci ile ilgili görüşlerini tespit etmektir. Araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiş olup veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Erzurum'da görev yapan tarih öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu evrenden tesadüfi yöntemle seçilmiş 15 öğretmen ise örnekleme oluşturmaktadır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bulgulara göre öğretmenlerin daha çok öğrencinin konularla ilgili öğrenme düzeyini tespit etmek için ölçme-değerlendirme etkinliklerini yaptıkları, yeni programın ölçme ve değerlendirme etkinliklerini genel anlamda olumlu buldukları ancak bu programın önerdiği alternatif ölçme değerlendirme etkinlikleri hakkında kendilerini bilgi ve uygulama boyutunda yeterli görmedikleri, bu konuda hizmet içi eğitim semineri alanların ve bundan yarar sağlayanların sayısının düşük olduğu, öğretmenlerin, derslerinde kullandıkları ölçme ve değerlendirme araçlarını belirlerken en çok öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate aldıkları, geleneksel olarak ifade edilen ölçme ve değerlendirme araçlarını daha fazla kullandıkları, yeni programın ölçme ve değerlendirme boyutunu uygularken en çok zaman yetersizliği, öğrenci seviyesinin düşük olması ve kendilerinin bilgi olarak yetersizlikleri sorunları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ölçme-değerlendirme, Tarih Öğretimi, Tarih Öğretmeni, Yapılandırmacılık, Ders Programı

HISTORY TEACHERS' OPINION ABOUT THE IMPLEMENTATION PROCESS of
ASSESSMENT and EVALUATION ACTIVITIES in NEW CURRICULUM PROGRAMS
(ERZURUM SAMPLE)

Ramazan Kaya

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Aydın Güven

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Zekerya Akkuş

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Hasan Günal

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

The aim of this research is to determine the history teachers' opinion about the implementation process of assessment and evaluation activities in new curriculum programs. In this research, a qualitative approach is adopted and semi structured interview for is used as the data collection tool. History teachers working in Erzurum constitute the universe of this research. 15 teachers chosen from this universe with the random method constitute the sample. Collected data is analysed with the content analysis. According to findings, some problems come up such as; teachers do assessment and evaluation activities mostly to determine the students' learning level about the subjects, they approve the assessment and evaluation activities of the new program in general terms, but they do not find themselves adequate about the alternative assessment and evaluation activities that this program propose considering the knowledge and implementation, the number of people who attend the in service training seminar and supply benefit from this is low, teachers mostly consider the students' individual differences while determining the assessment and evaluation instruments that they use in the lessons, they use mostly the assessment and evaluation instruments which is expressed as the traditional, mostly the insufficient time, students' low learning level and teachers failure in terms of knowledge.

Keywords: Assessment and Evaluation, History Teaching, History Teacher, Constructivism, Curriculum.

POPÜLER KÜLTÜRÜN PARÇASI OLAN TARİHİ DİZİLERE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ (KASTAMONU ÖRNEĞİ)

Melike Faiz

Kastamonu Üniversitesi

Sibel Oğuz

Kastamonu Üniversitesi

Erol Çiydem

Kastamonu Üniversitesi

Popüler kültür, kitleleri farkında olmadan etkisi altına alabilen ve kendine bağımlı hale getirebilen gündelik yaşamın sonucudur. Ayrıca gündelik bir tüketim kültürü olmakla birlikte kitleleri eğlendirmekte ve onlar üzerinde yönlendirici etkiye sahip olabilmektedir. Popüler kültür ve popüler kültür ürünleriyle birlikte kitleler standart bir tüketim kalıbına sokularak aynı ürünleri tüketmekte ve aynı alışkanlıkları sergilemektedir. Popüler kültür, kitleler üzerindeki etkisinden dolayı kitleleri hayata karşı duyarsız hale getirerek topluma karşı yabancılaşmaktadır. Bunun yanında gerçek tarihi bilgi ile popüler kültür ile yayınlanan tarihi bilgi arasında farklılıklar olabileceği düşünülmektedir. Popüler kültürün bir ürünü olan kitle iletişim araçları ya da medya aracılığı ile çocukların davranışlarını şekillendirmekte, toplumsal, kültürel ve siyasal kimliğinin oluşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Kitle iletişim araçlarından en önemli sosyalleştirme aracı olan televizyon, popüler kültür ürünlerinin oluşturulmasında ve kitlelere sunulmasında diğer kitle iletişim araçlarından (radyo, gazete, dergi vb...) daha etkili olmakta ve çocuğun sosyal gelişimine daha fazla etki etmektedir. Birey özellikle televizyon aracılığı ile sosyal ilişkileri, kıyafetleri, kullandığı aksesuara kadar etki altında kalmaktadır. Popüler kültür bireye sosyalleşme imkanı sağlamakla birlikte insanı merkeze alan sosyal bilgiler ve tarihin de konuları arasındadır ve muntazam bir ilişki söz konusudur. Özellikle gençler üzerinde popüler kültürün etkisi incelenmesi gereken bir husustur. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenliği ve tarih bölümü öğrencilerinin popüler kültüre ait algılarının ortaya çıkartmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu 40 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yapılan görüşme sonuçları nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz tekniğiyle analiz edilecektir. Uygulama süreci devam ettiğinden dolayı sonuçlar ve sonuçlara ilişkin bulgu ve önerilere bildiri sunumu sırasında yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Popüler Kültür, Sosyal Bilgiler ve Tarih Eğitimi

STUDENTS VIEWS ABOUT HISTORICAL TV SERIES WHICH ARE a PART of
POPULAR CULTURE (SAMPLE OF KASTAMONU)

Melike Faiz

Kastamonu University

Sibel Oğuz

Kastamonu University

Erol Çiydem

Kastamonu University

Popular culture is the result of daily life influencing masses without their awareness and addicting them. In addition although it is a daily life consumption culture it enjoys masses and guides their route. Masses are in the standart consumption form consumed the same product and acted the same habit with the popular culture and their products. Masses become estranged and also insensitive to the society in the effect of popular culture. In addition it must be thought that there is a differences between real historical information and historical information published by popular culture. Communication devices, the products of popular culture, are effected childrens`behaviours to take part in their social ,cultural, political identification. Television which is the important socialization device more effective than other devices like radio newspaper... in creating popular culturel products and presenting them to the masses and also influences children`s social life. Particularly people effected by the way of television to buy cloths ,accessories and their social relations. Popular culture while suppling people social life, is the topic of social studies and history and there is a real relationship between them. Particularly, popular culture`s effects on the adults must be examined. Working group of investigation included 40 students. Semi configure form was used in investigation. The results will be analized by the descirptive analysis technigue from qualitative research method. Results and the recommendations will be declare during the presentation because of the application procees is continue.

Keywords: Populer culture, Social Studies and History Education

KAVRAMA DAYALI TARİH ÖĞRETİMİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA (TANZİMAT DÖNEMİ)

Erol Çiydem

Kastamonu Üniversitesi

Bu çalışmamızın amacı tarih eğitiminde kavram kullanımının önemini belirlemektir. Tarihte bir dönem anlatılırken ilgili kavramlar o dönemi anlamamıza ne ölçüde yardım edebilir? Mevcut ders kitaplarında kullanılan kavramlar anlatılan konuyu açıklama da yeterli midir? Kavramlar yoluyla tarihteki olaylar ve dönemler nasıl daha anlaşılır kılınabilir? sorularının cevapları çalışmamızın içeriğini oluşturmaktadır. Bu amaçla Osmanlı-Türk modernleşme tarihinde dönüm noktası olan Tanzimat Dönemi'ni incelemeye çalıştık. Bu dönemde iç ve dış etkilenmeler sonucu düşünce dünyamız birçok yeni kavramla karşılaşmıştır. Bu kavramlar, dönemin özelliklerini ve çerçevesini bize sunmaktadır. Ancak günümüzdeki Tarih Eğitimi'nde bir konu anlatılırken kullanılan kavramların anlamları ve kavramın kullanıldığı dönemde neyi simgelediği üzerinde durulmamaktadır. Hatta önemli bazı kavramlar kitaplarda yer almamaktadır. Bu durum öğrencilerin tarihi konulara bakış açısını olumsuz biçimde etkilemektedir. Öğrencileri, tarihi olayları sadece içinde yaşadıkları çağın gözüyle değerlendirme yoluna sevk etmektedir. Oysaki anlatılan döneme ait kavramların ve bu kavramlarının anlamlarının bilinmesi bize bahsi geçen eksikliği gidermede önemli katkılar sağlayacaktır. Çalışmamızda yöntem olarak Literatür Taraması ile birlikte Döküman incelemesi yapılmıştır. Ele alınacak dönemle ilgili Literatür taraması yapıldıktan sonra o döneme ait ya da o dönemle ilgili kavramlar belirlenmiştir. Sonrasında bu kavramlarla ilgili derinlemesine bir inceleme yapılmıştır. Bu inceleme sonrasında, ele alınan dönemin anlatımı kavramlar yoluyla yapılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra içinde bulunduğumuz 2011-2012 eğitim-öğretim yılında okullarda okutulan Tarih ders kitapları incelenmiştir. Belirlenen kavramların ilgili ders kitaplarında kullanılıp kullanılmadığı belirlenmiştir. Kullanılmışsa, ne şekilde kullanıldığı örneklerle ifade edilmeye çalışılmıştır. Bütün bunlar sonucunda mevcut eksiklikler belirlenmiş ve bu eksikliklerin giderilmesi hususunda önerilerde bulunulmuştur. Ele alınan dönem "Tanzimat Dönemi" ile sınırlı tutulmuştur. Bu sınırlamaya gidilmesinin sebebi, Tarihi konuların fazlalığı ve bütün konuların ele alınmasının çok daha uzun kapsamlı bir çalışmayı gerektirmesindedir.

Anahtar Kelimeler: Kavram, Tarih, Tarih Eğitimi

A STUDY BASED on the CONCEPT of HISTORY TEACHING
(TANZIMAT PERIOD)

Erol Çiydem
Kastamonu University

The purpose of this study is to indicate the importance of use of concept in the history education. May concepts related to a term to describe that period help us to understand that period? Are the concepts sufficient to explain the present topic in textbooks? How the periods and the events may be made more comprehensible through the concepts? Answers to common questions constitute the content of our work. For this purpose, we tried to examine the Tanzimat Period the turning point on the Ottoman-Turkish modernization. World of thought have faced a very new concept in this period as a result of internal and external developments. These concepts provide us with the framework and characteristics of the period. However, it is not stressed on the concepts used to describe a subject of history education. This situation negatively affects the students' view of historical issues. It pushes the students to evaluate the historical events thorough the eyes of era in which they live. However, knowledge of concepts and meanings of these concepts will make important contributions to us to resolve this lack. In our study we used the Literature Survey and Document Analysis as the method. After Literature Survey, the concepts of that period were determined. Then, an intensive study about the concepts was made. After this investigation, Expression of the period was tried to made through the concepts. As a result of these studies, History textbooks taught in school 2011-2012 academic year were studied. It is determined whether these concepts are used in the textbooks or not. As a result, existing deficiencies were identified and recommendations were made to regard these deficiencies. The period under discussion is limited to the period of Tanzimat .The reason for this is the excess of historical issues and it requires a comprehensive and long-considering study.

Keywords: Concept, History, History Education

TARİH ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRENME STİLLERİNİN BELİRLENMESİ ve BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İRDELENMESİ: SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Necati Bozkurt

Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Ulaş Salih Özdemir

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Bilgiyi algılama ve işleme sürecinde bireylerin tercih ettiği yollar farklılık arz etmektedir. Bazı bireyler veriler ve olaylar üzerinde yoğunlaşırken bazıları da teorik ve matematiksel modellerde daha iyi algılamaktadır. Bu farklılıklar öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemektedir. Bu nedenle öğrenme ortamı tasarlanırken bireylerin öğrenme stillerinin dikkate alınması gerekmektedir (Kılıç ve Karadeniz, 2004). Bu araştırmada Tarih öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışma Selçuk Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği bölümünde okuyan 162 öğretmen adayıyla yürütülmüş ve veri toplama amacıyla Grasha ve Riechmann (1982) tarafından geliştirilen ve Uzuntiryaki, Bilgin ve Geban (2003) tarafından Türkçeye uyarlanan Öğrenme Stili Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin güvenilirliğini belirlemek için yapılan analizde cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0,68 hesaplanmıştır. Çalışmanın sonunda öğretmen adaylarının İşbirlikli ve Rekabetçi öğrenme stilleri yüksek, Bağımsız, Pasif, Bağımlı ve Katılımcı öğrenme stilleri orta düzeyde bulunmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarının % 28,2'si bağımsız, %39,9'u İşbirlikli öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının cinsiyetine bağlı yapılan analizde pasif öğrenme stili için bay öğretmen adayları lehine, bağımlı öğrenme stili için bayan öğretmen adaylarının lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Öğretmen adaylarının okudukları sınıf düzeyine göre yapılan analizde bağımsız öğrenme stili için 5. Sınıflar ile 1. Sınıflar arasında 5. Sınıflar lehine, rekabetçi öğrenme stili için 2. Sınıflar ile 4. Sınıflar arasında 4. Sınıflar lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretmeni adayı, Öğrenme Stili, Cinsiyet.

EXPLORING HISTORY TEACHER CANDIDATES' LEARNING STYLES and
EVALUATING THEM in TERMS of CERTAIN FACETS: A SELCUK UNIVERSITY
EXAMPLE

Necati Bozkurt

Mustafa Kemal University, Education Faculty

Ulaş Salih Özdemir

İstanbul Provincial Directorate for National Education

Preferred ways are different in terms of perceiving and processing information. While some individuals well focus on data and events, some of them perceive theoretical and mathematical models better. These differences determine the learning styles of students. For this reason, individual learning styles must be considered when designing the learning environment (Kılıç ve Karadeniz, 2004). This study aimed to determine history teachers' learning styles. For this purpose, a total of 162 teacher candidates from Selcuk University, Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education participated in the study and in order to collect data, Learning Style Inventory, which is developed by Grasha and Riechmann (1982) and translated into Turkish by Uzuntiryaki, Bilgin and Geban (2003), was used. In order to determine the reliability of the data, cronbach's alpha internal consistency coefficient of 0.68 was calculated. The results indicated that the teacher candidates' cooperative and competitive learning styles were found high, while their independent, passive, dependent, and partaking learning styles were moderate. In addition, of the teacher candidates, 28.2% possessed an independent and 39.9% had cooperative learning style. According to the analysis based on the gender of the teacher candidates, a statistically significant difference was found. The passive learning style was in favor of male teachers, while the dependent learning style was in favor of female teachers. According to the analysis based on the grade level of prospective teachers, statistically significant difference was calculated. When 5th graders compared with 1st ones, independent learning style was in favor of 5th graders. Similarly, when 2nd graders compared with 4th ones, competitive learning style was in favor of 4th graders.

Keywords: History teacher candidate, Learning Style, Gender.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ “TARİH” KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR YARDIMIYLA ANALİZİ

Yasemin Er Tuna

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Fatma Mazman Budak

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Metafor kavramı araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanır. Lakoff ve Johnson (2005;25) metaforu; bir düşünce malzemesi, insan kavrayışının bir şekli ve sadece bir söz figürü değil aynı zamanda bir düşünce figürü olarak tanımlamıştır. Koçbeker ve Saban (2006) ise metaforu, bir bireyin yüksek düzeyde soyut, karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlamada ve açıklamada işe koşabileceği güçlü bir zihinsel araç olarak açıklarlar. Metaforlar, yeni bilginin daha önceden bilinen eski bilgilerle benzerliklerini bularak ilişkiler kurulmasını sağlar ve böylece, yeni bilginin somut olarak açıklanmasına yardım ederler. Tanımlardan da anlaşılacağı üzere metaforlar, bir kişinin bir kavramı ya da olguyu algıladığı biçimde, benzetmeler kullanarak ifade etmesidir. Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “tarih” kavramıyla ilgili kullandıkları metaforlar ortaya konacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliğine devam eden 100 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma 2011-2012 akademik yılının bahar döneminde yapılacaktır. Bu araştırmada da sosyal bilgiler öğretmen adaylarının, “tarih” kavramına ilişkin sahip oldukları algıları ortaya çıkarmak için, öğretmen adaylarına, “Tarih... gibidir; çünkü ...” ifadesinin yazılı olduğu boş bir kağıt verilerek boşlukları doldurmaları istenmektedir. Çalışmanın verileri nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılarak incelenecektir. Bu araştırmanın amacı Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının “Tarih” kavramına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar aracılığıyla ortaya çıkartmaktır. Bu genel amaç çerçevesinde, “sosyal bilgiler öğretmen adayları “Tarih” kavramına ilişkin sahip oldukları algıları hangi metaforlar aracılığıyla açıklamaktadır?” sorusunun cevabı araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Metafor, Tarihsel Metafor.

THE ANALYSIS of SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES'
PERCEPTIONS TOWARDS "HISTORY" CONCEPT with the HELP of METAPHORS

Yasemin Er Tuna

Gaziosmanpaşa University

Fatma Mazman Budak

Gaziosmanpaşa University

A metaphor is defined differently by the researchers. Lakoff and Johnson (2005;25) explains "it as a material to think". He explains it as not only a shape of understanding of human and a figure of words but also a figure of thought. Metaphors are regarded as very powerful mental tools in understanding and expressing an abstract, complicated, and theoretical fact which an individual can use (Koçbeker and Saban,20006). Mutlu (1998;106) explains "The concept of metaphor which has a close meaning with figure of speech can be defined as explaining by transferring unknown to the known or a word or a vision tool which Works by transferring qualities from reality level to another one". This research has been conducted to reveal the metaphors of social studies teacher candidates about "History" concept. Within 2011-2012 Academic Year, Spring Term, 100 social studies teacher candidates at University of Gaziosmanpaşa, Educational Faculty, Social Studies Education Department joined the study as the research group. The datum of the research has conducted as the social studies teacher candidates' completing the statement: "History is like ....., because ...". Phenomenon Scientific Pattern was used with Qualitative Research Method's Content Analysis Technique to analyse and interpret the collected datum. The aim of this research is to reveal the perception of the social studies teacher candidates about History by using metaphors. Within the frame of this general aim, answers to the question:"By which metaphors are the perception of the geography teacher candidates about Geography explained? were investigated.

Keywords: History, Metaphor, Historical Metaphor

ANTİK YUNAN'DA ÇOCUKLARIN ve GENÇLERİN EĞİTİMİ

Sena Coşğun

Batı uygarlığı Antik Yunan ve Roma düşünceleri üzerine kurulmuştur. Eğitim sisteminin temelinde de bu uygarlıklar yatar. Bu sebeple Avrupa eğitim tarihi, antik dönemden başlayarak incelenmelidir. Avrupa eğitim tarihinin kilometre taşlarından ilki de Antik Yunan Uygarlığıdır. Makalede Antik Yunanistan'da eğitimin nasıl başladığını ve geliştiğini açıklamaya çalışacağız. Eski devirlerden yıkılışına dek Antik Yunanlıların eğitim modelinin en önemli unsurları spor ve müzik olmuştur. Onlar, müzik ve sporun çocuk üzerinde beraber işlenmesi sonucunda, en iyiye ve mükemmele ulaşılacağını düşünmüşlerdir. Bu yüzden M.Ö. V. yüzyıldan sonra gerçekleşen ve eğitim sistemini geliştiren eğitim reformları bu düşünceye bağlı kalmıştır. Spor ve müzik eğitimi gymnasium adı verilen okullarda yapılmaktadır ve sadece zengin ailelere sağlanan bir lüks olarak görülmektedir. Zamanla bu okullar, ihtiyacı karşılayamayacak duruma gelmiş ve geliştirilmişlerdir. Bu gelişim aşamasında özellikle yazının Fenikelilerden alınması ve yayılması etkili olmuştur. Antik Yunan eğitim sisteminde, iki kent devletinin, yaşayışlarına ve siyasi sistemlerine uygun olarak biçimlendirdikleri eğitim modelleri göze çarpar. Bunlardan biri Sparta diğeri Atina'dır. Birbirinden çok farklı olan bu iki sistem, diğerkent devletlerine örnek oluşturmuşlardır. Bunlardan askeri eğitimi esas olarak alan Sparta'nın eğitim modeli, bilim faaliyetlerine daha fazla özen gösteren Atina'nın eğitim modelinden daha az rağbet görmüş ve geride kalmıştır. Filozoflar dönemi ile beraber bilimsel araştırmalar yaygınlaşmıştır; ancak eğitimin daha büyük bir kesime ulaşması ve gelişmesi M.Ö. V. yüzyılda sofistlerle beraber gerçekleşmiştir. Yunan kolonilerinin artması sayesinde, diğerkültürlerden gelen bilgiler çoğalmış ve bunların yarattığı düşünce ortamında, ilgi doğadan insana kaymış, bu sayede eğitim daha önce hiç olmadığı kadar yaygınlaşmıştır. Sofistlerin devrimini, Sokrates ve ardılları olan Platon ile Aristoteles izler. Onlar, felsefeye sofistlere oranla daha fazla önem vererek, eğitim sistemini belli bir felsefî temele oturtmaya çalışmışlardır. Bu süreç içerisinde açılan okullar, Yunan dünyasında ilgiyle karşılanmış ve onları bu üç aydının öğrencilerinin açtığı okullar izlemiştir. Helenistik dönemde bu okullar varlığını sürdürmekle beraber, eğitim daha da yaygınlaşmış, okullara olan ilgi bir hayli artış göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Antik Çağ'da Eğitim, Yunan Filozofları, Gymnasiumlar, Avrupa Eğitim Tarihi, Sparta

THE EDUCATION of CHILDREN and YOUTH in ANCIENT GREECE

Sena Coşgun

Western civilization founded over Greek and Roman ideas. And these civilizations underlying behind them educational system too. Because of that, history of education in Europe must research as from ancient times. The first milestone of history of education in Europe is Ancient Greek Civilization. We will try to explain how started education in Ancient Greece and developed. From oldest times of Ancient Greeks, to their fall, sports and music had been the most important elements of their education model. They thought they could reach perfection and ideal by teaching music and sports together to the children. For this reason the reforms after 5th century B.C. that improved education system, were observant of custom. Sports and music education was given in schools named as “gymnasium” and it was a luxury which was only provided to rich families. As the time passed, these schools became inadequate and they were developed. Especially the adoption and spread of Phoenician alphabet became efficient in this development. In Ancient Greeks education system, two city-states attract attention by their education models which were designed in harmony with their political systems and way of life. The first one is Athens and the other one is Sparta. These systems were very different from each other and they set an example for other city-states. Among them Spartans education system which was based on military training, was less popular than Athens science based education system, and fall behind. By the time of philosophers, scientific researches became widespread but the access of education by larger masses expanded in times of sophists in 5th century B.C. In this revolutionary era, after Greek colonies increased, with the information taken from other cultures from these colonies, a thinking environment occurred. In this environment, interest on nature shifted to human and so the education became more widespread than it had ever been. Sophist’s revolution in education is followed by Socrates and his successors Plato and Aristotle. By giving much importance to philosophy than sophists, they tried to site education on a philosophical basis. The schools opened in this period, aroused interest in Greek world and these three intellectuals’ students’ schools followed their processors’ ones. In Hellenistic Era, these schools continued their existence, on the other hand, education became more widespread and the interest on education raised.

Keywords: Education, Ancient Era, Greek Philosophers, Gymnasiums, European Education History, Sparta

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEKİ ÇOCUKLARIN TARİHİ YENİDEN İNŞASI

Banu Çulha Özbaş
Dokuz Eylül Üniversitesi
Zübeyde Doğan
Dokuz Eylül Üniversitesi

Birçok araştırmacı, çocukların tarihsel olaylarla ilgili detaylı, öyküye benzer anlatılar geliştirme eğiliminde olduklarını göstermiştir. Çocukların, tarihsel olaylarla ilgilenmeleri ve bu konulardaki hassasiyetleri özellikle daha sonraki yaşantılarında zengin öğretim ortamları sağlamak açısından önemlidir. Bu araştırmanın amacı 6 yaşındaki çocukların bazı tarih konularını yeniden yapılandırma süreçlerini incelemektir. Araştırmanın katılımcılarını Türkiye'nin İzmir ili Buca ilçesinde bulunan ve orta sınıf işçi çocuklarının öğrenim gördüğü, ulusal sınavlarda ortalama bir başarı gösteren bir ilköğretim okulundan öğrenim görmekte olan 10 okul öncesi öğrenci (5 kız ve 5 erkek) oluşturmaktadır. Öğrencilerle "Türk Kurtuluş Savaşı", "Atatürk", "Osmanlı Devleti" başlıklarından oluşan bir yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiş ve daha sonra transkrip yapılmıştır. Araştırma verileri betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın veri analizi halihazırda devam etmekte olduğundan, özete dahil edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarihi Yeniden İnşa, Çocuk, Tarih, Erken Çocukluk Dönemi

CHILDREN'S HISTORICAL RECONSTRUCTIONS in the EARLY YEARS

Banu Çulha Özbaş
Dokuz Eylül University
Zübeyde Doğan
Dokuz Eylül University

Several investigators have noted that children tend to construct detailed, story-like accounts when they are asked to relate events or describe situations that have historical dimensions. Children's receptivity to and interest in historical matters point to possibilities for powerful learning opportunities that revolve around key historical ideas and representations. Because of the aim of this study was to investigate 6-year-old children's historical reconstructions of some historical topics, we required children from the elementary school which serves a predominantly middle-working-class community in west coast of Turkey, Izmir, Buca. The school was selected based on its place in national standardized test scores and socioeconomic status. 10 (5 girl and 5 boy) 6-year-old students were interviewed on the topics of the Turkish Revolution War, Atatürk and the Ottoman Empire. The interviews were audiotaped and transcribed and then content and descriptive analyses were done. However, we could not include results of the study in this summary since we are continuing to analyze gathered data.

Keywords: Historical Reconstructions, Children, History, The Early Years,

KİTABİ ve BELGESEL KAYNAKLARA GÖRE 16. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ'NDE ÖTEKİ

Feyzullah Yiğitoğlu
Milli Eğitim Bakanlığı

Bu araştırmada, Osmanlı Devleti'nin ötekine bakışı ve Osmanlı Devleti'nin resmi ideolojisi incelenmiştir. Osmanlı Devleti'nde, XVI. yüzyılda, gayr-i müslim unsurlardan ağırlıklı olarak Ermeniler, Musevîler ve Rumlar bulunduğu için bu üç küme çalışmaya dâhil edilmiştir. Ayrıca sınır dışı ötekilerden Şii Safevî Devleti ile Sünni Memlûklerin de çalışmaya dahil edilmesinin nedeni, ötekiliği etkileyen unsurların sadece mezhepsel olmadığını ortaya koymaktır. Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşayan gayr-i müslimlerin yeri, Yahudi-Hıristiyan farkı, Kiliselerin camiye çevrilmesi, lakaplar, kıyafet ve renk meselesi, ihtida, gayr-i müslimlere uygulanan kısıtlamalar araştırma kapsamında ele alınmıştır. Tarihçilik bağlamında Osmanlı Devleti'nde kitabi ve belgesel kaynaklar tahlil edilmiştir. Araştırma yapılırken mühimme defterleri, şeriyye sicileri, kanunnameler, fetvalar gibi belgesel kaynakların yanı sıra kitabi kaynaklar ve araştırma eserlerden faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Öteki, Gayr-i müslim, Ermeni, Rum, Yahudi, Safevi, Kızılbaş, Memlûkler

THE OTHERS in 16th CENTURY OTTOMAN STATE ACCORDING to ACADEMIC and DOCUMENTARY RESOURCES

Feyzullah Yiğitoğlu
Ministry of National Education

In this study, the perspective of the Ottoman State towards the Other and the official ideology of the Ottoman State were researched. Since there were mainly Armenians, Jews and, Rums in Ottoman Empire in XVI Century, these three groups were included in this study. The reason why the Shiite Safavid State and Sunnite Mameluke State, which were the others and were beyond the borders, were included in this study is that the elements affecting being the other are not only related to denominational motivations. The position of the non-moslems living in the Ottoman State, the difference between the Jews and the Christians, converting churches into mosques, nicknames, wearing and color matters, conversion, some of the limitations applied to the minorities were dealt with in the scope of this study. The literary and documentary sources in the Ottoman State were analyzed in the scope of historiography. Literary sources and research studies were also utilized like the documentary sources such as public records, dockets, code of laws and, fatwas.

Anahtar Kelimeler: Ottoman State, Other, Non-muslim, Armenian, Greek, Jewish, Safavdi, Qizilbash, Memluks

ANALYSIS of the PRESENTATION of WOMEN in WORLD HISTORY TEXTBOOKS; SAMPLE of TURKEY and GREECE

Banu Çulha Özbaş
Dokuz Eylül University
Eleni Filippodou
University of Athens

The textbooks that are chosen for classroom use give some indication of what is taught in the schools. And also school textbooks play an important role in teaching students about what is important in history and what is not. The aim of this study was to investigate presentation of women in secondary World History textbooks in Turkey and Greece. For this purpose, the history textbooks which are written by the government were chosen. Content and descriptive analyses were done in these books. Both textual and pictorial content were evaluated from the two history textbooks. The analysis focused on three criteria: Coverage or inclusion of females in terms of the number of women included in textbook; vocabulary included in text content; and the space provided for woman's issues and topics. However, we could not include results of the study in this summary since we are continuing to analyse gathered data.

Keywords: History Textbooks, Presentation of Women, World History.

TÜRK VE YUNAN DÜNYA TARİHİ DERS KİTAPLARINDA KADINLARIN TEMSİLİNİN ANALİZİ

Banu Çulha Özbaş
Dokuz Eylül Üniversitesi
Eleni Filippodou
Atina Üniversitesi

Derslerde kullanılmak üzere seçilen ders kitapları, özünde sınıflarda nelerin öğretildiği ile ilgili bilgi vermektedir. Hatta bu ders kitapları öğrencilere tarihte nelerin önemli ve nelerin de önemsiz olduğunu da öğretmede de önemli rol üstlenirler. Bu araştırmanın amacı, Türk ve Yunan dünya tarihi ders kitaplarında kadınların nasıl temsil edildiğini incelemektir. Bu amaca ulaşmak için her iki ülkede de devlet tarafından yazdırılan Dünya Tarihi ders kitapları analiz edilmiştir. Bu kitaplar betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Hem kitaplardaki metinler hem de görseller incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler 3 kategori altında değerlendirilmiştir. Bunlar: Kadınların kitaplardaki sayısal temsilleri, kadınlarla ilgili konularda kullanılan dil, kadın tarihi ile ilgili konulara kitaplarda ayrılan yer. Araştırmanın veri analizi halihazırda devam etmekte olduğundan, özete dahil edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Ders Kitapları, Kadınların Temsili, Dünya Tarihi.

YUSUF AKÇURA ve TARİH EĞİTİMİ

Şahin Oruç

Yıldız Teknik Üniversitesi

Osmanlı Devletinin son dönemi olan II. Meşrutiyet ve Cumhuriyet döneminin önde gelen fikir adamlarından biride Yusuf Akçura'dır. Akçura, aktif siyasete katılmadığı halde siyaset, iktisat ve özellikle tarih alanında yaptığı faaliyetler ve ileri sürdüğü görüşlerle kendinden çokça söz ettirmiştir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Tarih müfredatı ve ders kitaplarının içerikleri büyük ölçüde değiştirildiği halde bununla yetinmeyip tamamen değişiklik yapılmasını savunanların da başında gelmektedir. Yusuf Akçura, tarih eğitiminin metodolojisi üzerine birçok fikir belirmiş ve bu fikirlerle Cumhuriyet dönemi tarih eğitimi anlayışının şekillenmesinde birinci derecede rol oynamıştır. Dolayısıyla günümüz tarih eğitimi ve Türkiye'de tarih eğitiminin tarihi noktasında Yusuf Akçura'nın Tarih Eğitimi ile ilgili görüşleri, Türk Tarih Kurumu kongrelerinde yapmış olduğu konuşmalardan ve özellikle makalelerinden yola çıkılarak ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yusuf Akçura, Tarih, Tarih Eğitimi

YUSUF AKÇURA and HISTORY EDUCATION

Şahin Oruç

Yıldız Teknik Üniversitesi

Yusuf Akçura is one of the prominent intellectuals of Second Constitutionalist and Republican periods in Turkey. Although he didn't active in politics, his name was mentioned most often due to his opinions and studies on politics, economics, and in particular on history. In the early years of Republican period, he was one of the leaders of innovative opinions about history education and according to him changes done by Ministry of Education on history curriculum and textbooks were not sufficient enough, so they needed more than this. Mr. Akçura explained lots of opinions about methodology of history education and thanks to them; he played an importance role on forming of Republican period history education. So it is important to show Akçura's opinions in the context of history education and the history of Turkish history education. In this case, the aim of this study is to elicit Yusuf Akçura's opinions related to history education on the basis of his articles and speeches in some congresses of Turkish Historical Society.

Keywords: Yusuf Akçura, History, History Education

İRAN LİSE 2 TARİH DERS KİTAPLARINDA OSMANLI İMGESİ

Selçuk Ilgaz

Atatürk Üniversitesi

Hakan Örten

Atatürk Üniversitesi

Mohammad Derakhshani

Tarihçiler, tarih yazımı ve öğretiminde “ben ve öteki” sorunu ile ilgili birçok akademik çalışma yapmıştır. Bu çalışmaların sonucunda oluşan genel düşünceye göre “Ben”i anlamak için “öteki”nin farkında olmalıyız. Bundan dolayı diğer ülkelerin (bu çalışma için İran) Osmanlı Devleti’ne nasıl baktığı sorusu çıkış noktamızı oluşturmuştur. İran Lise 2 tarih ders kitaplarında ki Osmanlı Devleti’ne ilişkin bakış açısını ortaya koymak amacıyla betimsel yöntem ve veri toplama aracı olarak da doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmada ilk olarak dokümanlara ulaşılmış daha sonra güncel olup olmadığı kontrol edilmiştir. Farsça ve İngilizce olan dokümanların çevirisi yapılarak veriler analiz edilmiştir. İran eğitim sistemi 1979 yılında Humeyni tarafından gerçekleştirilen devrimden sonra tamamen değişmiştir. Ders kitapları büyük İslam âlimleri ve o tarihteki siyasi liderler ile doldurulmuştur. İran eğitim sistemi ilkökul beş yıl, ortaokul 3 yıl, lise 3 yıl, üniversitesi 2 ve 4 yıl, yüksek lisans 2 yıl ve doktora 4 yıl olarak şekillenmiştir. Lise 2 tarih kitaplarında ki Osmanlı tarihi konusuna bakıldığında diğer tarih konularına nazaran daha geniş yer verildiği görülmüştür. Bu ders kitabında Osmanlılar ile ilgili olarak Osmanlı Devleti’nin kuruluşu, Osmanlı Sultanları (Üç padişah), Osmanlı Devleti’nin yayılması, Osmanlı Devleti’nin zayıflaması ve Tanzimat dönemi konuları ele alınmıştır. Bu çalışmada İran Lise 2 tarih ders kitaplarındaki Osmanlı imgesi ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Ders kitabında bahsi geçen Osmanlı tarihi ile ilgili konulara genelde olumlu yaklaşmıştır. Ancak Şah İsmail ile mücadeleye girişen Yavuz Sultan Selim hakkında olumsuz ifadeler yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İran, Osmanlı imgesi, tarih eğitimi

THE IMAGE of the OTTOMAN in the 10th GRADE HIGH-SCHOOL BOOKS of IRAN**Selçuk Ilgaz**

Atatürk University

Hakan Örten

Atatürk University

Mohammad Derakhshani

Historians has conducted numerous academic studies related to the problem of ‘I and other’ in writing and teaching of history. A general thought has appeared according to these studies. To this thought, we are aware of ‘other’ to understand ‘I’. The question of “How do other countries look at the Ottoman State?” is important for teaching of history. The documentation study was used as the device of depictive method and data collection to reveal the point of view regarding the Ottoman State in the 2nd grade lycee books in Iran. In the study, first of all, documents had been obtained and then it was checked whether it was current or not. Datas were analysed after the documents that were in Persian and English languages were translated. The education system of Iran completely changed after the revolution of Humeyni in 1979. Lesson books were filled with the scholars of Islam and the political leaders at that times. The education system of Iran has consisted of 5 years for primary school, 3 years for secondary school, 3 years for high school, 2 and 4 years for university, 2 years for graduate school and 4 years for doctorate. It was seen that it was given place more than other historical matters when one dipped into the matter of the Ottoman history in the 2nd grade lycee books of history. In terms of the Ottoman, the foundation of the Ottoman, the Ottoman Sultans (Three Padishahs), the spreading of the Ottoman State, the weakening of the Ottoman and the matters of Tanzimat Period were dealt with in this lesson book. In this study, it was aimed to being revealed the image of the Ottoman in the 2nd grade lycee books of history. The issues related to the aforesaid Ottoman history were mentioned in a positive way in general. But there were bad statements about Yavuz Sultan Selim fighting with Shah Ismail.

Keywords: Iran, Ottoman Image, History Education

İLKÖĞRETİMDE TARİH EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Hasan Bozkaya
Milli Eğitim Bakanlığı

Bu çalışma, ilköğretim okullarında öğretilen Sosyal bilgiler dersindeki tarih eğitiminin önemini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Sosyal bilgiler dersi ilköğretim çağındaki çocuklarımıza yaşantı kazandırmayı amaçlayan bir derstir. Dersin içeriğini oluşturan en önemli unsur da “Tarih” eğitimidir. Sosyal bilgiler dersindeki tarih eğitimi ile öğrenciye geçmişin yorumlarıyla bugünü algılaması ve geleceğe ilişkin beklentileri arasında bağlantı kurarak yaşamına uygulayabilmesi hedeflenmiştir. Sonuç olarak; Tarih, insanlığın ve milletlerin hafızasıdır. Bundan dolayı milletlerin hayatında tarih bilgisi önemli bir yer tutmaktadır. Tarihini bilmeyen milletler hafızalarını kaybetmiş kimselere benzetilebilir. Tarih eğitimi milletlerin geleceğinin teminatıdır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Tarih , Tarih Eğitimi, İlköğretim

THE IMPORTANCE of HISTORY EDUCATION in PRIMARY SCHOOL

Hasan Bozkaya
Ministry of National Education

This research has been made in order to show the importance of the teaching of history in Social Science Lessons in Primary Schools. Social sciences lesson aims to gain experience to the students who are at the age of primary school. The most important element of the context of the lesson is ‘History’ education. With the teaching of History in Social Science lessons, it is aimed that students should establish a relationship between perception of today's with interpretations of the past and expectations for the future. To sum up; History is the memory of people and nations. For this reason, history knowledge holds an important place in nations’ life. The nations who do not have any information about their past can be likened to the ones who have lost their memories or amnesiac people. The teaching of History is guarantee of nations’ future.

Keywords: Social Science, History, History Education, Primary School.

ÜNİVERSİTE 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GENEL TARİH BİLGİLERİNE İLİŞKİN BİR ANKET ÇALIŞMASI

Fatma Gültekin
Aksaray Üniversitesi

12 yıllık temel eğitimin ardından üniversiteye giriş sınavını kazanan, her biri mutlaka tarih eğitimi almış ve üniversitenin ilk yılında da zorunlu olarak Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersini alan öğrencilerin tarihe ilişkin bilgiler edinmiş olmaları, en azından genel olarak tarihe ve tarihin unsurlarına ilişkin bir fikir edinmiş olmaları, bunlara ilişkin örnek verebilmeleri ve bu örneklerinin gerekçelerini de sunabilmeleri beklenmektedir. Nitekim bu düşünceden hareketle Aksaray Üniversitesi'nde 2011-2012 eğitim öğretim döneminde 1. sınıfta olan 580 öğrenci ile yapılan anket çalışması yapılmıştır. Anket ile öğrencilerin tarihçi, tarihi kitap, tarihi yöntemler, tarihi dönem, tarihi olay, tarihi kişi, tarihi yer ve zamana ilişkin ilk akıllarına gelen örnekler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda ankette öğrencilerden bildikleri üç tarihçinin, tarih kitabının ve yazarının isimlerini, tarihte en çok kullanıldığını düşündükleri üç yöntemi, önemli olarak değerlendirdikleri üç tarihi dönemi, Türk tarihine ilişkin üç olayı, dünya tarihine ilişkin üç olayı, Türk tarihine ilişkin üç kişiyi, dünya tarihine ilişkin üç kişiyi ve de yeri ve zamanını bildikleri üç tarihi olayı yeri ve zamanı ile birlikte yazmaları, bunlarla ilgili örnekler vermeleri istenmiştir. Öğrencilerden aynı zamanda verdikleri örneklere ilişkin olarak neden o örneği verdiklerine dair kısa bir açıklama yapmaları istenmiştir. Anketin yanı sıra anket sorularına ilişkin daha detaylı bilgi alabilmek amacıyla anketin uygulandığı 12 programın her birinden 4'er öğrenci ile odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Çalışma sonucunda üniversite birinci sınıf öğrencilerinin tarihçiler, tarih kitapları ve tarihte kullanılan yöntemlere ilişkin sınırlı bilgiye sahip oldukları görülmüş; diğer unsurlarla ilgili cevaplarında ise gerekçelendirilmede, neyi niye yazdıklarını ifadelendirmek konusunda sorun yaşadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencileri, Tarihçiler, Tarih Kitapları, Tarihin Unsurları

A SURVEY STUDY REGARDING FIRST GRADE COLLEGE STUDENTS' COMMON HISTORICAL KNOWLEDGE

Fatma Gültekin
Aksaray University

It is expected of students who pass university entrance examination after 12 years basic education to have knowledge about history, form an opinion about about history and its components at least, give specific examples about them and present the reasons behind as they take history lessons during the 12 year basic education and history lesson is compulsory in their freshmen year at university. From this viewpoint, in this survey study with 580 students which was carried out at Aksaray University during 2011-2012 education year spring semester, it is aimed to identify the first examples that come to students' minds about historians, historical books, historical methods, historical periods, historical events, historical people and historical time and place. In this respect, the students were requested to write down with the rationale behind the historical books of the 3 historians that they knew before, 3 historical methods that they assumed to be used most in history, 3 historical periods that they thought to be important, 3 historical events about Turkish History, 3 historical events about World History, 3 historical characters related to Turkish history, 3 historical persons from World History and 3 historical events that they were familiar with their time and place. In order to gather more detailed data focused group discussions were conducted with 4 students in each program. As a result of the study, it was observed that freshmen students have limited knowledge about historians, historical books and historical methods. Moreover, it was investigated that the students are having difficulty in justifying their views concerning the other questions in the survey.

Keywords: College Student, Historians, History Books, Elements of History

CUMHURİYET'TEN GÜNÜMÜZE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA TÜRKLERDE DEVLET TEŞKİLATI KONULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Fatma Ünal

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Başol Samettin

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

Bir ülkede, bir hükümete ve ortak kanunlara bağlı olarak yaşayan bir milletin veya milletler topluluğunun meydana getirdiği siyasi varlığa ya da belli bir toprak üzerinde müstakil bir teşkilat kurmuş insan topluluğuna devlet denir Bu tariften de anlaşılacağı gibi devlet, ferdi, tabii ve siyasi unsurlardan meydana gelir. Bu unsurlar sırayla "nüfus, ülke ve hakimiyet"tir. Devlet teşkilatı ise devleti oluşturan kurum ve kuruluşların, devletin üstlendiği hizmetleri gereği gibi yerine getirebilmek amacıyla yürürlükteki kanun çerçevesinde meydana getirdikleri düzenli örgütlerdir. Bir milletin hem tarihi köklerinden gelen hem de mevcut devlet teşkilatı yapısını eğitim kurumlarında öğretme amacı tarih ve vatandaşlık eğitiminin ayrılmaz bir parçasıdır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan bireylerin, önceki Türk devletlerindeki devlet teşkilatı yapısı ile bağlı olduğu devletin teşkilat yapısını bilmesi, tarihi olaylardaki süreklilik ve değişimi anlayabilmesi açısından önem arz etmektedir. Ayrıca günümüz devlet teşkilatı ve kurumlarının işlevlerini daha doğru analiz edebilmesi, bu kurumlarla ilgili sahip olduğu hakları kullanması ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi için edinilmesi zorunlu temel bir bilgidir. Bu açıdan bakıldığında, özellikle ilköğretim programlarında Türk devlet yapısına temel oluşturacak devlet teşkilatı konularının hangi başlıklardan oluştuğu, içeriği, nasıl verildiği vb. hususlar önem arz etmektedir. Cumhuriyet'in ilanından (1923) günümüze kadar (2012) Türkiye'de ilköğretim okullarında uygulanan 4-8. sınıflara ait Sosyal Bilgiler dersi kapsamında yer alan öğretim programlarında Türklerde devlet teşkilatı konularının, kazanımlarının, açıklamalarının vb. karşılaştırılmasını amaçlayan bu çalışmada tarama modeli esas alınarak içerik analizi yöntemiyle veriler toplanmıştır. Araştırmada konulardaki süreklilik, değişim, değişimin özellikleri tespit edilmeye çalışılmış ve bu doğrultuda öğretim programlarında Türk devlet teşkilatı konularının yer alma biçimine yönelik değerlendirmeler ve öneriler sunulmuştur.

ANALYSIS of SUBJECTS on TURKISH STATE ORGANIZATION in SOCIAL STUDIES CURRICULUMS FROM the ESTABLISHMENT of REPUBLIC of TURKEY to TODAY

Fatma Ünal

Bartın University Education Faculty

Başol Samettin

Gaziosmanpaşa University Science and Art Faculty

Abstract State is a political entity generated by a nation or a commonwealth, living under a government and common laws, or in other words it is a community which established an independent organization on a certain territory. As can be understood from this description, a state is composed of individual, natural and political elements. These elements are “population, country and domination” respectively. However, state organization can be defined as well-ordered organizations developed by the institutions and organizations, constituting the state, within the framework of the applicable law to carry out the services properly. The objective of teaching the state organization structure, both rooted in the historical rules and current, under the roof of educational institutions is an integral part of history and citizenship education. It is important for the citizens of Turkish Republic to be acquainted with the state organization structure of the former Turkish states and of the state they are a part of, so that they can understand the continuity and the evolution of the historical events. Furthermore, it is a core acknowledge needed to be obtained for the citizens to analyze the functions of state the organization and the institutions, to use their rights related to these institutions, and to fulfill their responsibilities. When viewed from this aspect, the titles included in the elementary school curriculums regarding the state organization to form a basis for Turkish state organization, the content and how these titles are offered bear importance. In this study, which aims at comparing the acquisitions, descriptions and the issues of Turkish state organization included in the curriculums within the scope of 4th to 8th grade Social Studies course offered by the elementary schools in Turkey started from the proclamation of the Turkish Republic (1923) until today (2012), the data were collected via content analysis based on screening model. Continuity, evolution and the characteristics of the evolution in the research subject were tried to be determined; and accordingly, analyses and suggestions regarding the form of offering issues related with Turkish state organization in the curriculums were put forward.

Keywords: History, Social Studies, State, State Organization, Curriculum.

MÜHENDİSLİK EĞİTİMİNDE SİVİLLEŞMEYE GİDEN YOL: HENDESE-İ MÜLKİYE MEKTEBİ

Ersin Gülsoy
Atatürk Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Hendese-i Mülkiye Mektebi'nin tarihi gelişimini, Türk eğitim öğretim hayatına yaptığı katkıları ortaya koymaktır. Çalışmada, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden alınan belgeler, maarif salnameleri ve telif eserler kaynak olarak kullanılmıştır. Yöntem olarak tarihsel yöntem benimsenmiştir. Osmanlı'da mühendislik eğitimi, batılı anlamda açılan ilk okullardan itibaren yerini almıştır. 1795'te açılan Mühendishane-i Berrî-i Hümayûn askerî mühendisler yetiştirmiştir. Daha sonra Galatasaray'da açılan Turuk-u Maabir Mektebi de kısa bir süre sonra kapanmıştır. Bu mekteplerden yetişen mühendis sayısı ise ülkenin ihtiyacını karşılayamamıştır. Bunun üzerine sivil mühendisler yetiştirmek amacıyla Mühendishane-i Berrî-i Hümayûn içinde yatılı bir Hendese-i Mülkiye Mektebi açılmasına karar verilmiştir. Bu mektebe alınacak öğrenci sayısı 100 ve eğitim süresi de 4 yıl olarak planlanmıştır. Diploma olarak çıkacak öğrenciler rütbe-i saliseye nail olacaklar ve üçüncü sınıf mühendisliğe atanacaklardır. Mektep ilk açıldığı zaman askeri idareye tabi olmuştur. 1909'a gelindiğinde ise adı Mühendis Mekteb-i Alisi olmuş ve Nafia Nezareti'ne bağlanmıştır. Böylece mektep sivil yönetime devredilmiştir. Bu tarihten sonra mektep binası sıklıkla değişmiş ve işgal kuvvetleri İstanbul'u terk ettikten sonra Gümüşsuyu'ndaki binasına geçmiştir. Cumhuriyet döneminde okulun adı Yüksek Mühendis Mektebi olmuş ve 22 Eylül 1941 tarihinde de Maarif Nezareti'ne bağlanmıştır. 1944'te ise İstanbul Teknik Üniversitesi açılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hendese-i Mülkiye, Mühendis Eğitimi, Osmanlı.

THE ROAD to CIVILIZATION in ENGINEERING EDUCATION: THE CIVIL SCHOOL of GEOMETRY

Ersin Gülsoy
Atatürk University

The aim of this study is to reveal the historical development of the Civil School of Geometry and its contributions to the Turkish education system. In this study, the documents received from the Prime Ministry Ottoman Archive, education yearbooks and copyright works were used as the source. The historical method has been adopted as a method. Engineering education in the Ottoman Empire had taken place since the first schools opened in the Western sense. Imperial School of Military Engineering (Mühendishane-i Berrî-i Hümayûn) opened in 1795 trained military engineers. Then, Turuk-u Maabir School opened in Galatasaray was closed after a short time. The number of engineers graduated from these schools could not meet the need of country. Thereupon, it was decided that the Civil Boarding School of Geometry in Imperial School of Military Engineering (Mühendishane-i Berrî-i Hümayûn) in order to train civil engineers. The number of students to be accepted for the school was 100 and duration of education was planned as 4 years. The students graduated from the school with diploma would have the honour of saliseye degree and were appointed to the third-class engineering. When the school first opened, it was subjected to the military administration. Its name was changed to Mühendis Mekteb-i Alisi and attached to the Ministry of Public Works. In this way, the school was transferred to civil administration. After this date, building of the school was often changed and it was later carried to the building in Gümüşsuyu after occupation forces left Istanbul. The school's name became Academy of Engineering in the Republican period and it was attached to the Ministry of Education on September 22, 1941. İstanbul Technical University was opened in 1944.

Keywords: Civil School of Engineering, Engineering Education, Ottoman.

BAYTARLIK EĞİTİMİNDE BİR ADIM: MÜLKİYE BAYTAR MEKTEBİ

Fatma Kaya Doğanay
Atatürk Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, Mülkiye Baytar Mektebi'nin önemini, tarihsel süreçte geçirdiği aşamaları ve Türk eğitim hayatına yaptığı katkıları ortaya çıkarmaktır. Çalışmada, kaynak olarak Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden alınan belgeler, Maarif Salnameleri ve telif eserler kullanılmıştır. Yöntem olarak tarihsel yöntem seçilmiştir. Osmanlı Devleti bir tarım ülkesi olduğundan önemli geçim kaynaklarından birini hayvancılık oluşturmaktadır. Hayvan sağlığı için askerî baytar mektebi açılmışsa da bu ancak ordunun ihtiyacını karşılayabilmiştir. Geniş otlaklara sahip Osmanlı halkının bu açıdan ihtiyacının karşılamak hem de Avrupalıların ithal edecekleri hayvanlara gümrükte baytarî muayene usulün uygulanmasını istediklerinden Mülkiye Baytar Mektebi düşünülmüştür. Başlangıçta hayvan hastalıklarının zararlarının giderilmesi ve Pastör usulü aşılamanın öğretilmesi için Tıbbiye-i Mülkiye mektebinde bir sınıf açılmış ve buraya öğrenci kabul edilmiştir. Fakat bu uygulama da ülke için yeterli olmadığından ve ülkenin bulunduğu ekonomik güçlükler yeni bir mektep açmaya elvermediğinden ilk iki senesinin Tıbbiye'de, son iki sınıfının da inşaatı bitmek üzere olan Halkalı Ziraat Mektebi'nde açılmasına karar verilmiştir. Bu mektepteki yer darlığı nedeniyle baytarlık öğrencileri bir süre sonra ayrı bir binaya nakledilmiştir. Böylece Mülkiye Baytar Mektebi müstakil olarak dört sınıfı bir arada öğrenim gören bir mektep olmuştur. Binası ilk olarak Cümdi meydanında kiralanmıştır. 1309 yılından 1324 yılına kadar mektepten 204 kişi mezun olmuştur. 1921'de ise Asker Baytar Mektebi ile Tatbikat-ı Baytariye Mektebi'nin, Ticaret ve Ziraat Nezareti'ne bağlı Mülkiye Baytar Mekteb-i Alisi'ne devredilmesi için kararname çıkarılmıştır. Mülkiye Baytar Mekteb-i Alisi ünvanı da "Baytar Mekteb-i Alisi" ne çevrilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Baytar Mektebi, Baytarlık, Osmanlı, Eğitim

A PACE in VETERINARY EDUCATION: THE SCHOOL of VETERINARY CIVIL SERVICE

Fatma Kaya Doğanay
Ataturk University

The purpose of this study is to reveal the importance of the historical development of the School of Veterinary Civil Service and its contributions to the Turkish education system. In this study, the documents received from the Prime Ministry Ottoman Archive, education yearbooks and copyright works were used as the source. The historical method has been adopted as a method. Livestock is one of the major sources of living as The Ottoman Empire is an agricultural country. Although military veterinary school was opened for animal health, this could only meet the demands of the army. Civil Veterinary School was planned to meet the need of the Ottoman people having wide pastures for this aspect and Europeans also wanted the implementation of veterinary inspection procedure in the customs for animals to be imported by them. Initially, a class was opened for compensation of animal diseases and teaching of Pasteur vaccination in Civil Medical School and students were adopted here. But it was decided that the first two years of the school opened in Medical School and the last two class in Halkalı School of Agriculture whose construction was about to be completed because this practice was not sufficient for the country and the economic difficulties of the country were not eligible to open a new school. Due to space restrictions in this school, veterinary students were transferred to a separate building after a while. Thus, the School of Veterinary Civil Service became a detached school in which four classes were studying together. The building was firstly hired in Cüdi Mайдan. 204 students graduated from the School of Veterinary Civil Service from 1309 to 1324. A decree was published about the transfer of Military Veterinary School and the School of Veterinary Application to the School of Veterinary Civil Service (Mülkiye Baytar Mekteb-i Ali) depending on the Ministry of Commerce and Agriculture in 1921. The title of School of Veterinary Civil Service (Mülkiye Baytar Mekteb-i Ali) was changed to Veterinary School (Baytar Mekteb-i Alisi).

Keywords: Veterinary School, Veterinary, Ottoman, Education.

TÜRKİYE'DE ÖĞRETMEN YETİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HAZIRLANMIŞ TEZLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Mustafa Şahin

Dokuz Eylül Üniversitesi

Aslı Çetinoğlu

Dokuz Eylül Üniversitesi

Saide Ayvaz

Dokuz Eylül Üniversitesi

Araştırmanın amacı, Türkiye’de öğretmen yetiştirme tarihesine yönelik yapılmış tezlerin bazı değişkenler bakımından nasıl bir dağılım gösterdiğini incelemektir. Çalışmanın Türkiye’de öğretmen yetiştirme tarihesine yönelik hazırlanan tezleri çeşitli açılardan inceleyerek, bu alanda yapılan tezlerin genel çerçevesini görmek bakımından yararlı olacağı umulmaktadır. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Doküman incelemesi yapılan bu çalışmada; dokümanlara ulaşma, orijinaliğin kontrol edilmesi, dokümanların anlaşılması, verinin analiz edilmesi ve verinin kullanılması şeklinde beş aşama izlenmiştir. Araştırmanın problem cümlesi, “Türkiye’de öğretmen yetiştirme tarihesi ile ilgili yapılmış tezler bazı değişkenlere göre nasıl bir dağılım göstermektedir?” şeklinde belirlenmiş, bu doğrultuda alt problemler de şöyle oluşturulmuştur: Türkiye’de öğretmen yetiştirme tarihesi ile ilgili yapılmış tezler; yıllarına, yapıldığı üniversitelere, danışmanlarının unvanlarına, yüksek lisans/doktora tezi olmalarına, YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde okuyucuya açık olup olmamalarına, araştırma konularına ve bu konuların yıllar bakımından dağılımına göre nasıl bir dağılım göstermektedir? Yapılan çalışmada Türkiye’de öğretmen yetiştirme tarihesine yönelik hazırlanmış olan ilk tezin 1970 yılında olduğu, geçen süreçte tez sayısında uzun yıllar ciddi bir artışın görülmediği ve alanda yapılan çalışmaların yeterli olmadığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yetiştirme, Türk Eğitim Tarihi, Yüksek Lisans Tezleri, Doktora Tezleri

AN EVALUATION OF DISSERTATIONS on TEACHER TRAINING in TURKEY

Mustafa Şahin

Dokuz Eylül University

Aslı Çetinoğlu

Dokuz Eylül University

Saide Ayvaz

Dokuz Eylül University

The purpose of the study is to examine how the thesis studies performed regarding the history of teacher education in Turkey are distributed in terms of some variables. It is hoped that the study will be helpful in terms of showing the general framework of the thesis prepared in this field by examining the thesis performed on the issue of the history of teacher education in Turkey in various aspects. The descriptive method was used in the study. Five stages were followed in the study where document examination was done as reaching the document, checking the originality, understanding the documents, analyzing data and using data. The problem statement of the study was determined as “What distribution do the thesis studies performed regarding the history of teacher education in Turkey show in terms of some variables?” and the sub-problems were identified as follows in line with this: What distribution do the studies performed regarding the history of teacher education in Turkey show in terms of the year they were performed, universities, titles of the advisors, being a master thesis or PhD dissertation, whether being accessible to readers in The Council of Higher Education (YÖK) National Center for Thesis, their subjects of research and the distribution of subjects in terms of years? It is found out in the present study that the first thesis prepared on the issue of the history of teacher education in Turkey was in 1970 and that since then, there has been no considerable increase in the number of thesis while it is also seen that the number of studies made in the field is unsatisfactory.

Keywords : Teacher Education, History of Turkish Education, Master Thesis, PhD

İHSAN SUNGU'YA AİT BİR TARİH DERSİ ÖRNEĞİ: TAÇ GIYDIRME TÖRENİ TABLOSU

Hüseyin Köksal

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi

Türkiye’de tarih öğretimi bir geleneğe dayanmaktadır. Bu gelenek, tarih öğretimi üzerine kuramsal tartışmaları içerdiği kadar, uygulama örneklerini de içermektedir. İhsan Sungu, Türkiye’de tarih öğretimi geleneğinin önde gelen isimlerinden biridir. Onun 1915 yılında yayınladığı, “Taç Giydirme Töreni” adlı broşür, tarih öğretiminde önemli örneklerden biridir. İhsan Sungu, söz konusu broşüründe, Macaristan tahtının el değiştirmesi konusunu, özel olarak hazırladığı tablolar aracılığıyla işlemektedir. Bu bildiri, İhsan Sungu’nun görsel materyalleri tarih öğretiminde kullanışı ele alınacak ve çağdaş yaklaşımlarla ilişkilendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İhsan Sungu, Tarih Öğretimi, Görsel Materyallerin Kullanımı

A HISTORY CLASS EXAMPLE BY İHSAN SUNGU: A PICTURE of ENTHRONEMENT CEREMONY

Hüseyin Köksal

Gazi University Gazi Education Faculty

Teaching history in Turkey has a tradition. This tradition includes application examples as well as theoretical discussion. İhsan Sungu, who is one of the leading figures at the tradition of teaching history in Turkey, published a brochure which is called as ‘Enthronement Ceremony’. This brochure is an important example of teaching history. In this brochure İhsan Sungu handle the subject of king’s change in Hungary by using specially prepared pictures/tables. It is aimed to show how İhsan Sungu used visual materials in history teaching and make connections with his example and contemporary approaches about using pictures.

Keywords: İhsan Sungu, Teaching History, Using Visual Materials

TOWARDS MULTIETHNIC GEORGIAN NATION? KEY ASPECTS of HISTORY TEACHING in the POST-SOVIET GEORGIA

Irakli Chkhaidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Ivane Tsereteli

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

The process of nation-building is one of the most complex, dramatic, and painful experiences for transitional societies. After deconstruction of the Soviet Union changes in historiography were undergoing in parallel of general development of the post-socialist nations that was characterized by difficult transformations. Reconstruction of national histories in 1990s was developed in the overall framework of nation-building process. History possesses important orientating and legitimizing functions for society and the new political order. The community expects historians to determine the origin of the nation and the nation's place in respect to other communities. The new versions of history were remarkably reflected in the area of history teaching. Using of textbooks to teach history is one of the most important tools for shaping national identity and collective historical awareness. Since 1991 when Georgia regained its independence Georgian history textbooks, cleansed of Marxist theories, presented Georgian history exclusively in terms of the history of the Georgian ethnicity. This period is mentioned in the academic literature as a time of dominance of the radical ethnic nationalism and this process has been strictly reflected on the situation developed in Georgia even regarding history education. From the middle of 90s nation-building process had been shifted and obtained more civic nature. Today the formation of "Multiethnic Georgian Nation" is a major aspect of the official state policy. The paper aims to analyze key tendencies of history teaching and its relations to the general process of nation-building in the post-Soviet Georgia.

Keywords: Georgia, History, Teaching, Nation

HİÇBİR ÜLKENİN İLGİLENMEKTEN VAZGEÇEMEDİĞİ OKUL KİTAPLARI: İKİ ÖRNEĞİN KARŞILAŞTIRILMASI

Yaşar Kop

Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Meral Metin

Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Yaşamın her alanında var olan değişim sosyal yaşantımızda olduğu gibi eğitim sistemimizi de etkilemiştir. Osmanlı Devleti'nde de uygulanmakta olan eğitim sistemi günümüze gelinceye kadar çeşitli değişikliklere ve gelişmelere uğramıştır. Bu değişim ve gelişmeler toplumsal düşünce yapısını etkilemiştir. Bu bakımdan devrin bakış açısının belirlenmesi ya da değişimin ne ölçüde gerçekleştiğini algılayabilmek için ders kitaplarının içeriğinin incelenmesi kaçınılmazdır. Özellikle de Cumhuriyetin ilk yıllarında milli bilincin verilmesinde en etkili araçlardan olan tarih eğitimine ayrı bir önem verilmiştir. Çünkü eğitimin ulusal düzeyde yapılmadığı ülkelerde bile devlet, okul kitaplarıyla ilgilenmekten hiç vazgeçmemiştir. Bu durumun nedeni tek başlarına öğrencilerin gereksinimlerini karşılayamamalarına rağmen, basılı araçların en fazla kullanılanlarının hiç şüphesiz ders kitapları olmuş olmasıdır. Dolayısıyla bu araştırmada, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında liselerde okul ders kitabı babında yazılı materyal olarak karşımıza çıkan 1931 tarihli birinci sınıf Tarih I (tarihten evvelki zamanlar ve eski zamanlar) ve 2011 yılında yine muadil dönemde okul kitabı olan 9. sınıf Tarih ders kitaplarındaki metin ve görsellerinin işlevsellikleri karşılaştırılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla tarama modeli ekseninde iki kitap biçim ve içerik özellikleri açısından karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Tarih I isimli ders kitabının fiziksel özellikleri açısından yetersiz ancak içerik yönünden günümüzde okutulan tarih ders kitabından daha fazla bilgi vermeğe hizmet ettiği gerçeğidir. Bununla birlikte 9. sınıf tarih ders kitabının ise fiziksel ve görsel özellikleri açısından oldukça zengin olduğu ve içerik açısından ise özellikle son yıllarda eğitimin gündemine oturan ve bilgiyi yeniden inşa etmek anlamına gelen “oluşturmacılık” [constructivism] anlayışı ile öğrencilerin bilgiye kendi uğraşları sayesinde ulaşmalarının sağlandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Umumi Tarih, Ders Kitabı, Türk Eğitim Sistemi.

TEXTBOOKS THAT ANY COUNTRY GIVE UP to INTERESTED in:
COMPAREMENT of TWO SAMPLE

Yaşar Kop

Kafkas University Education Faculty

Meral Metin

Kafkas University Education Faculty

Existing changes in every dimensions of the life effect educational systems as well as societal life. Our education system which was also implemented in Ottoman Empire developed and changed up to the present. These developments and changes had an effect on societal frame of mind. In this context, it is inevitable to analyse the content of textbooks to determine the vision of the time and to comprehend the extent of the changes. History education was considered as important to rise up of the national consciousness, especially in early periods of the republic, because governments didn't give up to interested in textbooks even in countries where education was not given in national level. Although they can not meet students' requirements, textbboks are commly used and this is the main reason of this interest. In this study, it was aimed to compare the functionality of texts ans visuals of the History I (times before history and early times) textbook which was published in 1931 for high schools in establishment period of Turkish republic and History textbooks for 9th graders which was published in 2011. This is a descriptive study in which two textbooks were compared in terms of their forms and contents. In conclusion it was found that the textbook titled as History I was insufficient in terms of its' physical characteristics but it was more informative than current history textbooks. Besides, it was found that 9th grade history textbook was considerable rich with respect to its' physical and visual characteristics and, it was based on constructivism and it was provided students to reach knowledge by themselves.

Keywords: General History, Textbook, Turkish Educational System

TARİH ARAŞTIRMALARI KONUSUNDA USTA TARİHÇİLERİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Ahmet ŞİMŞEK

Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Mehmet Suat BAL

KSÜ Fen Edebiyat Fakültesi

Mehmet Salih ERKEK

Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi

Tarih araştırmaları konusunda usta tarihçilerin görüşlerini incelemek bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmaya katılan akademisyenlere yedi adet açık uçlu soru sorulmuş, görüşmeler videoya kaydedilmiş ve sonra videolar metne dökülerek analizler yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan yedi kişiden oluşan usta tarihçiler altı farklı üniversiteden ve yedi farklı anabilim dalından seçilmiştir. Araştırma sonunda akademisyenlerin, her anabilim dalına ait farklı zorluklar olduğunu, bu sebepten araştırmacıların alanlarına ait özel yeterlilikleri taşımaları gerektiğini vurguladıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tarih Araştırmaları, Akademisyen Görüşleri, Tarih Metodolojisi.

INVESTIGATION of MASTER HISTORIANS' OPINIONS on HISTORICAL RESEARCH

Ahmet ŞİMŞEK

Sakarya University Education Faculty

Mehmet Suat BAL

KSU Science and Art Faculty

Mehmet Salih ERKEK

Dicle University Ziya Gökalp Education Faculty

The purpose of this investigation is to examine the views of master historians' opinions on history researches. The research is in survey model. Academics surveyed in the study were asked seven open-ended questions, interviews were recorded on video and videos are texted and analyzes were carried out. The study sample consists of seven master historians selected from seven different branches of the six universities. As consequence of the research, scholars stress out that each of the different departments has their own challenges, and for this reason, the researchers should bear the special qualifications for the areas.

Keywords: Historical Research, Academician's Opinions, History Methodology.

TÜRKİYE'DEKİ TARİH BÖLÜMLERİNİN İNTERNET SAYFALARINDAKİ AÇIKLAMALARA GÖRE YETİŞTİRMEYİ AMAÇLADIKLARI TARİHÇİ PROFİLLERİ

Abdullah Yıldız

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Ortaçağda, “olup bitmiş olayların anlatılması” ya da “gerçek olayların anlatımı” gibi anlamlar kazanan tarih, 15. yüzyılın ortalarında artık üniversitede okutulan bir ders, bir üniversite disiplini olmuştur. Ancak bu disiplin edebi bir tür olarak anlaşılmıştır. Avrupa’da 18. yüzyılda modern yöntemlerle çalışılan bir alan haline gelen tarih, 19. yüzyılda bilimselleşme sürecini tamamlamıştır. Tarih, Osmanlı Devleti’nde ise özellikle yenileşme hareketleriyle birlikte okul müfredat programına girmiştir. 1869 yılında kabul edilen Maarifi Umumiye Nizamnamesi ile birlikte her seviyede tarih öğretimi resmi ders programına konulmuştur. Türkiye’de ancak 20. yüzyılın başlarında üniversitede tarih bölümü açılmış ve böylece tarihçiler yetiştirilmeye başlanmıştır. Günümüze gelindiğinde, 2011 ÖSYS Kılavuzu incelendiğinde Türkiye’de eğitime devam eden 72’si devlet ve 9’u özel olmak üzere toplam 81 üniversitenin tarih bölümlerinde tarihçi yetiştirildiği görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’deki devlet üniversiteleri ve özel üniversitelerin tarih bölümlerinin internet sayfalarındaki açıklamalara göre yetiştirmeyi amaçladıkları tarihçi profillerini belirlemek ve karşılaştırmaktır. Bu çalışmada tarama modeli esas alınmıştır. Çalışmada 63 devlet üniversitesi ve 9 özel üniversitenin tarih bölümlerinin internet sayfaları ele alınacaktır. Tarih bölümlerinin internet sayfalarında yer alan “misyon” ve “vizyon” açıklamaları incelenecektir. Bu metinler daha sonra içerik analizi yöntemi ile incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Bölümü, Misyon, Vizyon, Tarih Öğrenimi

HISTORIAN PROFILES AIMED to TRAIN ACCORDING to the STATEMENTS of HISTORY DEPARTMENTS’ WEB PAGES in TURKEY

Abdullah Yıldız

Board of Education and Discipline

History gaining the meanings such as “describing the events already finished” or “narration of real events” in the Middle Ages has become a course taught at the university, a university discipline in the middle of 15th century. But it is understood as a kind of literary discipline. 18th century in Europe, history becoming an area studied by modern methods has completed the process of scientification in 19th century. History, entered to the curriculum of the schools especially with renewal movements in Ottoman Empire. As the Ordinance of General Education (Maarifi Umumiye Nizamnamesi) issued in 1869 history teaching was put into official course programmes at all level. History department established in university just beginning of the 20th century in Turkey and thus historians started to be trained. Nowadays, reviewing the University Entrance Guide 2011 it has been seen that historians being trained in history departments at 72 state and 9 private universities at total 81 universities. The purpose of this research is to determine and compare the historian profiles aimed to train according to the statements of the state and private universities’ history departments’ web pages. This study is based on survey method. In this study, 63 state and 9 private universities’ web pages will be scanned. The “mission” and “vision” statements of history departments’ web pages will be examined. Then these statements will be analyzed by content analysis method.

Keywords: Department Of History, Mission, Vision, Historian Profile.

XIX. YÜZYILIN SONLARI XX. YÜZYILIN BAŞLARINDA OSMANLI ve CUMHURİYET DÖNEMİ TARİH ANLAYIŞINA AMERİKALI MİSYONERLERİN YAKLAŞIMI

Zafer Tangülü

Gaziantep Üniversitesi

Meral Halifeoğlu

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı Osmanlı'nın son dönemleri ile Cumhuriyetin ilk dönemleri arasında Osmanlı topraklarında çeşitli amaçlar için bulunan Amerikalı Misyonerlerin genelde eğitim ve okullaşma özelde ise tarih derslerine ilişkin faaliyetleri ve yaklaşımlarını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda Anadolu coğrafyasındaki Amerikan misyoner okulları ile ilgili yerli ve yabancı arşiv kaynakları, kaynak kitaplar, tezler, gazetelere ulaşılmış ve bu eserler nitel araştırma metodolojisi ile taranmış içerik analizi yöntemlerinden yararlanarak betimsel bir inceleme yapılmıştır. Araştırmaya temel olarak kaynaklık etmesi bakımından Osmanlı topraklarında faaliyet gösteren 1834 yılında Bostan'da kurulmuş Amerikan misyoner teşkilatı olan "American Board Of Commissioner For Foreign Mission" adlı cemiyetin arşiv kaynakları ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Arşivlerinin kaynakları oldukça önemlidir. Sonuç olarak Amerikan Misyoner Okulları tarih derslerini objektif ilkelerden saptırıp kuruldukları yerlerdeki azınlıkların milli uyanışlarını hızlandırmada bir araç olarak kullanmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Amerikan, Misyoner, Eğitim, Tarih

6. ve 7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ TARİH KONULARININ ÖĞRETİMİNDE İTERAKTİF MÜZELERİN KULLANIMININ ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Ali Yılmaz

Marmara Üniversitesi

Meryem Çiviler

Marmara Üniversitesi

İnteraktif (etkileşimli) müzeler, canlandırma tekniğini teknoloji ile bütünleştiren çoklu medya serimi bireyin işitme, görme ve dokunma duyularına temas eden sanal müzelerdir (www.museums.norfolk.gov.uk; Akt. Saraç, 2007, s:212). Sosyal bilgiler dersi öğretim programında kazanımlara ulaşılmada kullanılabilir bir etkinlik olarak müzeler ele alınmış olup, dünyada ve ülkemizde henüz yaygın olmayan interaktif müzeler ise sosyal bilgiler dersi tarih konularının somutlaştırılmasında etkili ortamlardır (Roussou, 2000, s.4). Araştırma, 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan tarih konularıyla ilgili kazanımlara ulaşmalarında, interaktif müzelerin kullanımının etkili olup olmadığını ortaya çıkarma amacı taşımaktadır. Aynı zamanda , 6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler dersi tarih konuları kazanımlarına ulaşmaları bakımından öğrencilerde görülen yetersizliğe interaktif müze ortamlarını kullanarak çözüm üretmesi ve tarih konularının öğretiminde yaşanan zorluklara alternatif öğretim ortamı oluşturması açısından önemlidir. Araştırmada nicel verileri elde etmek için denk kontrol gruplu ön test-son test deneysel desen kullanılırken, deneysel desende elde edilen nicel verileri desteklemek için nitel veri toplama tekniklerinden görüşme kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul Bağcılar Dede Korkut İlköğretim Okulu 6. sınıf öğrencileri, örneklemini ise küme örnekleme yöntemi ile alınan 6/E sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak başarı testi ve görüşme formu kullanılmıştır. Veriler bağımlı iki örnek T testi ve bağımsız iki örnek T testi sonuçlarına ve betimsel analiz çözümlerine göre yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, interaktif müzelerle eğitim verilen grubun ve anlatım, soru cevap, gösteri ve beyin fırtınası yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı grubun ön test, son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş olup, iki grubun puanları arasında da anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kazanım, Tarih Öğretimi, İnteraktif Müze

THE EFFECT of the USE of INTERACTIVE MUSEUMS on 6th and 7th GRADES SOCIAL STUDIES STUDENTS' ACADEMIC ACHIEVEMENT

Ali Yılmaz

Marmara University

Meryem Çiviler

Marmara University

Interactive (interactive), museums, multi-media, laying the individual integrates technology with resuscitation hearing, visual and tactile senses in contact with the virtual museums (www.museums.norfolk.gov.uk; Akt. Saraç, 2007, s:212). Gains achieved through the social studies curriculum that can be used as an activity have been studied in museums(MEB,20059-45), interactive museums in the world and our country is not yet widely on the subjects of social studies substantiating the effective mediums (Roussou, 2000, s.4). Research, 6 and 7th grade social studies curriculum on students achievements in reaching issues, is intended to reveal whether the effectiveness of the use of interactive museums. Besides this research, 6 and 7 achieve gains in terms of history lessons in social studies class in the failure of students to produce solutions using interactive museum environment and the difficulties in teaching the subjects of history is important because it creates an alternative learning environment. To obtain quantitative data from this study and post-test experimental design was equivalent control group pre-test was used to support the quantitative data obtained from the experimental pattern of qualitative data collection techniques used in conversation. The research population of Dede Korkut Primary School 6th Istanbul Bağcılar students, and the sample taken from a cluster sampling method 6 / E class consisted of students. Achievement test and the interview form was used as a data collection tool. Data-dependent and independent two-sample t-test analyzes of two sample t-test and descriptive analysis were interpreted according to the results. As a result, interactive museums, education, and the group discussion, question and answer, demonstrations, and brainstorming methods and techniques used, the group pre-test, post-test scores was found in a significant difference between the two groups were also no significant difference between the scores.

Keywords: Recovery, History Teaching, Interactive Museum

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE TARİH EĞİTİMİ: TARİH ÖĞRETİMİ ÜZERİNE VELİ GÖRÜŞLERİ

Melek Ulusoy
Sinop Üniversitesi
Seçil Yıldız
Sinop Üniversitesi.
Ramazan Alabaş
Ankara Üniversitesi.

Okul öncesi eğitim ile amaçlanan bazı temel davranış ve alışkanlıkların kazandırılmasıdır. Bu davranış ve alışkanlıklar belirlenen gelişim alanları çerçevesinde kazandırılır. Gelişim alanlarından birisi de “sosyal-duygusal gelişim”dir. Bu gelişim alanı içerisinde sosyal bilimlerin çeşitli disiplinleri ele alınmaktadır. Çocuk, örgün eğitimde okul öncesi eğitimi ile ailede verilen eğitime yardımcı ve tamamlayıcı olarak sosyal bilimlerin çeşitli kavramları ile tanışmaktadır. Geçmişini inceleyen bir çalışma disiplini olan tarih de bu alanlardan birisidir. Okul öncesi dönemde “sosyal-duygusal gelişim”in bir parçası olarak tarihin kavramları olan geçmiş, zaman, süreklilik, değişim kavramları farklı şekillerde çocuğun hayatına girmektedir. Çocuğun ailesinde aldığı eğitimin büyük öneme sahip olduğu okul öncesi dönemde, geçmişte yaşananlar, günümüze kalanlar ve örnek davranış kalıplarını tarihsel şahsiyetlerin hikayeleri ile ilişkilendirerek anlatımlar ön plana çıkmaktadır. Bu araştırmanın amacı, MEB okul öncesi öğretim programlarında aile işbirliğine yapılan vurgudan hareketle, “okul öncesi öğrencilerine kazandırılması amaçlanan sosyal duygusal gelişim içerisinde tarihin yerinin ne olduğu ve tarih disiplini ile ilgili nelerin kazandırılmasına yönelik veli görüşlerinin belirlenmesi”dir. Nitel bir durum araştırması olan bu çalışma tarama modelindedir. Katılımcıların belirlenmesinde maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmış olup, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Sinop ilinde çocukları okul öncesi eğitimde öğrenim gören 28 öğrenci velisi ile okul öncesi eğitimde tarihin yeri ile ilgili görüşleri alınmıştır. Verilerin toplanmasında uzman görüşleri alınarak geliştirilen “Okul Öncesi Dönemde Tarihin Yerine İlişkin Görüşme Formu” kullanılmıştır. Veriler betimsel analiz ve içerik analizi yaklaşımları ile çözümlenmeye devam edilmektedir. Araştırma sonuçlarının velilerin, okul öncesi dönemde çocuklarına verilmesini istedikleri tarihî kavramları göstermesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Okul Öncesi Dönemde Tarih Eğitimi, Sosyal Gelişim.

HISTORY EDUCATION in the PRESCHOOL PERIOD: PARENTS' OPINIONS on HISTORY TEACHING

Melek Ulusoy

Sinop University

Seçil Yıldız

Sinop University

Ramazan Alabaş

Ankara University

The purpose of pre-school education is to gain some basic behavior and habits. These behavior and habits will be offered within the framework of the areas of development. One of the areas of development is "social-emotional development" . It covers various disciplines of social sciences in the development area. Children become acquainted with various terms of social sciences by preschool education in formal education, which helps and supplements the education given by parents. History which is a discipline examining the past is one of these fields. In preschool period, past, time, continuity and change which are the terms of history as a part of the "social-emotional development" come into the child's life by different ways. In pre-school period in which education given by parents is of great importance, narratives that are about what happened in the past and present, sample behavior patterns associated with historical personages come into prominence. The purpose of this research is to "identify parents' views on the place of history in the social emotional development and what to gain about history" by the effect of the emphasis made in Ministry of Education preschool education programs on family collaboration. This study is a qualitative case study, survey model. Sampling method has been used in determining the maximum diversity of the participants in 2011-2012 academic year, 28 students who attend pre-school in the province of Sinop, parents gave their opinions about the place of history and pre-school education. "Regarding the place of history in Preschool Interview Form" was developed to collect data based on expert opinion. The data continues to be analyzed with descriptive analysis and content analysis approaches. Research results that show which historical terms parents want to gain their children in pre-school period are thought to be important in revealing historical concepts.

Keywords: Pre-School Education, History Education in the Preschool Period, Social Development.

THE INTEGRATION of the HUMAN RIGHT in the FRAMEWORK of the SUBJECT of HISTORY and GEOGRAPHY

Bedri Kola

Kristal University, Tirana

The subject and the creative substance of history and geography is first of all the study of the human beings and the human society in time and space in all its political, social, economic, religious cultural dimensions. This is the main reason that in comparison with the other subjects the teaching objectives of history and geography are closely linked with the conscientiousness of the pupils to defend the social justice for all and they take a main place in the final list of these school disciplines. The inclusion of different matters, in the subject of geography, which are linked with instillation of the pupils with information and positive value, must be seen as part and parcel of their geographical formation. The majority of items in geography treat the problems of the Rights that people and counties have not only for their free movement but even for their exchanging of their ideas and goods. These unit treat also how this right is developed in time and in different spaces of the world and how it would be closely linked with the conversions and agreements among states ,regional and world wide. In the geography of the world, you can treat above all, the ‘Equal Human Rights’ in spite of their race, giving different examples taken out from this kind of discrimination in different countries. Besides this you are going to treat even the attempts of these counties (people) to improve their proper rights studying ethnic groups you can educate your pupils with their Human Rights. All the human beings are equal and must enjoy their Human Right in the same way. But on the other hand, human beings are not the same. They are different from each other according to their language, culture race etc. In this way you give to your pupils the message of non-discrimination because this discrimination begins when it is thought that a certain group of people are more valuable than another group because of their race, colour, human kind, political view, national or social origins. Only with your work, you are going to make your pupils conscious that ever within a state there are people within a state there are people with different races but they work together to save the human society. Our society is in need of people with different tendency. The rights of the minority must be seen not only as a national right but ever in a wide plan, in that of global, international one, so in this way pupils must be educated as the citizens of a world where the interdependence is growing up. Besides loyalty, patriotism and responsibility towards their own country pupils must be educated as citizens of the world. The study of the Human Rights, their universal character, gives great possibilities in their intercultural education. In this way aspect you are going to mention the Right of Native, nomadic tribes but even the right of emigrants for work, sanctuary, education. With your work for the education of your pupils according to the age groups with Human Rights in the subject of History and Geography you must take in the consideration these three concepts: a) The concept of diversity, b) The concept of inequality, and c) The concept of complexity. The concept of diversity which is clearly shown in different units and items it would live aside the explanations of phenomenon and social events according ethnocentrism point of view of the reality. The concept of inequality viewed in a multilateral optics worth, south, east, west, local national international world wide. This concept can be included quite well in the treatment of economic, cultural, politic and social matters. In order to reduce the inequalities which are dangerous for the society we have to convince the pupils that the attention of the international community enforced. The concept of the complexity You must take into consideration that the linear methods of interpretation of the phenomenon events and social processes can’t allow to explain how the dynamic of change is needed as the result of the old-time action of a certain group of factors that change the reality.

Keywords: Human Right, History, Integration, Religion, Culture

SUUDİ ARABİSTAN'DA MUTAVASSIT (ORTAOKUL) TARİH EĞİTİMİ ANLAYIŞI

Ali Yılmaz
Marmara Üniversitesi
Resul Yaşar

Geçmişten günümüze kadar insanlık tarihi sürekli gelişme ve kendini yenileme süreci içerisinde. Dünya üzerinde yaşayan toplumlar için kaçınılmaz bir gerçek olan bu sürecin oluşmasında en büyük görev eğitime düşmektedir. Ülkeler arasındaki sınırların kalktığı, günümüz dünyasında ülkeler toplumsal gelişimlerini en iyi şekilde tamamlamak için toplumun çekirdeği olan bireyin eğitiminin bu gelişimde büyük paya sahip olduğunu bildiklerinden kendi eğitim sistemlerini geliştirmenin yollarını aramaktadırlar. Karşılaştırmalı Eğitim Bilimi'nin önemi burada ortaya çıkmaktadır. Karşılaştırmalı eğitim; en az iki farklı kültür ve iki farklı ülkenin eğitim sistemlerinin benzerliklerini ve farklılıklarını tespit ederek, bu ülkelerin eğitim sistemlerine yararlı teklifler sunan bir bilimdir. “Suudi Arabistan’da Mutavassit (ortaokul) Tarih Eğitimi Anlayışı“ adlı bu çalışmada, her iki ülkede uygulamada olan Tarih Eğitimi Programı ile Sosyal Bilgiler Eğitimi Programı hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme süreçleri açısından incelenmiştir. İki ülkenin eğitim sistemlerinin karşılaştırıldığı çalışmada nitel araştırma tekniklerinden “Doküman İnceleme ” kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda ulaşılan sonuçlar özetle aşağıda verilmiştir:

- Suudi Arabistan Eğitim Sisteminde Sosyal Bilgiler dersi, Tarih, Coğrafya ve Vatandaşlık başlığı altında üç ayrı ders olarak okutulmaktadır.

- Suudi Arabistan Eğitim Sistemi'nin her alanında ülkenin yönetim şekli olan Teokratik Krallığın yönlendirici etkileri görülmektedir.

- Her iki ülkenin eğitim programları incelendikten sonra iki ülkenin farklı eğitim felsefelerini benimsediği, Türkiye'nin eğitim programının yapılandırmacılık yaklaşımına uygun olduğu, Suudi Arabistan'da orta birinci sınıfta okutulan Peygamberin Hayatı ve Dört Halife Tarihi dersi eğitim programının ise dini motiflerin etkisinde kalmış davranışçı yaklaşıma uygun olduğu görülmüştür.

- Türkiye’de bundan önce kullanılan program ile Suudi Arabistan’da şuan kullanılan program, devletin istediği vatandaş tipini yetiştirme hedefi açısından benzerlik göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Suudi Arabistan, Tarih Eğitimi, Ortaokul

THE UNDERSTANDING of HISTORY EDUCATION in SAUDI ARABIA DURING INTERMEDIATE EDUCATION

Ali Yılmaz

Marmara University

Resul Yaşar

From past up to now, the human history has been experiencing a constant development and self-renovation. Education has the highest role in the formation of that process which is an inevitable reality for a societies living in the world. The countries search for finding new ways of developing their own education systems, as they know that the borders among countries dissapear day by day and as they also know that the completion of the social development is very important and the education of the individual that is the core of the society has a great role in this development. The comparative education; is a discipline that determines the similarities and the differences of at least two cultures and two education systems, and also puts forth necessary suggestions for the education of these countries. In this research named as “ The Understanding Of History Education in Saudi Arabia During İntermediate Education ” The history education program and Social Scienses education program that are effective in both countries have been studied in the frame of goal, content, learning and teaching and evaluation processes. In this study, in which the education systems of both countries are compared, “document analysis method” which is one of the qualitative research methods has been used. The results at the end of the research is as follows;

- In the education system of Saudi Arabia; Social Studies Course is studied under three subject areas as History, Geography and Citizenship
- The guiding effect of the Theocratic Kingdom which is the governing state system in Saudi Arabia is generally observed through all steps of the education system of the country.
- After studying education programs of both countries, it is concluded that both countries have different education philosophies and the education program in Turkey has a constructivist approach in terms of attainment targets and the education program in Saudi Arabia where history of the lives of the prophet and 4 caliphates courses are studied that are influenced by religious motives, in some cases can be identified in terms of behaviorist approach.
- Behaviorist curriculum that was valid beforeahead in Turkey and the curriculum that is at the moment valid in Saudi Arabia resemble each other in the point that; both have similar goals to educate students in order to reach a stereotypical citizen that the state needs.

Keywords: Saudi Arabia, History Education, Intermediate Education

TEACHING HISTORY in EARLY CHILDHOOD WITHIN SOCIAL SCIENCES CURRICULA in the USA

Kibar Aktin
Sinop University
Gulcin Dilek
Sinop University

Purpose of Research The purpose of the research is to unveil current theories and applications in the USA for how history teaching is realized in early childhood. There are scarcely any studies conducted in this field in our country. This is why history teaching is included in social sciences curriculum and such program is introduced and initiated as of grade four of elementary education in our country. When we look at the content of the curricula in different states in the USA, compared to that of our country, it is observed that the initiation of social sciences education coincides with the early childhood period (MHSSCF, 2003, p. 12; HSSFC, 2005, p.19, NCSS-K12, 2002, p.19). The traditional curricula of early childhood period in the USA involve not only social sciences teaching, but also language arts, mathematics, physical development, fine arts, and creative education (Naylor, Diem, 2001, p. 80). This indicates the belatedness of especially history teaching in early childhood period in our country.

Type of Research Our research is based on screening model. The research aims to set forth the theoretical framework for teaching history in early childhood period within the social sciences curricula in different states in the USA. Therefore, screened documents of our research are consisted of social sciences curricula. Review of the documents that are used in the research encapsulates the analysis of written documents containing information about the targeted phenomenon or phenomena for research (Yildirim and Simsek, 2008, p. 187).

Universe and sample of research Research universe covers social sciences curricula in the USA. As stated by Simsek and Yildirim (2008, p. 197), “In studies based on document review, it may not be possible that all document data will be subject to the analysis as a whole. Thus, the researchers mostly try to create a sample out of the data set at hand.” As review of the entire social sciences curriculum in the USA will not be possible, the curricula of the states selected through simple sampling among random sampling methods within fifty states in the USA. According to Buyukozturk, Cakmak, Akgun, et al. (2012), the basic property of random sampling methods is “high power thereof to represent the universe. The prerequisite is that random sampling rule should be complied with, which is described as equal and independent possibilities for sample selection among sampling units” (p. 859). Our sample was composed of North Carolina, California, and Massachusetts states.

Analysis of Data Such analysis sets forth the scope of history teaching in early childhood within social sciences curricula of different states in the USA as well as skills and application examples.

Findings The findings is at the data collecting step part

Conclusion The research sets forth the significant theoretical information and practical applications for history teaching in early childhood period within the social sciences curricula in the USA. We believe that the findings obtained will form a basis for developing an infrastructure for history teaching in the early childhood period, which we deem as “belated” in Turkey.

Keywords: Early Childhood, History Teaching, Skills.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILÂP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ İLE İLGİLİ HAZIR BULUNUŞLUKLARININ SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Yücel Atila Şehirli

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Sosyal bilgiler öğretmenin hem alanıyla hem de öğretmenlik mesleği ile ilgili çeşitli niteliklere sahip olması gerekir. Mezun olduklarında 8.sınıfta okutulan Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersini de öğretecek olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 4 yıl boyunca öğrenim gördükleri Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde bu konu ile ilgili okutulan derslere bakıldığında sınıf öğretmenliği programında okuyan öğrencilerden daha farklı ve daha fazla ders saati almadıkları görülmektedir. Bu konunun ise sosyal bilgiler öğretmenlerinin yetiştirilmesinde bir eksiklik olduğu düşünülmektedir. Zira mezun olan kişiler bu dersin de öğretmeni olacaklardır. Bu nedenle eğitim fakültelerindeki ders programı bu dersin de öğretmeni olacak olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeye getirilmelidir. Bu çalışmada “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Eğitim Yeterliliğine İlişkin Problemlerin” tespit edilmesi amacıyla Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin 1. ve 4.sınıfında okuyan sosyal bilgiler öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği öğrencilerine araştırmacı tarafından geliştirilen “hazır bulunuşluk ölçeği” uygulanmıştır. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri bazı demografik özelliklerine göre de incelenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi bakımından hazır bulunuşluk düzeylerinin daha fazla arttırması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, Eğitim Fakültesi, Ders Programı.

THE COMPARISON of SOCIAL SCIENCES TEACHING CANDIDATES and
CLASSROOM TEACHING CANDIDATES in TERMS of READINESS LEVELS ABOUT
TURKISH REPUBLIC REVOLUTION HISTORY and KEMALISM COURSE

Yücel Atila Şehirli

Trakya University Education Faculty

A social sciences teacher must have various qualities both about his own field and the teaching profession. It is seen that social sciences teacher candidates who will teach Turkish Republic Revolution History and Kemalism course to 8th graders when they graduate do not attend different or more courses about this topic than classroom teaching candidates at Trakya University Faculty of Education for 4 years. This issue is regarded as a deficiency in the training of social sciences teachers because the candidates who graduate from this department will be the teachers of this course. For this reason; the curriculum in education faculties should meet the needs of social sciences teaching candidates who will be the teachers of this course one day. In this study “readiness scale” developed by the researcher has been applied to the students of Trakya University Faculty of Education Social Sciences Teaching and Classroom Teaching Departments 1st and 4th grades in order to determine “the problems of Social Sciences Teacher Candidates’ education adequacy about Turkish Republic Revolution History and Kemalism course”. The readiness levels of students have also been investigated according to some demographic characteristics. It has been concluded that the readiness levels of social sciences teacher candidates in terms of Republic Revolution History and Kemalism course should increase.

Keywords: Social Sciences Teaching, Classroom Teaching, Turkish Republic Revolution History and Kemalism course, Faculty of Education, Curriculum.

II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİNDE SULTANİLERDE UYGULANAN ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Mehmet Suat Bal

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sevim Ceylan

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı Sultan II. Abdülhamit döneminde sultanilerde uygulanan öğretim programlarını incelemektir. Osmanlı Devleti'nde eğitim sisteminin modernleşmesi sürecinde önemli bir yere sahip olan Sultaniler 1868 yılında açılmıştır. Sultaniler yükseköğretim kurumlarının ilgili branşlarına öğrenci hazırlamayı planlanmıştır. Fransız eğitimi esas alınarak temelleri atılan sultaniler diğer ortaöğretim kurumlarından farklı olarak Sınıf-1 İptidaiye ve Esas Sultani kısmında verilen eğitim ile fen, dil, mühendislik alanında orta öğretim düzeyinde eğitim vermeyi planlamıştır. Sultaniler II. Abdülhamit döneminde geliştirilmiş ve verimli bir dönem yaşamıştır. II. Abdülhamit döneminde sultanilerin öğretim programlarında yaşanan değişikliklerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz: mühendislik ve hukuk dersleri etkin hale gelmiştir. Arapça, Farsça, Belagat-ı Osmaniye ve Ulum-ı Diniye dersleri konulmuş böylelikle sultanilerde Türk öğretmenlerin sayısı artmıştır.

Anahtar Kelimeler: II. Abdülhamit Dönemi, Sultaniler, Öğretim Programları

CURRICULA in SULTANI SCHOOLS at PERIOD of II. ABDULHAMIT

Mehmet Suat Bal

Kahramanmaraş Sütçü İmam University

Sevim Ceylan

Kahramanmaraş Sütçü İmam University

The purpose of this study is to investigate curricula in Sultani schools at period of II. Abdulhamit. Having an important role in the modernization process of education system in the Ottoman Empire , Sultani schools were opened in 1868 .Sultani schools are designed to prepare students to related branches for higher education. Founded on the basis of French education, Sultani schools are planned to provide training at science, language, the field of engineering at the secondary level. Sultani schools are improved at period of II. Abdülhamit and served efficient in the period. Certain changes in the curriculum of the Sultani schools in the period of II. Abdülhamit are as follows: Courses in engineering and law became effective. Arabic, Persian Belagat-ı Osmaniye ve Ulum-ı Diniye are put so that number of Turkish teachers increased in Sultani Schools.

Keywords: Period of II. Abdulhamit, Sultani schools, Curricula

MİLLİ EĞİTİM AMAÇLARI ÜZERİNE GÜNCEL TARTIŞMALAR: TARİH ÖĞRETMENLERİ NE DÜŞÜNÜYOR?

Akif Pamuk

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi

İktidar-birey ilişkisi insanlık tarihinin başlangıcından itibaren tartışıla gelen konuların başında yer almaktadır. Bu ilişki çağın tınıyla ve siyasal bağlamıyla doğrudan belirlenmektedir. Modern dönem öncesi bu ilişki sistematik olmamakla birlikte, modern dönemde devletin/mutlak iktidarın yeniden tanımlanmasıyla sistematik hale gelmektedir. Bu sistem kendi içinde kendisiyle birlikte var olan tebasını/bireyleri kendisi ile ilişkili hale getirmek için farklı kurumlardan faydalanmaktadır. Bu bağlamda eğitim ve kurum olarak okul, sistemle doğrudan bütünleşen bireyleri oluşturmada önemli görev üstlenmektedir. Türkiye örneğinde modern devletleşme sürecinde eğitime yüklenen misyonda benzer anlamlar taşımaktadır. Bir taraftan ulus devlete geçiş süreci, ulus devletin vatandaşlarını oluşturma süreciyle paralellik taşır. Bu paralellik farklı dönemlerde farklı biçimde ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı tarih öğretmenlerinin yapılan düzenlemeye dair fikirlerini, eğitimin uygulayıcısı olarak ne düşündüklerini ortaya çıkarmaktır. Tarih öğretiminin programlarının uygulayıcısı olarak, tarih öğretmenlerinin düşünceleri milli eğitim amaçlarından daha etkili olabilmektedir. Milli eğitim amaçları ideal olanı tarif etmekle birlikte, kontrol edilebilir ve tartışılabilir olanı ifade eder. Öğretim programının uygulayıcısı tarih öğretmeni ise öğrenme-öğretme alanında özgürdür ve kontrol edilebilirliği her zaman mümkün olamamaktadır. Bu çalışmada aynı zamanda Bakanlar Kurulu'nca 25/8/2011 tarihinde çıkan kanun hükmünde kararname ile Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan Milli Eğitim Bakanlığı'nın görev ve yükümlülükleri arasındaki değişim, nitel araştırma yöntemlerinden olan mülakat ile tartışmaya açılmaktadır. İstanbul İli, Eyüp İlçe'sinde görev yapmakta olan 10 tarih öğretmeni ile yapılan çalışmada, iki farklı kanun maddesinin modernite ve ulus devlet paradigması ile olan ilişkisi irdelenmiştir. Katılımcılardan, iki farklı kanun maddesinde "Modernite, postmodernite ve ulus devlet" ile ilgili görüşleri alınmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Ayrıca bu çalışmanın sonuçları, yapılan bu değişikliğe dair, tarafımızca daha önce tarih öğretmen adayları ile yürütülen görüşmelerde ortaya çıkan görüşlerle de karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ulus Devlet, Modernite, Milli Eğitim Temel Kanunu, Postmodernite

CONTEMPORARY DISCUSSIONS on the AIMS of the NATIONAL EDUCATION: WHAT DO HISTORY TEACHERS THINK?

Akif Pamuk

Marmara University Atatürk Education Faculty

The relationship between rulership – individual is one of the most discussed topics since the beginning of the humanitarian history. This relationship is directly determined by the spirit and the political context of the era. Pre modern era, this relationship was not systematic, however in modern era, with the re definition of the government / absolute authority, it becomes the systematic. This system is benefiting from different institutions in order to ender citizens / individuals existing along with itself to be related within itself. In this context, education and school as an institution, have important role to create individuals directly integrated with the system. In Turkey example, during the process of modernization of the state, there are similar meanings of the missions given to education. The transition to national state process has also analogy with the creating the citizens of the national state. This analogy shapes up with different shapes in different eras. The goal of this study is to find what do history teachers think about the implemented regulations as implementers of these regulations. As implementers of the history teaching programmers, the thoughts of the history teacher can be more effective then the aims of the national education. The aims of national educations, not only describes the ideal one but also describes the manageable and discussable one. Whereas the history teacher, implementer of education program, is free on learning-teaching area, and the manageability of them are not always possible. In this study, at the same time, the decision regarding the missions and liabilities of National Education stated in the Basic Law of National Education with delegated legislation by Council of Ministers on 25/8/2011 is also brought up discussion by interviews. In the research made with the 10 history teachers working in the Eyup town of Istanbul, the relationship of two different law articles with the modernity and the national state paradigm is examined. The views of the participants, regarding the “modernity, post modernity and national state” in these law articles, were taken. The content analysis was used for the analysis of the data. Moreover, the results of this state, was also compared with the research made by us among history teacher candidates on their views of the regarding laws too.

Keywords: Nation State, Modernity, Basic Law of National Education, Postmonernity

TARİH DERSLERİNDE OLUŞTURMACI ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARINI KULLANMAK MÜMKÜN MÜ?

Akif Pamuk

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi

Ramazan Alabaş

Ankara Üniversitesi

Tarih öğretim programlarının doğasını belirleyen temel etken, kabul edilen felsefi ve öğrenme-öğretme yaklaşımlarının özelliklerinin programa yansımalarıdır. Kabul edilen yaklaşım, pozitivist bilgi kuramı üzerine dayalı bir yaklaşım olan davranışçılık olduğunda, tarih öğretim programları temelde hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme bileşenlerinden oluşur. Oluşturmacılık kabul edildiğinde ise, beceri, kazanım, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme temel bileşenler haline gelir. Bu bileşenlerin kendi aralarında tutarlılık göstermeleri, öğretim programının uygulanabilirliği açısından en temel özelliklerinden biridir. Bu bileşenlerden “değerlendirme bileşeni” programın üç bileşeninin çıktılarını ortaya koyması bakımından önemlidir. Kabul edilen eğitim yaklaşımının, ölçme ve değerlendirme sürecini tanımlaması ve programın doğasının bu sürecin bir parçası haline getirmesi beklenmektedir. Bu araştırmanın amacı, oluşturmacılık yaklaşımı çerçevesinde hazırlanan MEB tarih öğretim programlarının ölçme ve değerlendirmeye nasıl yansıdığını tartışmaya açmaktır. Bu tartışma, uygulama alanında yer alan tarih öğretmenlerinin temel sorunlarını ve sınıf içinde oluşturmacı ölçme ve değerlendirme yaklaşımının nasıl kullanıldığına dair sonuçları ortaya çıkaracaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan odak grup görüşmesi kullanılmıştır. Literatürde, “araştırmacı tarafından seçilmiş ve bir araya getirilmiş bir grup insanın kendi deneyimlerinden yola çıkarak araştırmaya konu problem hakkında görüş belirtmeleri ve tartışmaları” şeklinde tanımlanan odak grup görüşmesinin tercih edilmesi, farklı okullarda görev yapan tarih öğretmenlerinin öğretim sürecindeki deneyimlerini birbirleriyle paylaşmasından dolayı da önemlidir. Bu bağlamda İstanbul Eyüp İlçe’sinde görev yapmakta olan 8 tarih öğretmeniyle yapılan odak grup görüşmesinde tarih derslerindeki “değerlendirme” süreci üzerinde görüşmeler yapılmış, oluşturmacı yaklaşımda öğretim süreci ile birlikte görülen değerlendirme basamağı hakkında görüşleri alınmıştır. Veriler içerik analizi yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, programı uygulayıcılar, tarih öğretim programlarında yer alan ölçme araçlarının uygulanabilirliğinin mümkün olmadığını, denense bile nesnel ölçme araçlarının kullanılması gerektiğine dair yöneticilerin yönlendirilmelerinden ve merkezi sınavların içeriğinden dolayı, oluşturmacı yaklaşımın ruhuna uygun ölçme ve değerlendirme yapılamadığı, süreçte grup içi değerlendirme ve bireysel değerlendirme formlarının kullanılamayacağını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Oluşturmacı Ölçme ve Değerlendirme, Tarih Dersleri, Grup İçi Değerlendirme, Bireysel Değerlendirme

IS IT POSSIBLE TO USE A CONSTRUCTIVIST APPROACH IN ASSESSMENT AND EVALUATION IN HISTORY CLASSES?

Akif Pamuk

Marmara University Atatürk Education Faculty

Ramazan Alabaş

Ankara University

The basic component affecting the history teaching programmes is the reflection of the accepted philosophical and teaching – learning approaches to the programme. When the accepted approach is behaviorism, an approach based on positivist epistemology, the history teaching programmes consist of, in general, aim, content, teaching – learning process and evaluation parts. On the other hand, when constructivism is accepted, capability, gains, teaching – learning process and evaluation becomes the parts. It is a crucial component for the application of the teaching programme that these parts show coherence with each other. Among these parts, the “evaluation part” is especially important as it shows the outcomes of the other three parts. It is expected that the accepted education approach will define the assessment and evaluation period and allow the nature of the programme to become a part of this period. The aim of this research is to open to discussion how the MEB history education programmes, prepared in the framework of constructivism, reflect on the assessment and evaluation. This discussion will reveal the results of the basic problems of history teachers who are in the application field and how the constructivist assessment and evaluation approach is used in the class. In the research focus group interviews, which are among the qualitative research methods, have been used. The choice of focus group interviews, that are defined in the literature as “a group of people, gathered together by the choosing and bringing together of the researcher, giving their opinions and discussing about the problem that is the subject of the research”, are also important as they allowed history teachers working at different schools to come together and share their experiences in the teaching process. In this respect, in the focus group interview made with 8 history teachers teaching at Istanbul Eyüp district, regarding the “evaluation” period in the history classes, and their opinions were taken regarding the evaluation step of the teaching period in the constructivist approach. The data has been analyzed with content analysis approach. According to the results of the research, the appliers of the programme stated that the using of assessment tools in the history teaching programmes are not possible, and even if tried, due to the directives of the managers regarding the need of using of objective assessment tools and due to the content of the central exams, assessment and evaluation in the spirit of a constructivist approach cannot be made and in-group evaluation and personal evaluation forms cannot be used process.

Keywords: Constructivist Assessment and Evaluation, History Courses, Intra-Group Evaluation, Individual Evaluation

TARİH ÖĞRETİMİNDE KAVRAMLAR ve YENİ 9. 10. ve 11. SINIF TARİH ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA KAVRAMLARIN YERİ

Mehmet Suat Bal
KSÜ, Fen Edebiyat Fakültesi,
Necati Bozkurt
Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Bu çalışmada tarih öğretiminde kavramlar ve yeni 9. 10. ve 11. sınıf tarih öğretim programlarında kavramların yeri incelenmiştir. Kavramlar içerdikleri soyut anlamlarla özellikle tarih derslerinde önemli yer tutarlar. Belirli kavramlar anlaşılmadan tarih konuları da anlaşılabilir. Kavramların eksik veya yanlış anlaşılması kavram yanlışlarını doğurur kavram yanlışları ise öğrencinin bir konuda sistematik hatalar yapmasına neden olur. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Konu ile ilgili literatür taramasının yanında yeni 9. 10. ve 11. sınıf tarih öğretim programları ve ders kitapları incelenmiştir. Sonuçta incelenen öğretim programlarının kavram öğretimine yönelik yöntemler ve etkinlik örnekleri sunduğu ve kavramların ne derece öğrenildiğini ölçmeyi amaçladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kavram Öğretimi, Tarih Öğretimi, Tarih Öğretim Programları.

CONCEPTS in TEACHING HISTORY and the CONCEPTS in NEW 9th, 10th and 11th GRADES' HISTORY CURRICULUMS

Mehmet Suat Bal
KSU, Science and Art Faculty
Necati Bozkurt
Mustafa Kemal University, Education Faculty

In this study, teaching history concepts and new 9, 10. and 11th grades education programs on the class of concepts have been examined. Concepts that contain abstract meanings are important especially in history lessons. Issues cannot be understood without understanding the specific concepts. Incomplete or incorrect understanding of the concepts leads to misconceptions and misconceptions leads to the systematic errors. In the study, document analysis method was used. Review of the literature on the subject as well as new curriculums and textbooks of 9th, 10th and 11th class were examined. As a result, it is determined that examined curriculum provides methods for teaching concepts and examples of activities and it is aimed to assess how much concepts have been learned.

Keywords: Concept Learning, Teaching History, History Curriculums.

TÜRKİYE’DE TARİH ÖĞRETİMİNDE BİR DEĞİŞİM DİNAMİĞİ: TARİH VAKFI

Refik Turan

Çankaya Dr. Binnaz Ege, Dr. Rıdvan Ege Anadolu Lisesi

Türkiye’de Tarih öğretimi ve ders kitapları konusu 1990’lı yıllardan günümüze gittikçe artan oranda eğitimcilerin ve akademik çevrelerinin ilgi alanı haline gelmiştir. Tarih öğretimi alanındaki bu gelişmelerin somut bir yansıması Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 9. ve 10. sınıflar tarih dersleri öğretim programları ile ders kitaplarının yeniden hazırlatılarak 2008-2009 öğretim yılından itibaren kademeli olarak okutulmaya başlanması ve 11. sınıflar için tarih dersi öğretim programı ile ders kitapları hazırlanması olmuştur. Bakanlık ayrıca tarih öğretimi sisteminde yeni bir uygulama olarak Birinci Dünya Savaşı’ndan başlayarak güncel döneme kadar iç ve dış siyasi, ekonomik ve sosyal gelişmeleri içeren Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi isimli tarih dersinin 2008-2009 öğretim yılından itibaren orta dereceli okullarda okutulmasına karar vermiştir. Türkiye’de son yirmi yılda tarih öğretimi alanındaki algı, anlayış ve uygulamadaki gelişmeler kuşkusuz ki bir takım iç ve dış dinamiklerin etkisi altında şekillenmiştir. Bu araştırmanın amacı Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı’nın (Tarih Vakfı) kurulduğu 1991 yılından günümüze kadar Türkiye’de tarih öğretimi üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için; 1- Tarih Vakfı Türkiye’deki tarih öğretimi sistemini hangi yollarla etkilemiştir/ etkilemektedir? 2- Tarih Vakfı Türkiye’de tarih öğretimi sistemini hangi alanlarda etkilemiştir/ etkilemektedir? 3- Tarih Vakfı Türkiye’de tarih öğretimi sistemini ne ölçüde etkilemiştir/ etkilemektedir? sorularına yanıt bulmaya çalışılmıştır. Araştırmada doküman analizi, betimsel analiz ve içerik analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Tarih Vakfı 1993 yılında gerçekleştirdiği olağan kongresinde tarih öğretimi ve ders kitapları alanında faaliyette bulunmaya karar vermiş ve bu alanda yoğun faaliyetlere başlamıştır. Vakıf genel olarak “bilgilendirme, bilinçlendirme ve kamuoyu oluşturma”, “taşınma ve yaygınlaştırma”, “mesleki örgütlenme”, “resmi karar mekanizmalarını etkileme” ve “örnek oluşturma” gibi yöntemlerle tarih alanında paradigma değişikliği yaratmaya ve tarih öğretim sistemini etkilemeye çalışmaktadır. Tarih Vakfı, 1993 yılından günümüze kadar geniş bir yelpazede ve sistemli olarak sürdürdüğü etkinlikler ve yayınlar yoluyla Türkiye’de tarih öğretim sistemini etkileyen iç dinamiklerin başında gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Vakfı, Tarih Öğretimi, Tarih Eğitimi

A CHANGE DYNAMIC in HISTORY TEACHING in TURKEY: THE HISTORY FOUNDATION

Refik Turan

Çankaya Dr. Binnaz Ege, Dr. Rıdvan Ege Anatolian High School

The issue of history teaching and history textbooks in Turkey have become field of interest of and the academia since 1990s. As a result of these developments in history teaching, for the 9th and 10th classes history curriculums and the textbooks were reprepared by Ministry of National Education and started to be used gradually from 2008-2009 education year in high schools. And history curriculum and textbook were prepared for 11th classes. Ministry of National Education has decided that Contemporary Turkish and the World History lesson which includes domestic and foreign political, economic and social developments starting from the First World War to present would be used beginning from the term 2008-2009 in high schools as a new application in the history teaching. The perception, apprehension and the developments in the application in teaching History in the last 20 years in Turkey have been shaped under the influence of some inner and outer dynamics. The goal of this research is to emphasize the effect of The Turkish Economic and Social History Foundation (History Foundation)on the History teaching in Turkey since its foundation. To reach this objective ; The answers of the following questions have been studied: 1- In what ways has History Foundation in Turkey affected the history teaching? 2- On which fields are Foundation in Turkey affected the history teaching system? 3- On which scale has History Foundation affected the history teaching system? In this research, Document Analysis, Descriptive Analysis and Content Analysis methods were utilized. The History Foundation decided to perform in history teaching and in textbooks at the congress organized in 1933 and started profound facilities. In this field the foundation tries to affect the history teaching in Turkey by trying to create paradigm alteration over the historical areas through such methods as ‘informing, forming consciousness and public opinion’, ‘carrying and making common’, ‘professional organizing’, ‘affecting the official decision mechanisms’ and ‘formation of sample’ The History Foundation is one of the leading inner dynamics affecting widely history teaching system in Turkey through facilities realized regularly and the publications since 1993 till now.

Keywords: The History Foundation, History Teaching, History Education,

AVRUPA KONSEYİ'NİN 1990'LI YILLARDA YÜRÜTTÜĞÜ TARİH EĞİTİMİ FAALİYETLERİNE BİR BAKIŞ

Seçil Buket Harut
MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

5 Mayıs 1949'da kurulan ve bu gün 47 üyesi ile birlikte tüm Avrupa'yı kapsayan Avrupa Konseyi, kuruluşundan itibaren Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde adı geçen Avrupa'daki ortak ve demokratik prensipleri geliştirmek amacıyla üyeleri arasında bu doğrultuda çalışmalar yapmaktadır. Avrupa Konseyi, kuruluşundan itibaren tarih öğretiminin önemini kavramış ve üyeleri arasında bu doğrultuda çalışmaları başlatmıştır. 1989 yılında Berlin duvarının yıkılması ile birlikte eski Doğu Bloku ülkelerinin yeniden yapılanma sürecine girmeleri, Konsey'in tarih öğretimi çalışmalarını da etkilemiş ve yön vermiştir. Bu çalışmada 1990'lardan 2000'li yıllara kadar yaklaşık 10 yıllık bir süreçte Türkiye'nin de katılmış olduğu Avrupa Konseyi'nin Tarih eğitimi faaliyetleri irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Konseyi, Tarih, Tarih Eğitimi.

AN OVERVIEW of HISTORY TEACHING ACTIVITIES of COUNCIL of EUROPE in 1990's

Seçil Buket Harut
MNE Board of Education and Discipline

The Council of Europe, based in Strasbourg (France), covers virtually the entire European continent, with its 47 member countries. Founded on 5 May 1949 by 10 countries, the Council of Europe seeks to develop throughout Europe common and democratic principles based on the European Convention on Human Rights and other reference texts on the protection of individuals. History and history teaching have been a focus for the Council of Europe's work on education since its inception. The fall of Berlin Wall in 1989 and restructuring process in the former Eastern Bloc countries that affected Europe and also the Council of Europe educational activities. The study examines the Council of Europe activities that participated Turkey also in history education between 1990 and 2000.

Keywords: Council of Europe, History, History Education

KÜLTÜREL MİRAS ve KORUMA EĞİTİMİNDE SAFRANBOLU ÖRNEĞİ

Ahmet Sait Candan

Karabük Üniversitesi

Sezai Öztaş

Kırklareli Üniversitesi

Klasik Osmanlı kent mimarisini yansıtan tarihî evleri ile ünlü olan Safranbolu, bu özelliği sayesinde 17 Aralık 1994 tarihinden beri Türkiye’de Dünya Miras Listesi’nde yer alan 9 kültürel varlıktan birisidir. Safranbolu ismini, bölgede yetişen ve nadir bir bitki olan Safran’dan alır. Safranbolu evleri 18. ve 19. yüzyıl Türk toplumunun geçmişini, kültürünü, ekonomisini, teknolojisini ve yaşama biçimini yansıtan mimarlık bilgisi ile yapılmıştır. Şehirde bulunan yaklaşık 2.000 geleneksel yapıdan 1.008 adeti tescil edilmiş ve yasal koruma altına alınmıştır. UNESCO’nun 17 Aralık 1994’de Dünya Miras Listesi’ne aldığı Safranbolu, Türkiye’de bulunan yaklaşık 50.000 korunması gerekli kültür ve tabiat varlığının 1.125’ini barındırır. Bu nedenle, müze kent durumundadır. Kültürel miras insanlığın binlerce yıllık hayat tecrübesinin, aklının ve yaratıcılığının bugüne ulaşmayı başarmış kalıntılarıdır. Kültür mirası, somut ve somut olmayan kültür mirası şeklinde ikiye ayrılırken; somut olan kültürel miras da taşınır ve taşınmaz olarak ikiye ayrılır. Somut olmayan kültürel miras “folklor”, “sanat” ya da “ortak hafıza” şeklinde karşımıza çıkarken, somut olan kültür mirası bazen bir arkeolojik sit, bazen Ortaçağ’dan kalan bir şehir, bazen bir kilim olarak karşımıza çıkar. Bu bildiride kültürel miras ve koruma eğitimi bağlamında Safranbolu örneği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Eğitim, Tarih Öğretimi, Kültürel Miras, Kültürel Miras Eğitimi

SAFRANBOLU EXAMPLE of CULTURAL HERITAGE and CONSERVATION EDUCATION

Ahmet Sait Candan

Karabük University

Sezai Öztaş

Kırklareli University

Safranbolu is a famous city for its historical houses which are reflects the classical Ottoman architecture. With this feature, Safranbolu is one of the nine cultural asset in Turkey which are in the World Heritage List since December17, 1994. It’s name come from plant of “saffron” which grows in this region and a rare plant. Safranbolu houses made with knowledge of architecture that reflects the Turkish society, culture, economy, technology and life in 18. and 19. centuries. There are about 2000 traditional building in the city and 1008 of them registered and under legal protection. Turkey holds about 50.000 cultural and natural properties to be protected and 1125 of them are in Safranbolu. For this reason, Safranbolu is a museum city. Cultural heritage of mankind thousands of years of life experience, intellect and creativity, managed to reach the ruins of today. Cultural heritage, leaving half in the form of tangible and intangible cultural heritage; concrete is divided into movable and immovable cultural heritage. Intangible cultural heritage "folklore", "art" or "common memory" while seen as a concrete cultural heritage, which is sometimes an archaeological site, a city in medieval times, and sometimes appears as a rug. In this paper, we will focus on cultural heritage and conservation education in the example of Safranbolu.

Keywords: History, Education, Teaching History, Cultural Heritage, Cultural Heritage

TÜRK EĞİTİM TARİHİ ALANINA NASIL YÖNELDİM? “TÜRK EĞİTİM TARİHİ” KİTABIMI NASIL YAZDIM? TÜRK EĞİTİM TARİHİ DERSLERİMİ NASIL YAPTIM?

Yahya Akyüz
Ankara Üniversitesi

Bildirimde önce beni Türk eğitim tarihi alanında çalışma ve araştırmalar yapmaya götüren süreci açıklayacağım. Bu, ailemden ve çevreden gelme çok olumlu etkilerle şekillenen ilginç bir süreçtir. Bu süreci şekillendiren başlıca unsurlar şunlardır:

- Ailemde iki yüzyıldır sürüp gelen bir öğretim geleneğinin oluşu.
- Ailemde dedelerimden kalma 1641 tarihli bir cönk'ün, 1665 tarihli bir Muhammediye kitabının, 1891 tarihli medrese öğretimi hakkında bir mektubun ve Millî Mücadele dönemine ilişkin 1920 tarihli iki mektubun bulunuşu.
- Ailemin beni ilkokula başladığım 1948 tarihinden itibaren okul kitaplarımı, defterlerimi, karnelerimi, ders araç gereçlerimi saklamam için aydınlatması.
- Lise öğrenimimi yaptığım İstanbul'un tarihî ve kültürel çevresinin üzerimdeki etkileri.
- Orta Okul ve Lise yıllarımda yaz tatillerinde geleneksel hat sanatı dersleri almam.
- Yüksek Lisans ve Doktoramı yaptığım Fransa'daki araştırmalarım.
- Annemin ve Babamın tarih ve bilim sevgisi, öğrenmeye verdikleri önem ve beni sürekli teşvik etmeleri.

Görüldüğü gibi Türk eğitim tarihi alanına yönelirken çok önemli bir hazıroluşluk durumum vardı. Ayrıca, Türk Eğitim Tarihi kitabımı yazmadan önce 5 yıl Dr. Asistanlık, 8 yıl Doçentlik, 2 yıl da Profesörlük yapmışım ve 14 yıldır Lisans ve Öğretmenlik Sertifikası Programında Türk eğitim tarihi derslerine giriyordum. 1972'de Doçent olduktan sonra 1978'de Doçentlik tezimi yayınlamışım. Türkiye'de Öğretmenlerin Toplumsal Değişmedeki Etkileri (1848-1940) başlıklı bu Tezimin alanın özgün kaynaklarına ulaşmamda çok yararlı olmuştu. Ayrıca, makale olarak bir takım önemli arşiv belgeleri yayınlamışım. Bütün bu etkinlikler Türk Eğitim Tarihi başlıklı bir eser yazmam için bende bir yetkinlik oluşturmuştu.

Bildirimde daha sonra, ilk baskısı 1982'de yapılan, Mart 2012'de 22. Baskısı gerçekleşen Türk Eğitim Tarihi (M.Ö. 1000-M.S. 2012) başlıklı kitabımı nasıl yazdığımı, çalışma ilkelerimi ve yöntemimi açıklayacağım. Bildirimde son olarak 44 yıldır Lisans ve Lisansüstü düzeyde verdiğim Türk eğitim tarihi derslerini nasıl yaptığımı ve bu konudaki gelişme sürecini örneklendireceğim.

Anahtar Kelimeler: Türk Eğitim Tarihi, Eğitim Tarihi, Tarih öğretimi

HOW DID I CHOOSE the FIELD of TURKISH EDUCATION HISTORY? HOW DID I WRITE THE BOOK “HISTORY of TURKISH EDUCATION”? HOW DID I CONDUCT MY TURKISH EDUCATION HISTORY CLASSES?

Yahya Akyüz
Ankara University

In this presentation, I will first describe the process which oriented me to study and conduct research in the field of Turkish education history. This process, which was shaped by very positive influences from my family and environment, is an interesting one. When I was orienting towards the field of Turkish education history, I had a significant sense of preparedness for this field. Before I wrote my book entitled “History of Turkish Education”, I worked as Dr. Assistant for 5 years, Associate Professor for 8 years, Professor for 2 years, and I had been teaching Turkish education history classes in the undergraduate and teacher certificate program for 14 years. After being an Associate Professor in 1972, I published my Associate Professorship thesis in 1978. Writing this thesis entitled “The Influence of Teachers in Turkish for Social Change (1848-1940)” helped me access many important original articles in this field. Furthermore, I had published several important archive documents as journal articles. All of these activities provided a sense of competence for me to write the “History of Turkish Education”. In this presentation, I will then talk about my methods, work principles, and the process of writing the “History of Turkish Education (B.C. 1000 – A.D. 2012)” which was first published in 1982 and published for the 22nd time in March 2012. Finally, I will discuss how I conduct my history of Turkish education classes that I've been teaching for 44 years in undergraduate and graduate levels, and give examples of my development process in this topic.

Keywords: Turkish Education History, History of History, History Teaching

LİSE TARİH DERS KİTAPLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Bülent Akbaba
Gazi Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı, lise tarih ders kitaplarını değerlendirmeye yönelik bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu amaçla ilgili literatür taranmış ve elde edilen bulgular neticesinde 63 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Ölçeğin kapsam geçerliliğini belirleyebilmek amacıyla alınan uzman görüşleri neticesinde madde havuzundan 12 tane madde atılmıştır. 51 maddeden oluşan ölçek Şentepe Lisesi ve Ahmet Yesevi Lisesi'nde öğrenim gören toplam 341 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçeğin güvenirlik düzeyini tespit edebilmek için hesaplanan iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) .960'dır. Madde toplam korelasyonları ise .401 ile .659 arasında değişmektedir. Bu değerler ölçeğin lise tarih ders kitaplarını değerlendirmede kullanılabilecek güvenilir bir araç olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Lise, Tarih Ders Kitabı, Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik.

THE DEVELOPMENT of HIGH SCHOOL HISTORY TEXTBOOK RATING SCALE

Bülent Akbaba
Gazi University

The aim of this study is to develop a rating scale to evaluate high school history textbooks. For this purpose, related literature was scanned and a -sixty three- item pool was created. So as to be able to determine the content validity of the scale, twelve items were taken out of the item pool as a consequence of received expert opinions. 51- item scale was applied to 341 students studying in Şentepe and Ahmet Yesevi High schools. Internal coefficient of consistence, calculated to set the reliability of the scale, is 960. Item-total correlations changes between 401 and 659. These values can be interpreted as the scale is a reliable tool in evaluating high school history text books.

Keywords: High School, History Textbook, Rating Scale, Reliability

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN TUTUMLARI

Bülent Akbaba

Gazi Üniversitesi

Bahadır Kılcan

Gazi Üniversitesi

Bu araştırmada öğretmen adaylarının sözlü tarih çalışmalarına yönelik tutumlarını çeşitli değişkenlere göre belirlemek amaçlanmıştır. Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Kastamonu Üniversitesi, Bülent Ecevit Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim dallarında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise yine aynı üniversitelerin anabilim dallarında öğrenim gören gönüllülük esasına göre çalışmaya katılacak olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının sözlü tarih çalışmalarına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla Akbaba ve Kılcan (Hakemde) tarafından geliştirilen ve iki faktörlü yapıdan oluşan “Sözlü Tarih Çalışmalarına Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılacaktır. Ölçeğin faktörlerinin iç tutarlılık kat sayıları (Cronbach Alpha) sırasıyla 0.92 ve 0.90 şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü Tarih, Öğretmen Adayı, Tutum

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN TUTUMLARI

Bülent Akbaba

Gazi University

Bahadır Kılcan

Gazi University

In this study, it is aimed to determine teacher candidates' attitudes for oral history studies according to different variables. Screening model has been used in this study. The target population of the study consists of the teacher candidates who study at the departments of Social Sciences Teaching at Kastamonu University, Bulent Ecevit University and Gazi university in 2011-2012 school year. The sample of the study consists of the teacher candidates who study at the departments of the same universities and will take part in the study voluntarily. So as to determine teacher candidates' attitudes for oral history studies, “Attitude Scale For Oral History Studies”, composed of two-factor structure and developed by Akbaba and Kılcan, will be used. Internal coefficient of consistence of scale factors (Cronbach Alpha) is shaped like 0.92 and 0.90 respectively.

Keywords: Oral History, Teacher Candidate, Attitude

AKDES NİMET KURAT'IN TARİHÇİLİĞİ

Ahmet Vurgun
Muğla Üniversitesi
Muhammet Avaroğulları
Muğla Üniversitesi

Türkiye’de tarih ilmi ve tarihçiliğin gelişmesinde Rusya Türkleri büyük katkı sağlamışlardır ki bu isimlerden birisi de Akdes Nimet Kurat’tır. 1903 yılında Tataristan’da doğan Kurat, 1922’de Türkiye’ye gelmiş, Fuad Köprülü’nün yanında tarihle ilgili ilk çalışmalarına başlamıştır. Araştırmalarda bulunmak üzere pek çok kez yurtdışına çıkmış, gittiği ülkelerdeki dili öğrendiği gibi oralarda Türk tarihi ile ilgili olan kaynakları da incelemiştir. 1944’te Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesine Profesör olarak atanan Kurat, fakültede bir süre dekanlık görevinde de bulunmuştur. Kurat, İstanbul’a giderken geçirdiği trafik kazası nedeniyle 1971 yılında vefat etmiştir. Türk lehçelerinin yanı sıra 9 dil bilen Kurat, 23 kitap ve 79 bilimsel makale olmak üzere pek çok eser kaleme almıştır. Türk tarihine bir bütün olarak bakan Kurat, çalışmalarını da bu doğrultuda sürdürmüştür. Ayrıca doğup büyüdüğü ortamın etkisi de Kurat’ın tarihçiliğini şekillendirmiştir. Kurat, tarih araştırmalarında kaynaklar üzerinde önemle durmuş, çalışmaların kaynak ve orijinal vesikalardan yararlanılarak ilmi metotlar çerçevesinde yapılması gerektiğini belirtmiştir. Türk tarihi ile ilgili araştırmalarda Türk tarihçilerin önde olması gerektiğini vurgulamış, Yakınçağı, Türk tarihinin en önemli devresi olarak görmüştür. Tarihçilerin “Milli Tarih” perspektifine dikkat etmesi gerektiğini belirttiği gibi tarih eğitimi noktasında önem arz eden alan gezisi, sözel ve yerel tarih çalışmalarında da bulunmuştur. Ezberci tarih öğretimine karşı çıkan Kurat, akademik tarih öğretiminin nasıl olması gerektiğinden de bahsetmiştir. Kurat, Tarihin çağlara ayrılması noktasında “Ortaçağ Tarihi” bağlamında öneriler getirmiştir. Sadece çalışmaları ile değil aynı zamanda “hoca” kimliği ile de dikkati çeken Kurat, Türk tarihçiliğine bugün de hizmet eden pek çok akademisyenin yetişmesi noktasında katkı sağlamıştır. Bu çalışmada Akdes Nimet Kurat’ın hayatı, akademik faaliyetleri, Türk tarihi, tarihçilik ve tarih öğretimi ile ilgili görüşleri, tarih anlayışı hakkında bilgi verilerek bazı değerlendirme ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akdes Nimet Kurat, Tarihçilik, Tarih Öğretimi, Türk Tarihi, Tarih Anlayışı

HISTORIOGRAPHY of AKDES NİMET KURAT

Ahmet Vurgun
Muğla University
Muhammet Avaroğulları
Muğla University

Russian Turks contributed a lot to development of history and historiography. Akdes Nimet Kurat is one of those Russian Turks. Kurat, who was born in Tartary in 1903, came to Turkey in 1922 and began his initial studies in history under supervision of Fuad Koprulu. He traveled abroad many times to make investigations, and in addition to learning language of the host country he studied sources related with Turkish history as well. Kurat, who was appointed to School of Language and History - Geography in 1944, hold the position of Deanship for a while too. Kurat lost his life in 1971 due to a traffic accident while he was travelling to Istanbul. Kurat, who was able to speak 9 languages in addition to Turkic dialects, has indited many works 23 of those are books and 79 of those are scientific articles. Kurat, who sees Turkish history as a whole, continued his works in this direction. Additionally effect of the environment where he was born has shaped his historiography. Kurat stressed greatly on importance of sources at historical studies; he stated that historical studies must be conducted in the framework of scientific methods by using original documents and sources. He emphasized that Turkish historians should take the lead in researches about Turkish history. In addition to indicating that Historians should observe the perspective of “National History” he took part in field trips, oral history, and local history studies which are important in terms of history education. Standing up to education system based on rote – learning Kurat dealt with how academic history instruction should be. He brought up new suggestions in the context of “History of Middle Ages” regarding with the problem of diving history into ages. Kurat, who takes the attention not only because of his works but also due to his “hodja” identity, contributed to academically growth of many academicians who have still been serving to Turkish historiography. In this study information about Akdes Nimet Kurat’s life, academic studies, his ideas relating Turkish history and historiography has been given, and some evaluations and suggestions have been brought forward.

Keywords: Akdes Nimet Kurat, Historiography, History Education, Turkish History, Conception of History

SOSYAL BİLGİLER ve TARİH ÖĞRETİM PROGRAMLARI KAZANIMLARININ BİRBİRLERİYLE ÖRTÜŞME DURUMU

Selahattin Kaymakcı

Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi

Ülkemizde sosyal bilgiler ilköğretim kurumlarında 4. sınıftan 7. sınıfa kadar devam eden süreçte, tarih ise ortaöğretim kurumlarında 9. sınıftan 12. sınıfa kadar devam eden süreçte öğrencilere öğretilmektedir. Sosyal bilgiler doğasında bulunan sosyal bilim olarak sosyal bilgiler anlayışı gereğince konu alanı olarak tarih disiplininin faydalanmaktadır. Bu durum özellikle öğretim programlarının kazanım boyutunda kendini göstermektedir. Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler ve tarih öğretim programları kazanımlarının birbirleriyle örtüşme durumunu ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Araştırmada doküman olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen İlköğretim Sosyal Bilgiler (4-7. Sınıflar) Öğretim Programı ile Ortaöğretim Tarih (9-10-11. Sınıflar) Öğretim Programları incelenmiştir. Araştırmada veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Tarih, Öğretim Programı, Kazanım

OVERLAPPING SITUATION of ATTAINMENTS of SOCIAL STUDIES and HISTORY CURRICULA

Selahattin Kaymakcı

Karadeniz Technical University Fatih Education Faculty

In Turkey, social studies is taught from 4th to 7th grades in primary schools. On the other hand, history is taught from 9th to 12th grades in secondary schools. Due to social science tradition, social studies uses history as a subject matter. In particular, this situation shows itself on the attainments of curricula. The aim of this study is to elicit overlapping situation of attainments of social studies and history curricula. In this study document analysis, one of the major methods of qualitative inquiry, was used. As documents, primary school social studies curriculum (4th-7th grades) and secondary school history curriculum (9th-10th-11th grades) developed by Ministry of National Education were examined. Collected data were analyzed through content analysis.

Keywords: Social Studies, History, Curriculum, Attainment

STAJYER ÖĞRETMENLERİN TARİH DERSLERİNE YÖNELİK ALGI ve BEKLENTİLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Selahattin Kaymakcı

Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi

Türk eğitim sisteminde tarih dersi önemli bir yere sahiptir. Bireyler ilköğretimden yükseköğretime kadar eğitim-öğretimin her kademesinde tarih ve tarihi konu edinen derslerle karşılaşmaktadır. Bu araştırmanın amacı stajyer öğretmenlerin tarih derslerine yönelik algı ve beklentilerini ortaya koymaktır. Araştırma nitel desenle yapılandırılmıştır. Bu bağlamda veri toplama aracı olarak mülakattan yararlanılmıştır. Araştırmada mülakat 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Trabzon il ve ilçelerinde yeni göreve başlayan farklı branşlardan toplam 40 stajyer öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri içerik analizi yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda stajyer öğretmenlerin büyük çoğunluğunun tarih dersleriyle ilgili olarak geçmiş yaşantılarından kaynaklanan bazı sorunlara sahip olduğu, ancak derslerin öğretiminde çağdaş yaklaşımlar kullanıldığında bu sorunların giderilebileceğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Stajyer Öğretmen, Tarih, Tarih Öğretimi

A QUALITATIVE RESEARCH on PERCEPTIONS and EXPECTATIONS of TRAINEE TEACHERS ABOUT HISTORY COURSES

Selahattin Kaymakcı

Karadeniz Technical University Fatih Education Faculty

History has an important place in Turkish educational system. Turkish youths face with history courses in every stage of their education, in particular from primary to higher education. The aim of this study is to examine perceptions and expectations of trainee teachers about history courses. This study was designed by using qualitative approach. In this case, interview was used as data collection tool. In this study, interview was carried out with 40 trainee teachers who were in different branches and started to work in 2011-2012 academic year in Trabzon province. Collected data were analyzed through content analysis. The results of study showed that majority of trainee teachers have some problems arising from their backgrounds, however trainee teachers claim that these problems can be solved when contemporary approaches employ in history courses.

Keywords: Trainee Teacher, History, History Education

ORTAÖĞRETİM TARİH DERS KİTAPLARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Aliye Burkay İbiş

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Bu araştırmada Türkiye’de okutulmakta olan ortaöğretim tarih ders kitaplarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma türünde olan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; 2009-2010 öğretim yılında Ankara il merkezinde ortaöğretim kurumlarında çalışmakta olan 34 tarih öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma verilerini elde etmek amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu hazırlanmıştır. Öğretmenlerle yapılan yüz yüze görüşmelerden elde edilen veriler, içerik ve betimsel çözüleme teknikleriyle analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre; yeni tarih öğretimi programlarına göre hazırlanan tarih ders kitapları içerik, öğrenme ve öğretme yaklaşımı, görsel tasarım ve düzenleme gibi yönlerden olumlu bulunmuştur. Tarih öğretmenleri organizasyon ve sunum, içerik ve baskı gibi yönlerden ise tarih ders kitaplarında sorunlar olduğunu ifade etmiştir. Tarih ders kitaplarının öğrencilerin tarihe ilgi ve merakını artıracak düzeyde olmadığı da araştırma bulguları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Tarih Ders Kitapları, Ortaöğretim, Ders Kitabı Değerlendirme

EVALUATION of TURKISH SECONDARY SCHOOL HISTORY TEXTBOOKS ACCORDING to the OPINIONS of TEACHERS

Aliye Burkay İbiş

Board of Education and Discipline

In this research, Turkish secondary school history textbooks was to evaluate according to teachers’ views. Qualitative research, survey method type was used in this study. The study group, working in secondary schools in Ankara in 2009-2010, consisted of 34 history teachers. To obtain research data, an interview form was prepared consisting of open-ended questions. Data obtained from face to face interviews with the teachers were analyzed with content and descriptive techniques. Based on the analysis, the new history textbooks prepared according to the new history curricula, were found qualified in terms of learning and teaching approach, visual design and editing. However history teachers pointed to problems such as organization and presentation, content and printing. That the history textbooks are not at the level of developing students' interest and curiosity in history is among the findings of the research.

Keywords: History Teaching, History Textbooks, Secondary Education, Textbook Evaluation

20. YÜZYIL BAŞLARINDA AVRUPA PEDAGOJİ DÜŞÜNCELERİNİN OSMANLI DÖNEMİ TARİH ÖĞRETİMİNE ETKİSİ: YAKIN GEÇMİŞTEN UZAK GEÇMİŞE DOĞRU TARİH PROGRAMI GELİŞTİRME PROJESİ VE SONUÇLARI

Bahri Ata

Gazi Eğitim Fakültesi

19. yüzyılda pek çok imparatorluk ve ulus devlet ilerleme yarışında geri kalmamak için çağdaş pedagoji akımlarını yakından takip etmiş ve aşağı yukarı aynı zamanlarda eğitim reformlarını yapmışlardır. 20. yüzyılın başında da Osmanlı İmparatorluğu'nda Avrupa pedagoji akımlarının etkisi daha fazla hissedilmeye başlanmıştır. Diğer dersler gibi, ilkokul okul tarih dersleri de bundan nasibini almıştır. Bildiğiniz gibi ilkokul tarih dersleri pek çok öğretim programı geliştirme anlayışına göre yapılabilir. Fuat Baymur (1964:31-33) bu anlayışları altı başlık altında incelemektedir. Bunlar; gruplandırma tertip, takvimî tertip, merkezleri bir daireler halinde tertip, içinde bulunulan zamandan harekete geçip gittikçe uzak geçmişe intikal eden tertip, kronolojik tertip, sosyal bilgiler ünitesi halinde tarih coğrafya ve yurttaşlık bilgisini birleştirme. 1910'u yıllarda Türkçe'ye aktarılan çeviri pedagoji kitaplarında ve telif eserlerde ilkokul tarih programlarını yakın geçmişten uzak geçmişe doğru tasarlama gündeme gelmiştir. Bu anlayışa uygun olarak ilkokul tarih ders kitapları da yazıldığı anlaşılmaktadır. İşte bu çalışmada bu süreç tarihsel yöntemle dayalı olarak, birinci elden kaynaklar incelenerek ortaya çıkarılmaya çalışıldı. Nihayet Ali Fahrettin (Alper) 1925'te Tedrisat Mecmuası'nda yayımladığı araştırmasında bu türden bir tarih programı geliştirme anlayışının sınırlılıklarına işaret etmiştir. Erken Cumhuriyet döneminde eğitimciler bu anlayıştan vazgeçmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Programı, Pedagoji Akımları

THE EFFECT of the EUROPEAN PEDAGOGICAL THOUGHTS to the HISTORY TEACHING at the OTTOMAN PERIOD at the BEGINNING of the 20th CENTURY: THE PROJECT of HISTORY CURRICULUM DEVELOPMENT FROM the NEAR PAST to the REMOTE PAST and ITS RESULTS

Bahri Ata

Gazi Education Faculty

At the 19th century, many empires and nation-states followed the developments in the field of contemporary pedagogy, and made synchronic reforms in education in order to not fall behind in the race of the progress. At the beginning of the 20th century, the influence of the European pedagogical trends began to be felt more at the Ottoman Empire. Like other school courses, history lessons in primary school has got its share. As you know, primary school history curriculum can be designed in accordance with many curriculum development approaches. Fuat Baymur (1964:31-33) examines these approaches under six headings. These are thematic design, calendarical design, spiral design, taking historical topics from the near past to the remote past design, chronological design, collecting history, geography and civics under the unit of the social studies. In the 1910's, at the pedagogical books translated from French to Turkish, and the copyrighted works, it is put forward that the history subjects at the primary school history should be given from the present to the remote past. This approaches found an echo at history textbooks. In this study, this process tried to be uncovered by evaluating the primary sources on the basis of historical method. Finally, in 1925, Ali Fahrettin (Alper) published an article in *Tedrisat Mecmuası*. He has pointed out the limitations of this kind of curriculum development approach. The educators gave up this approach at the early period of Turkish Republic.

Keywords: History Curriculum, Pedagogical Trends

MISIR'DA LİSELERDE TARİH ÖĞRETİMİ

Walid Salam

Gazi Üniversitesi

Mısır Ortadoğu'nun en önemli ülkelerinden biri durumundadır. Kadim bir kültürün uzantısı olarak Mısır'da Mısır ve Ortadoğu bağlamında ele alınan tarih öğretimi örgün eğitimde 9. Sınıfta (14-15 yaş) başlamakta üç yıl boyunca zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Her yıl aynı konuların biraz daha genişletilerek anlatıldığı Tarih dersi haftada 3 saattir (3x40 dakika). Coğrafi ve kültürel yakınlığı nedeni ile Mısır ve Türkiye birbirini etkilemektedir. Bu bağlamda Mısır'da tarih öğretimi ve Mısır tarih öğretiminde Türk Tarihinin yeri önemlidir. Bu çalışmanın amacı Mısır'daki tarih eğitimi ve Mısır tarih derslerinde Türklerin nasıl ele alındığını ortaya koymaktır. Çalışmada doküman analizi araştırma yöntemi olarak kullanılmıştır. Çalışmada; Mısırdaki Tarih ders müfredatı, tarih ders kitaplarının kaynakları, temini ve özellikleri, tarih öğretmenlerinin yetiştirilmesi, tarih öğretim yöntemleri ve mısır tarih müfredatında Türkler gibi hususlardan bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mısır, Mısır Tarih Öğretimi, Mısır Tarihinde Türkler

TEACHING HISTORY at HIGH SCHOOLS in EGYPT

Walid Salam

Gazi University

Egypt as one of the most important countries in the Middle East area, as an extension of a deep rooted culture, teaching history at high school grade (ages: 14-15) as a core class take Egypt and Middle East mainly. Where the same subject was teaching every year with a wide expand for three hours per day. The geographical and cultural convergent between Egypt and Turkey made each one affect the other. So the Turkish history has an important position in teaching and learning history in Egypt. The aim of this research is how history classes and the field of teaching & learning history in Egypt take Turks and their history, using research analysis in the study. The research covered these points: History subjects at classes in Egypt, History subjects' sources. Who is writing and publishing the history books in Egypt? How people obtain them (by government or private sector)? How habilitate the history teachers? What are their qualifications? Teaching methods and syllabuses.

Keywords: Egypt, Teaching History, Turks in Egyptian History.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN TARİH KONULARININ ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Murat Keçe
Gazi Üniversitesi

Betimsel tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilen bu çalışmanın birinci amacı Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı içinde yer alan “tarih” konularının öğretimine yönelik öğretmen görüşlerini tespit etmektir. Bu görüşler zemininde yapılan değerlendirmelerin nedenlerini tartışmak çalışmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır. “Tarih” Sosyal Bilgiler öğretim programını oluşturan disiplinlerden biridir ve bu ders içindeki “tarih” biliminin kapsamına giren konuların öğretimine ilişkin öğretmen düşünceleri merak konusudur. Bu doğrultuda Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında lisansüstü öğrenime devam eden öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuştur. Öğretmenler ile gerçekleştirilen görüşmeler yolu ile elde edilen bulgular, nitel araştırma yöntemlerine uygun olarak içerik analizine tabii tutulmuştur. Elde edilen bulgulara göre, çalışmaya katılan öğretmenlerin ortak görüşü yedinci sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programındaki tarih konuları arasında neden-sonuç ilişkisini kurma bakımından –bir zincirin halkaları gibi– eksik noktaların olduğu yönündedir. Yine altıncı ve sekizinci sınıf Sosyal Bilgiler müfredat programlarındaki tarih konularının öğretimine yönelik olumlu değerlendirmeler yapılmasına rağmen programlardaki tarih konularının yüzeysel olarak ele alınması yerine nispeten önemli görülen tarihsel olayların detaylandırılarak ele alınması görüşü ön plana çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Müfredatı, Tarih Öğretimi, Öğretmen Görüşleri

THE VIEWS of TEACHERS for TEACHING the SUBJECTS of HISTORY LOCATED WITHIN THE SOCIAL STUDIES CURRICULUM

Murat Keçe
Gazi University

The primary purpose of this study is determine the views of teachers for teaching the subjects of history located within the social studies curriculum. This is the basis of opinions of the study is aimed to discuss the causes of the assessments made. History is one of the disciplines which make up the curriculum for social studies and thoughts of the teachers is curious to the teaching of the topics within scope of history in the course. Accordingly, teachers have been consulted who continuing to Gazi University, Institute of Education Science, a master or a doctorate in Social Studies Education. The findings obtained through interviews with teachers, in accordance with qualitative research methods were analyzed by content. According to the findings, the common view of teachers participating in the study is that in the seventh-grade social studies curriculum among the subject of history cause-effect relationship in terms -like links in a chain- that the missing of points direction. Despite there are positive assessments in the sixth and eighth grade Social Studies curriculum for teaching the subjects of history; in curriculum subjects of history superficially be approached rather than relatively important historical events to be addressed brought forward the idea.

Keywords: Social Studies Curriculum, History Teaching, Teacher Views

AN INVESTIGATION of the YEAR-EIGHT PRIMARY SCHOOL STUDENTS'
UNDERSTANDING AND COMPREHENSION of SOME CONCEPTS TAUGHT in the
STUDY UNIT 'STEPS TOWARDS the CONTEMPORARY TURKEY' WITHIN the
CURRICULUM of the REVOLUTION HISTORY of TURKISH REPUBLIC and THE
PRINCIPLES of ATATÜRK COURSES

Erkan Dinç
Uşak University
Esra Sarıyıldız

Social Studies and the Revolution History of Turkish Republic and the Principles of Atatürk (RHTRPA) courses taught in the upper-primary level possess intensive content knowledge. The curricula of these two courses, which took the constructivism as their main educational approach, were designed to introduce pupils with topics selected from history and other social science disciplines to enable them develop knowledge, skills and values that they may use in their real life situations. However, while the documents of the curricula overtly presents and explains the skills and values to be introduced to pupils, the concepts constituting the knowledge domain of the teaching and learning processes were not defined and described properly. Moreover, the curricula documents do not specify how teacher can introduce the concepts to pupils and what kind of teaching methods, techniques and activities could be used in this processes. The content of social studies and RHTRPA courses covers a wide range of abstract concepts. It is an important area of investigation to research and assess how and in which level those concepts are taught and how and in which level they were understood and comprehended by pupils. The review of the relevant literature reveals that the number of studies focusing on the issue in the field of social studies is growing up gradually in recent years. However, it is still outnumbered by those studies have been carried out in the areas of science and maths education. Taking the above points into account, this study aims to investigate the state of the year-eight pupils' understanding and obtaining of those concepts related to the first five attainment targets of the study unit named as "Steps Towards the Contemporary Turkey" within the curriculum of RHTRPA course. The research method is designed as a qualitative case study. The sample of the study, which was selected on the basis of the convenience sampling, comprises of 75 year-eight pupils attaining two different classes in the schools one in the district of Karatay and the other one in the district of Meram in Konya province and two teachers teaching RHTRPA course to those two classes. A focus group interview protocol and an observation schedule, both developed by the researchers were used as the data collection tools in the research process. During the process of data collection, firstly both classes were observed for two weeks (observation of four hour in each class in total) at which the topics covering the concepts investigated in this study. Secondly, four focus group interviews were conducted with twenty year-eight pupils (five pupils in each group), who were selected from those two classes on the basis of volunteering to participate in the study. After then the collected observation and interview data were analysed descriptively. The findings present that the teachers mostly use teacher talk as the method of teaching. They also use teacher questions and pupils' answers as the supplementary teaching technique. During the classes, teacher mostly focus on the completion of the topics allocated for that week or course. If they can find time, teachers try to solve multiple choice test questions with pupils as a preparation for centrally operated nationwide Success Level

Definition Exam (SLDE). It was observed that as a result of the above mentioned classroom rituals and processes, the assessment of pupils understanding of the relevant concepts and the definition and eradication of potential misconceptions have not been a usual part of classroom practice. The findings also reveal that some of the interviewed pupils do not recognise and define some concepts examined in this study. They could not relate some concepts to the others and could not distinguish their common and different characteristics. As result it can be stated that pupils could not comprehend some concepts under consideration and the ideas and examples they associate with those concept includes some wrong and defficient elements.

Keywords: The Revolution History of Turkish Republic and the Principles of Atatürk Course. Teaching of Concepts, Learning of Concepts, Case study

TEACHING the HISTORY of REPUBLICAN PERIOD in PRIMARY SCHOOLING: AN EXAMINATION of the VIEWS of TEACHERS

Erkan Dinç

Uşak University

Esra Sarıyıldız

İsmail Acun

Uşak University

This study aims to investigate the views of social studies teachers on the content and pedagogical aspects of the study unit “Turkey After Atatürk: the Second World War and Afterwards” that was included into the curriculum of the Revolution History of Turkish Republic and the Principles of Atatürk course in 2009-2010 academic year. As it is widely known Revolution History has been taught in higher education since 1934. From 1982, it has also been taught in primary and secondary levels under the course name of the Revolution History of Turkish Republic and the Principles of Atatürk. The content of this courses’ primary and secondary curriculum generally comprises of the historical issues starting from the First World War and ending with the death of Atatürk in 1938. The curriculum was revised in 1999 and the study unit called “the Second World War and Turkey was added into its content.” This study unit was renamed as “Turkey After Atatürk: the Second World War and Afterwards in 2009 curriculum revision and its content was expanded to include topics on more recent republican history. This study investigates the views of Social studies teachers, who teach the Revolution History of Turkish Republic and the Principles of Atatürk course in primary schools, on the last revision of the curriculum and its practice. A qualitative semi-structured interview form developed by the researchers was used as a data collection tool. Then twelve interviews were conducted with social studies teacher working in various primary schools in Uşak. A descriptive content analysis technique was used to analyse the collected data. The findings reveal that the participants of the study possess positive view points about the latest revision of the Revolution History of Turkish Republic and the Principles of Atatürk course curriculum. However, some of the participants, who got their teaching qualifications from social studies teaching or history teaching programmes, indicated that they do not feel themselves confident enough about the content –knowledge on the late republican history that included into the curriculum recently. These participants stated that the in-service training they received after the curriculum revision on the same matters was insufficient. The findings also show that there are still some problems in the design and content of the curriculum regarding to the study unit that was revised lately.

Keywords: The Revolution History of Turkish Republic and the Principles of Atatürk Course, The History of the Republican Period, the Views of Teachers

MİLLİ MÜCADELE ve CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA TRABZON'DA ÖĞRETMEN ÖRGÜTLENMESİ

Rahmi Çiçek

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Milli Mücadele hareketinin başlatılması ve Müdafaa-ı Hukuk Cemiyetlerinin kurulmasında Anadolu kentlerinin birçoğunda olduğu gibi, Trabzon'da da halkın aydınlatılmasında öğretmenler önemli bir rol oynamışlardır. Bildirinin birinci kısmında, Trabzon'da 1920'lerde kurulan Trabzon Muallim Cemiyeti ile cemiyetin faaliyetleri ve öğretmenlerin cemiyet içi faaliyetleri ile cemiyet dışı faaliyetleri ele alınacaktır. Milli Mücadele döneminde Trabzon Muallimler Birliğinin etkinlikleri yerel basına dayalı olarak açıklanacaktır. Bildirinin ikinci kısmın da ise Cumhuriyet döneminde Trabzon Muallimler Cemiyetinin feshi ile Türkiye Muallimler Birliği'nin Trabzon şubesinin oluşturulması ve faaliyetleri üzerinde durulacaktır. Trabzon Muallimler Birliği merkez şubesine bağlı kaza şubelerinin oluşumu ve bu şubeleri oluşturan öğretmenlerle kaza şubelerindeki faaliyetler üzerinde durulacaktır. Son kısımda ise Trabzon Muallimler Birliği tarafından yayınlanan Trabzon Muallimler Birliği Mecmuası içerisinde yer alan eğitimle ilgili yazılar değerlendirilecektir. Trabzon'da Öğretmen örgütlenmesinin temellerini oluşturan 1920-1927 tarihleri arasındaki dönemde öğretmenlerin örgütlenmesini sağlayan gerekçelerle onların oluşturdukları örgütsel yapı içerisindeki faaliyetleri yerel tarihsel kaynaklara dayalı olarak gün ışığına çıkartılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Tarihi, Öğretmen Örgütleri, Trabzon

OKUL ÖNCESİ ÇAĞI ÇOCUKLARININ ATATÜRK ALGISI

Oğuz Keleş

Niğde Üniversitesi

Elvan Yalçınkaya

Niğde Üniversitesi

Bayram Polat

Niğde Üniversitesi

Okul öncesi dönem insan hayatında sosyal, duygusal, bilişsel ve psiko-motor alanlarında kritik bir döneme sahiptir. Çocukların örgün eğitimle tanıştıkları ilk yer olan okul öncesi eğitim kurumlarında milli değerlerin kazandırılması, bireylerin topluma uyumu açısından çok önemlidir. Bu sebeple, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları doğrultusunda milli değerlerin, özellikle de Atatürkçülük konularının öğretimi okul öncesi eğitimden başlayarak eğitimin her kademesindeki programlarda yer almaktadır. Okul öncesi eğitim programında sosyal-duygusal alanda, Atatürk ile ilgili etkinliklere ilgi gösterebilme amacı yer almaktadır. Bu araştırmada okul öncesinde öğrenim gören çocukların Atatürk'e ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Adana'da bağımsız bir anaokulunda öğrenim gören 60 çocuk oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşme yapılacak ve elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla analiz edilecek ve okul öncesi çocuklarının Atatürk'ü hangi yönleriyle tanıdıkları ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, Tarih, Atatürk

THE ATATURK PERCEPTION of PRE-SCHOOL STUDENTS

Oğuz Keleş

Niğde University

Elvan Yalçınkaya

Niğde University

Bayram Polat

Niğde University

Pre-school term has a critic importance through human life in terms of social, emotional, cognitive and psychomotor domains. Gaining national values at pre-school education institutions where children meet school first are very important for the adaptation of individuals to school. Since then, national values especially Kemalism get place at each grade of educational programs in accordance with general aims of Turkish National Education. There is the aim of interesting with subjects about Ataturk in social-emotional domain of pre-school educational programs. Within this work it has been aimed to indicate the views of pre-school students on Ataturk. 60 pre-school students from a pre-school in Adana compose the research group. Semi- structured interview will be conducted with these 60 students and data will be analyzed with descriptive analysis model. The aspects that students meet Ataturk will be indicated.

Keywords: Pre-school, History, Ataturk

DİZİLERDEN TARİH ÖĞRENMEK: TARİH ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR DEĞERLENDİRME

Fatih Yazıcı

Marmara Üniversitesi

Ayşe Yetiş

Marmara Üniversitesi

Türkiye’de son dönemde tarihsel dizilere ve dönem dizilerine olan ilginin ve bu dizilerin medyada yer alma sıklığının arttığı gözlemlenmektedir. Bu durum tarihsel dizilerin tarihi “yozlaştırdığı” ya da “tarihsel gerçeklikleri saptırdığı” gibi birçok tartışmayı da beraberinde getirmektedir. Tarihsel dizi ya da filmler, her ne kadar kurgusal bir yapıya sahip olsalar da onları izleyenlerin tarihsel imgelemlerini etkiledikleri bir gerçektir. Hatta hem görsel hem de işitsel unsurlar taşımaları sebebiyle izleyicinin tarihsel imgelemini, bir tarih dersinden veya kitabından çok daha fazla etkileyebilmekte, hafızasında daha kalıcı bilgilerin oluşmasını sağlamaktadır. Bu sebeple sinema ve son dönemlerdeki etkisiyle tarihsel diziler, informal tarih öğretiminde ayrıcalıklı bir yere sahip olmuştur. Bu durum tarih öğretimi bağlamında iki sonucu beraberinde getirmektedir. Birincisi bu dizilerin okullarda öğretilen tarihe, informal bir tarih öğretimi olarak güçlü bir rakip oluşu, ikincisi ise tarih öğretmenin derslerinde kullanacağı görsel ve işitsel materyal sağlama potansiyelidir. Tarihsel dizilerin bu kadar konuşulduğu ve popüler olduğu bir toplumda, bu dizilerin etkisinin, tarih derslerine yansımaları kaçınılmazdır. Bu açıdan bakıldığında çalışmamızın amacı tarih öğretmenlerinin görüşlerinden yararlanarak dizilerin tarih dersleri üzerindeki etkisini ya da yansımalarını ortaya koymaktır. Belirlenen bu amaç doğrultusunda geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu İstanbul’da farklı devlet okullarında görev yapan tarih öğretmenlerine uygulanmıştır. Elde edilen veriler nitel veri analizi yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel Diziler, İnfomal Tarih Öğretimi, Tarihsel İmgelem, Öğretmen Görüşleri.

LEARNING HISTORY THROUGH TV SERIES: A QUANTITATIVE STUDY on HISTORY TEACHERS OPINIONS

Fatih Yazıcı

Marmara University

Ayşe Yetiş

Marmara University

It seen that interest to historical TV series is risen in Turkey in last days. This situation brings about some discussions like these TV series are “degenerate to history” or “distort to historical facts”. Although historical movies or TV series have a fictive form, they effect historical imagination of people who watch them. Furthermore because of they have visual and auditory components, they can be more effective than any history course or history textbook on historical imagination and can ensure to construct more persistent learning. Because of this reason historical movies and TV series have a special place in informal historical education. This situation brings about two results from the perspective of history education. One of them is these TV series, as informal history education, are strong competitors to history courses. Second of them is they have a potential of being visual and auditory educational material by history teachers in schools. In a society such as historical TV series are popular, effect of these TV series on history courses are unavoidable. In this perspective, purpose of the study is to evaluate the effect of these TV series on history courses by using history teachers’ opinions. Semi-structured interview form was developed for reach this purpose. The semi-structured interview form was applied to a group of history teachers working state schools in Istanbul. Results of the research were evaluated by using quantitative method.

Keywords: Historical TV Series, Informal History Teaching, Historical Imagination, Teachers’ Opinions.

TARİH ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ ve TARİH ÖĞRETİMİNDE SORU CEVAP YÖNTEMİNİN KULLANILMASI

Abdullah Gökdemir
Muğla Üniversitesi
İskender Daşdemir
Muğla Üniversitesi

Yapılandırmacı eğitim anlayışına geçtiğimiz 2005 yılından beri okullarda uygulanan öğretim yöntem ve tekniklerinde çok keskin bir farklılık görülmektedir. Bu farklılık tarih öğretimi içinde geçerlidir tarih derslerinde öğretmenler düz anlatım yöntemini ihtiyaçları kadar kullanıp daha sonra öğrencinin aktif olduğu diğer öğretim yöntemlerini kullanırlar bu hem öğrenci temelli eğitimi destekler hem de tarih öğretiminde öğretim yöntem çeşitliliği sağlar. Tarih öğretiminde kullanılan yöntemlerin açıklandığı ve özellikle tarih öğretiminde soru cevap yönteminin kullanılmasının önemi, nasıl kullanılması gerektiği, etkili olabilmesi için nelere dikkat edilmesi, üstün yönleri, eksik yönleri gibi özelliklerinin üzerine durulduğu bu makalede tarih öğretiminin amaçları ve bu amaçlara ulaşmak için kullanılacak yöntemler açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Öğretim Yöntemleri, Soru-Cevap Yöntemi

THE METHODS USED in HISTORY TEACHING and the USE of QUESTION-ANSWER
METHOD in HISTORY EDUCATION

Abdullah Gökdemir
Muğla University
İskender Daşdemir
Muğla University

A sharp difference occurred with teaching methods and techniques applied in schools since we passed to constructivist education concept in 2005. This difference includes history teaching. Teachers use direct speech method in history lessons as much as they need and then they apply other methods in which students are active. This both supports student-centered education and enables teaching method variety in history teaching. In this article the methods used in history teaching, the importance of using question-answer method in history education, how to use it, what points to regard in order to be effective, advantages and disadvantages are discussed as well as the aims of history teaching and the possible methods to use to reach these aims are explained.

Keywords: History Teaching, Teaching Methods, Question-Answer Method

“SAKARYA SAVAŞININ” İNKILÂP TARİHİ ÖĞRETİMİ AÇISINDAN HATIRATLARDA İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME DENEMESİ

Namık Çencen
Gazi Üniversitesi
Ahmet Şimşek
Sakarya Üniversitesi
Zafer Tangülü
Gaziantep Üniversitesi

Türkiye’de eğitimin yapılandırmacı bir paradigmayı merkeze alması öğretim kavramına yüklenen anlamı da genişletmiştir. Buna göre öğretim programları yeniden düzenlenmiş, öğretim yöntem ve teknikleri zenginleşmiştir. Orta öğretimde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi dersinin öğretim programının yenilenmesiyle yeni teknik ve materyallerin kullanımı gündeme gelmiştir. Bu çerçevede Ortaöğretim hatıratlar (anılar) önemli bir öğretim materyali olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmada, hatıratların tarih öğretimi ve inkılâp tarihi öğretimi açısından önemine değinilecektir. Hatıratların kullanımının yararlılıkları ve sınırlılıkları ele alınacaktır. Ortaöğretim T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Derslerinde kullanılabilecek hatıratların (anıların), seçiminde dikkat edilecek noktalar / hususlar dile getirilecek, öğretimde kullanılan bir hatıratta bulunması gereken nitelikler üzerinde durulacak bu çerçevede “Sakarya Savaşı”nın hatıratlarda (Falih Rıfkı Atay’ın “Çankaya”, İsmet İnönü “Hatıralar”, Kazım Karabekir’in “İstiklal Harbimiz”,) ele alınışı tarih eğitimi açısından örnek olarak incelenecektir. İncelenen hatıratlar; dönemin özelliklerini, yaşanan zorlukları, sosyal ortamı gözler önüne sermesi ve okuyan kişinin geçmiş ile doğrudan bağ kurabilmesi, anlatılan dönemin sosyal ve siyasal olayları ile ilgili bütüncül bir bakış açısıyla aktarması, öğrencilere fikirler karşısında gerçekleri analiz etme ya da kanıt veya ders kitaplarında yer almayan bilgileri bulma şansı sunması açısından önemli bulunmuştur. Nitel yöntemin kullanıldığı bu araştırmada, doküman incelemesi teknikleri tercih edilmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren materyallerin analizini kapsar. Elde edilen veriler tarih öğretimi açısından tartışılacak ve hatıratların tarih öğretimine katkısını örnekleyecek biçimde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sakarya Savaşı, Hatıratlar, İnkılâp Tarihi Öğretimi

THE EVALUATION on EXAMINATION of SAKARYA WAR MEMOIRS from the
POINT of REVOLUTIONARY HISTORY TEACHING

Namık Çencen
Gazi University
Ahmet Şimşek
Sakarya University
Zafer Tangülü
Gaziantep University

Take a constructivist paradigm loaded of teaching the concept of the center of education in Turkey has expanded the meaning. Accordingly, the revised curriculum, teaching methods and techniques are decorated. The renovation of the Republic of Turkey Revolutionary History course in secondary education curriculum have been in new techniques and materials. In this context, secondary education memories has been recognized as an important teaching material. In this study will be deal with the importance of the memoirs of history teaching and the teaching of the history of reforms. Effectiveness and limitations of the use of memories will be approached. Secondary Turkish Republic Reforming History and Kemalism lesson should be taken into consideration while selecting memories, used in teaching memories emphasized a focus on qualifications, In this context, “Sakarya War”, the memoirs (Falih Rifki Atay “Cankaya”, Ismet Inonu, “Memoirs,” Karabekir, “Independence War”) for the handling analyzed of samples in the teaching history. Memoirs analysed, it was important approved; characteristics of the period, difficulties faced in, to capture social environment and the person who reads, establish a direct link with the past, narrative era related to the transfer from a holistic perspective of social and political events, students to analyze the facts in the face of ideas or to offer a chance of finding evidence or information not covered in textbooks. Document review methods and techniques are used in this qualitative characterized study. The technique of document revision includes the analyzing process of the targeted phenomenon to research. The data obtained will be discussed in terms of teaching history and memoirs will be approached exemplifies this contribution to the teaching history.

Keywords: Sakarya War, Memoirs, Teaching of Revolutionary History

YÖK TEZ MERKEZİ VE PROQUEST'TE YER ALAN TARİH EĞİTİMİ TEZLERİNİN İÇERİK ve YÖNTEM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

İbrahim Turan
Atatürk Üniversitesi
Hasan Aslan
Atatürk Üniversitesi

Araştırmanın amacı Türkiye’de 1990’lı yıllardan günümüze kadar geçen sürede tarih eğitimi üzerine hazırlanmış tezlerin araştırma konusu ve kullanılan yöntemler açısından değerlendirmek ve elde edilen sonuçları PROQUEST’te yer alan farklı ülkelere ait tarih eğitimi tezleri ile karşılaştırmaktır. Betimsel yöntemin kullanıldığı bu çalışmada, YÖK “Ulusal Tez Merkezi” ve Proquest’te yer alan tezler bilgisayar destekli tarama yöntemi ile farklı arama terimleri kullanılarak derlenmiştir. Derlenen tezler ülkelere, yapılış yıllarına, üniversitelere, düzeylerine (yüksek lisans ve doktora), konularına, araştırma yöntemine, araştırma desenine, veri toplama araçlarına, örneklem türü ve örneklem sayılarına göre içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu karşılaştırmalı çalışmanın, diğer ülkelerde yapılan tarih eğitimi tezlerini inceleme ve bunları ülkemizde yapılan çalışmalarla kıyaslama imkanı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Yüksek Lisans, Doktora, Tez, Türkiye, Proquest

EVALUTION of HISTORY EDUCATION THESES SUBMITTED to COUNCIL OF
HIGHER EDUCATION NATIONAL DISSERTATION CENTER and PROQUEST in
TERMS of CONTENT and METHOD

İbrahim Turan
Atatürk University
Hasan Aslan
Atatürk University

The aim of the research is to evaluate history education theses prepared in Turkey during the period 1990s to the present day in terms of content and the methods used, and to compare obtained results with theses prepared abroad and submitted to PROQUEST. In this descriptive study, theses of history education was gathered from Council of Higher Education, "National Dissertation Center" and Proquest with computer-aided screening method by using various search terms. Compiled theses was evaluated using content analysis method according to country, date, university, level (masters or doctorate), content, research method, research design, data collection instruments, sampling method and sample size. This comparative study is expected to provide an opportunity to evaluate history education theses done in other countries and to compare them with those prepared in Turkey.

Keywords: History Education, Masters, Doctorate, Thesis, Turkey, Proquest

CONTENPORARY HISTORY TEXTBOOKS IN LITHUANIA: THE CASE OF INNOVATIONS

Benediktas Šetkus

Lithuanian University of Educational Sciences

The main purpose of this paper is to investigate the innovations in current Lithuanian textbooks. Since 1990, when Lithuania became independent, new history textbooks with different types of content and approach were published by existing publishing houses, which aimed to create as innovative textbook as possible. The author of this study uses content analysis method to summarize the existing innovations found in history textbooks, which stimulates motivation of students' learning. Firstly, the existing literature on how to write the textbooks and use innovative methods was analyzed in order to identify available contemporary innovation methods. Secondly, existing 5-12 grades history textbooks were analyzed with the aim to identify the innovations and innovative methods used. The overall results of the study highlight there is a variety of history sources used in the textbooks, more attention is dedicated to past people daily life, the emphasis is on close relationship and context of Lithuania and World history together, more focus is on local history, there are various questions and assignments included in the textbooks, which enhance students motivation and self-control, students are taught to analyze historian sources systematically and participate in history projects, there is even a digital history textbook published.

Keywords: History, Textbook, Innovation, Teaching, Lithuania

BATI AZERBAJCAN'DA (İNDİKİ ERMENİSTAN'DA) TÜRKÇE YER İSİMLERİNİN DEĞİŞTİRMESİ

Feride Aliyeva

Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi

Tevfik Mustafazade

Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi

Güney Kafkasya'nın aborijen ahalisi olmayan ermeniler sonradan buraya göç ederek ezeli Azerbaycan topraklarında yerleşmişler. XIX. yüzyılın başlarında Rusiya Güney Kafkasya'nı işgal ettiğinde burada kendine geçerli dayanak yaratmak amacıyla İran və Türkiye'den ermenileri toplumsal halde köçürüp yerleştimeğe başladı. Aynı zamanda 1828 yılının Mart'ın 21'de (2 Nisan) çar Nikolay I. ezeli Azerbaycan toprakları olan İrevan və Nahçıvan hanlıklarının arazisinde «Ermeni vilayeti»nin oluşması hakkında ferman verdi. Oluşan bu vilayetin arazisine giren 1111 köyden yalnız 62'de ermeniler yaşıyordu, aynı zamanda bu 62 köyden yalnız 14'nün ismi ermeni kökenli idi. Bundan sonra vilayetin azerbaycanlı'lardan toplumsal halde arınması, ermenileştirilmesi süreci başladı. 1911 yılında Güney Kafkasya'da yaşayan 1 milyon 300 bin ermeniden 1 milyondan çoğu gelme idi. 1918. yıl Mayıs'ın 28'de yaratılmış Azerbaycan Cumhuriyeti Güney Kafkasya'da barış və güvenlik hatırma eski Azerbaycan şehri İrevan'ı etrafındaki topraklarla birlikte ermeniler'e taviz verdi. Böylece, Güney Kafkasya'da ilk kez olarak Azerbaycan toprakları hesabına ermeni devleti oluştu. Bu zamandan itibaren Rusiya'nın evrensel yardımı ilə ermeniler tarafından Batı Azerbaycan topraklarının azerbaycanlı'ların kendi dede baba yurtları olan Batı Azerbaycan'dan (şimdiki Ermenistan Cumhuriyetinin arazisi) çıkarılması sona erdirildi. Ermeni milliyetçileri azerbaycanlı'ları öz topraklarından kovmakla yetinmediler, binlerce tarihsel anıtları, ender maddi və manevi kültür eserlerini, camileri, minareleri, mezarlıkları, dağıtıp tarihsel isimlere karşı da asil soykırım yaptılar. On binlerce tarihsel isimler değiştirilerek ermenileştirildi. Ermenistan'da azerbaycanlılar'a ait yaşayış noktalarının isimlerinin və diğer yer isimlerinin değiştirilmesi sürecine ilk kez 1919 yılında Ermenistan hükümetinin kararı ile başlanmıştır. Ermenistanda 1920. yılda Sovyet hakimiyeti kurulduktan sonra 1935 yılına kadar orada 190'dan çok azerbaycanlı yaşayış noktalarının ismi değiştirilmiştir. Örneğin, Ağasibeyli Ağaslı ile, Ağcakışlak Getaşen'le, Ağkilse Azad ile, Ahtahana Hlatag ile, Aşağı Karanlık Martuni ile, Babakişi Bujakan ile, Balakent Doveh ile, Vezirhane Dzorakap ile, Celaloğlu Stepanyan'la, Çatıkıran Razdan'la, Çırpılı Crapi ile, Çubuklu Tsovagıyuh'la, Deliktaş Tsavkar ile, Dereçiçek Tsahkadzor ile, Derekent Dzoradyuh'la, Efendi Noraşele, Eksipara Voskepar'la, Alili Salvard'la, Gödekli Martikyan'la, Çöl Liçk'le, Gül Nor Arevik'le, Harba-Sarvanlar Nor-Kohb'la, Yılançalan Artaşavan'la, Kervansara Atarbekyan'la İcevan'la değiştirilmiştir. Sonraki devirlerde de azerbaycanlılar'a ait tarihsel isimlerin değiştirilmesi süreci daha da hızlandırılarak toplumsal ölçek almış ve 1991 yılından sonra esasen sona erdirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güney Azerbaycan, Ermenistan, İsim

TARİH ÇALIŞMALARINDA KAYNAK KULLANIMI

Nazım Kuruca
Giresun Üniversitesi

Bu çalışmada tarih ilmine ait kaynak kullanımı ve bu alanda yaşanan sıkıntılar tetkik edilmektedir. Ülkemizde üniversite sayısının artmasına bağlı olarak tarih alanındaki çalışmaları sayısının da arttığı görülmektedir. Özellikle mahallî tarihçilik adıyla birçok eser kaleme alınmakta ve bunlar kaynak olarak kurumlarda okutulmaktadır. Belli bir metot çerçevesinde hazırlanmayan ve sınırlı kaynaklara dayanılarak hazırlanan bu eserler daha sonra birçok sıkıntıyı da beraberinde getirmektedir. Tarih ilmine ait yapılan çalışmaların belli bir ilmî disiplin içinde ve yeterli sayıdaki kaynağa müracaat edilmek suretiyle hazırlanması gerekir. Yine yabancı müelliflerin eserleri Türkçeye çevrilirken mütercimın Türk diline hâkimiyeti bir problem olarak görülmektedir. Türk diline yeterince hâkim olmayan mütercimlerin ilim dünyamıza kazandırdığı eserlerin bilimsel tetkikten uzak tutulmaması gerekir. Arşivlere ait kaynakların doğru okunması ve doğru değerlendirilmesi ciddi bir mesele olarak görülmektedir. Araştırmacıların konuya hâkim olmamaları hatalı okumaları ve yanlış değerlendirmeleri de beraberinde getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Araştırma, Kaynak Kullanımı

MALFUZAT (UTTERANCES) of the EARLY SUFI CHISHTI SAINTS of INDIA as a SOURCE of HISTORY-EDUCATION DURING the TURKISH RULE (13th CENTURY)

Syed Liyaqat Hussain Moini
Aligarh Muslim University

History educates us about self, past activities, achievements, success, failures of nations, communities, religions, societies and above all mankind. By reading it one can easily understand and know who is he or she? In fact knowledge of history do influence the human life as it educates not only individuals, but as a whole to society, and human beings and guide them for the future course. Every country, nation, community, society and family had its own history on which, one can boast and feel proud. In history writing Muslims have played a vital role, and it was they, who guided to the proper interpretation, perception of history with scientific approach, methodology, authenticity, honest and just attitude as has been the case of tafsir, Hadith and sira literature. Mystical and spiritual movements and dimensions which in Islam is called Tasawwuf (Sufism), and which had, dominated the world religions and influence the masses too had their own history. This historical aspect of Islam i.e. method of educating people, about hidden treasures known as Ilam-i-batin. The famous and foremost Chishti order founded by Khwaja Abu Ishaq Shami (Chishti) at Chisht near Herat in the last quarter of 9th Century (880) spread throughout the region due to the hard work of four giant Chishti personalities, contemporary of Khwaja Abdullah Ansari of Heart, and Shaikh Ahmad of Jam, whose Poetries and Malfuzat are found in abundance. Around 1181 AD the order was brought to Indian subcontinent by Khwaja Moin-ud-Din Chishti, years before the establishment of Turkish rule here. Born in Iran, brought up at Khurasan, educated in Central Asia, and spiritually trained in Iraq-Iran, the Khwaja then arrived and settled at Ajmer then the capital of India. He started propagating lofty Chishti ideals of piousness, brotherhood, tolerance, peaceful-coexistence, communal harmony, to the economically exploited people of a caste ridden society, in a politically disturbed region, in a challenging circumstances and hostile atmosphere. His sayings, utterances (malfuzat) shed light on the socio-religious history and conditions of Indian people. He had created history by having a peaceful great revolution in the Indian subcontinent. Malfuzat of Khwaja and his immediate spiritual successors contain lessons of humanism, service to mankind, respect for the emotion of others, and thus educated the masses about moral and ethical values. "The intellectual history of Medieval India begins with the advent of Shaikh Moin-ud-Din Chishti" has been rightly pointed out by none the less, than Prof. Mohammad Habib, the doyen of scientific approach to medieval Indian history. A Schimmel is of the view that his strong personality, love of one God, and His Prophet reflected in the love of mankind, won over a considerable people to his fold. However, his malfuzat, a great source of history and education to the people has initially been dubbed as apocryphal by some modern scholars. But now it has been an established fact that though it contains few mistakes about dates, names of persons and places, yet these historical treatises are the valuable source of educating people about religious practices, humanism, moral and ethical values and universal brotherhood. His successors too followed him and spread his message of Sulh-i-kul (peace with all) through actions, sermons, and utterances. Anis-ul-Arwah, Ganj-ul-Asrar, and poetic diwan of Khwaja Moin-ud-Din Chishti, Surur-us-Sudur and few epistles (rasails), letters poems etc. of his successor Sufi Hamiduddin Nagori, Dalil-ul-Arifin of Khwaja Qutb-ud-din Bakhtiar Kaki Aushi, malfuzat of Khwaja Ajmeri collected by Khwaja Fakhr-ud-din Gardezi his cousin and khadim-i-khas, (now extinct) are the earliest sources on Chishti philosophy, thought and teachings in the Indian subcontinent. Retaining original names like Madho after conversion with additional degree of Faqih (Jurisprudent) and Imam, discouraging unnecessary killings and burning of animals, specially cows, giving

up meat eating habit, to that extent that even in Fateha in the name of saint in not permissible on meat preparation. Adaptation of imperial and local customs, practices, rituals like Roshnee, Basant Sandel-pasting, beating of Naubat, vegetarian food preparation in Langar, reflects the education imparted by these great Chishti saints of India to the local populace mixing with a new religion i.e. Islam, were the unifying factor in this region which had largely contributed for the spread of Islam and Sufi thought with a message of Sulh-i-kul.

In this paper an attempt has been made to highlight the history, historic role of these Chishti Sufi stalwarts within Indian subcontinent. They had educated and taught people the importance and value of spirituality, morality, purity, simplicity, austerity, love, brotherhood, ethics, sober, etiquettes, graceful actions, values to live with peaceful-coexistence and played a vital role in the annals of the Indian history and in fact had created history. They are still remembered and venerated by the countries devotees and pilgrim irrespective of religion caste, colour, status and position, simply because History is not a heaven of Rationalizes or such a partial of Reasonable.

Keywords: Early Sufi Chishti Saints, India, History Education, Source, Turkish Rule

İKİNCİ MAARİF ŞÛRASI ÇALIŞMALARI IŞIĞINDA TÜRKİYE'DE TARİH ÖĞRETİMİ

Mesut Çapa

Karadeniz Teknik Üniversitesi

15-21 Şubat 1943 tarihleri arasında Ankara'da toplanan İkinci Maarif Şûrası'nda, okullarda tarih öğretimi konusuna geniş yer verilmiştir. İstanbul Edebiyat Fakültesi Dekanı Hâmit Ongunsu başkanlığında kurulan Tarih Öğretimi Komisyonu, mevcut tarih ders kitapları, öğretmen ve öğretim metotları ve tarih öğretiminde yararlanılacak araçlar hakkında çalışmalarda bulunmuştur. Komisyon raporu Şûra'da okunarak tartışılmıştır. Tarih ders kitapları ve öğretimi konusunda Reşat Tardu, Hüviyet Bekir Örs, Sadrettin Celâl Antel, Emin Âli Çavlı, Suut Kemal Yetkin, Yavuz Abadan, Hıfzırrahman Raşit Öymen, Ömer Lütfi Barkan, Kâmil Su, Sadri Maksudi Arsal gibi eğitimci ve bilim adamları muhtelif görüş ve önerilerde bulunmuşlardır. Bildiride, Şûra'ya sunulan rapor ve tartışmalar ışığında İkinci Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'de tarih öğretiminin durumu ortaya konulmaya çalışılacaktır. Ayrıca, bu çalışma ve tartışmaların daha sonraki uygulamalara yansımaları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Maarif Şûrası, Tarih Öğretimi, Tarih Komisyonu, Tarih Komisyonu Raporu, Hâmit Ongunsu, Tarih Ders Kitapları, Tarih Öğretmeni

TARİH ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ

Ümmügülsüm Candeğer
Güvercinlik Endüstri Meslek Lisesi

Öğretmenlik mesleği, hem pedagoji bilgisinin kullanıldığı hem de alanyla ilgili bilgi, beceri, tutum ve değerlerin bütünüyle icra edildiği bir meslektir. Bu bildiriye ele alınan konu tarih özel alan yeterliklerinin nasıl hazırlandığı olacaktır. Orta Öğretim Projesi kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü sorumluluğunda hazırlanmış olan Ortaöğretim Öğretmenleri Özel Alan Yeterlikleri belirlenmiş, Talim ve Terbiye Kurulunun uygun görüşü ile Bakanlık Makamının 26.01.2011 tarih ve 311 sayılı onayı ile yürürlüğe girmiştir. Proje kapsamında Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Felsefe, Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji öğretmenleri özel alan yeterlikleri belirlenmiştir. Bu konuda çalışma nedenimiz ise öğretmenlerimizin konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması ve önümüzdeki yıllarda bundan sorumlu olacak olmalarıdır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez hazırlanan Tarih Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri; Tarih Alan Bilgisi, Tarih Alan Eğitimi Bilgisi ve Tutum ve Değerler olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır. Tarih Alan Bilgisi; 3 yeterlik ve 27 performans göstergesinden oluşmaktadır. Tarih Alan Eğitimi Bilgisi; 11 yeterlik ve 50 performans göstergesinden oluşmaktadır. Tutum ve Değerler ise; 3 yeterlik ve 20 performans göstergesinden oluşmaktadır. Çalışmanın yapıldığı süreçte, hazırlanan yeterlik taslağı öncelikle yapılan odak grup görüşmelerinden elde edilen verilerin yansıtıldığı anket formuna dönüştürülerek 156 kişiye uygulanmıştır. Gelen dönütlere göre yeterlik taslağı tekrar düzenlenmiş ve düzenlenen yeterlik taslağı ikinci aşamada 78 kişiye uygulanmıştır. Gelen dönütler ışığında yeterlik taslağı tekrar gözden geçirilip Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından görüş almak üzere 166 kuruma gönderilmiş ve buralardan gelen 127 görüş değerlendirilmeye tabi tutularak yeterlik taslağımız son halini almıştır. Sonuç olarak; yürürlüğe giren Tarih Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri öğretmen yetiştirme politikalarının belirlenmesinde, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerin belirlenmesinde, öğretmenlerin seçiminde, iş başarımlarının ve performansların değerlendirilmesinde, öz değerlendirme ve kariyer gelişimlerinde kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretmenliği, Yeterlik, Özel Alan Yeterliği

HISTORY TEACHERS SPECIAL FIELD COMPETENCES

Ümmügülsüm Candeğer
Güvercinlik Industrial Vocational High School

Teaching job is a profession that is administered with pedagogic knowledge, specified skills, behaviour and information about the field. The subjects that're took in hand in this communique is how history special field competences are prepared. High-School Teachers Special Field Competences are set by Ministry of Education, within the context of high-school education in the responsibility of General Directorate of Teacher Training and Development, came into effect with the acceptances of Board of Education and Office of Ministry. Within the context of the project; Turkish language, literature, history, geography, philosophy, mathematics, physics, chemistry and biology teachers special field competences have been set. Decision to work on this subject is that the teachers lack adequate knowledge about the topic and they will be responsible for them in the future. For the first time in the history of The Republic of Turkey, History Teacher Special Field Competences are divided into three main titles as Knowledge of History Field, Knowledge of History Field Education and 'Behaviour and Values'. Knowledge of History Field has 3 competences and 27 performance indicators. Knowledge of History Field Education has 11 competences and 50 performance indicators. Behaviour and Values has 3 competences and 20 performance indicators. In the process of work, competence conspectus got transformed into a survey sheet and applied to 156 people. According the results, competence conspectus got reorganized and applied to 78 people. After another reorganization competence conspectus has been sent to 166 enterprises and according to incoming opinions a final reorganization has applied to the conspectus. In conclusion, History Teacher Special Field Competences will be used for setting politics of growing teachers, setting pre-service and in-service educations, selecting teachers, evaluating work performance, self evaluating and career developments.

Keywords: History Teacher, Competence, Special Field Competences

MAARİF ŞURALARINDA TARİH EĞİTİMİ

Ahmet Şimşek

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Funda Koca

Marmara Üniversitesi

Şenel Çamdeviren

Marmara Üniversitesi

Tanzimat'tan beri Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde düzenleme görevini yerine getirmek üzere kurulan sürekli organlar yanında, zaman zaman toplanan organlara da ihtiyaç duyulmuştur. Her derecedeki eğitim kurumlarının öğretim programlarını ve bakanlıkça gerekli görülen yönetmelik, tüzük ve kanun tasarılarını incelemek, bakanın onayına sunulacak kararları almak üzere bir kuruluş olarak Milli Eğitim Şurası teşekkül ettirilmiştir. Şuralar eğitim konusunun en üst düzeyde tartışıldığı ve ele alındığı bilimsel kurullardır. 1939 yılından zamanımıza değin, özgün çalışmaların ortaya konduğu verilere dayalı olarak, eğitim sorunlarına çözüm aramak üzere on sekiz defa Milli Eğitim Şurası toplanmıştır. Dönemin eğitim uygulamalarına bakıldığında, şuralarda ele alınan konuların ve çözüm yollarının zaman içerisinde daha spesifik ve daha profesyonel yaklaşımlar içerdiğini görmekteyiz. Tarih eğitimi alanındaki tartışma, öneri ve kararlar da bunlardandır. Tarih eğitimi ile ilgili tartışma ve kararların ilk olarak 2. Milli Eğitim şurasında alındığı görülmektedir. Bunun için 2. Milli Eğitim Şurası'nda "tarih eğitimi" komisyonu kurulmuştur. Sözü edilen komisyon, genel kurula tarih eğitimi ile ilgili dört rapor sunmuştur. Sözü edilen raporlar ile ilgili yapılan tartışmalardan hareketle dönemin "tarih eğitimi" şekillendirilmiştir. Bu araştırmada eğitim şuralarında geçmişten günümüze kadar "tarih eğitim" hakkında tartışmalar ve alınan kararlar incelenecektir. Bu yapılırken dönemin siyasal, sosyal ve eğitimsel yönelmeleri de dikkate alınacaktır. Tarihsel süreçte gelişen tarih eğitim kararları ve uygulamalarının günümüzdeki tarih eğitimini nasıl etkilediği tartışılacaktır. Araştırmanın kapsamını 1939 – 2010 yılları arasında toplanan Milli Eğitim Şuraları oluşturmuştur. Tarih eğitimi ile ilgili ele alınan konular Şura tutanaklarından doküman analizi yolu ile değerlendirilecek, alınmış kararlar zamanının ve günümüzün pedagojik ilkeleri çerçevesinde değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Milli Eğitim Şuraları, II. Milli Eğitim Şurası, Tarih Eğitimi

HISTORY EDUCATION IN NATIONAL EDUCATION COUNCILS

Ahmet Şimşek

Sakarya University Education Faculty

Funda Koca

Marmara University

Şenel Çamdeviren

Marmara University

Aside from organization established to maintain order in the body of National Ministry of Education since the reforms, organizations that convene from time to time has been needed. National Education Council has been founded with the aims to investigate the syllabuses of education program of every degree, make decisions about them and seek approval of the Ministry about their decision. These councils are scientific organizations where the subject of lessons is discussed. Since 1939, National Education Council has been convened eighteen times to seek solutions to education problems, in light of data that were used to prepare original studies. When the particular period is considered, subjects and solution methods held on the council have advanced to a more Professional and specific approaches. Decisions, proposals and discussions are also constituted of these approaches. Discussing and decision concerning history education can be seen to take place first in the 2nd. National Education Council. For this, a “history education commission” has been organized during the 2nd. National Education Council. This commission has presented 4 reports of history education to the council. Discussions of these reports have mainly shaped that period’s history education aspects. In this paper, discussions and decisions that took place during these councils from past to present will be investigated while doing this, that period of time’s social, political and educational orientations will be kept in mind. Discussions and decisions’ effect on today’s history education will be studied. The research scope includes the council sessions convened between 1939-2010. Subjects held on history education will be evaluated using document analysis method and decisions will be evaluated within the pedagogical perspective of the decisions’ period and today’s.

Keywords: National Education Councils, II. National Education Council, History Education.

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ LİSE TARİH DERS KİTAPLARINDA DİN ANLATISI

Ahmet Şimşek

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Tercan Yıldırım

Marmara Üniversitesi

Tarih eğitimin hangi amaca yönelik yapılması ve ne tür konuları kapsamaması gerektiği en önemli tartışma konularında birisidir. Tarih eğitimin amaçları arasında milli kimlik oluşturma etnik-dil temelli bir aidiyet hissi sağlamak da bulunmaktadır. Ulus -Devlet aşamasına geçmenin kaçınılmaz bir sonucu olarak Cumhuriyetin ilk yıllarında bu amaçlara yönelik Türk Tarih Tezi oluşturulmuştur. Özellikle 1930'lu yıllarda Türk Tarihinin Ana Hatları ve Methal Kısmı adlı çalışmalar ile programı oluşturulan ve daha sonra Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti tarafından dört cilt halinde genişletilerek yazılan Lise Tarih Ders Kitaplarında işlenen tezler de bu amaçlara matuf bir girişim olarak değerlendirilebilir. Biz bu çalışmamızda, bahsi geçen ders kitaplarında pozitivist bilim anlayışı çerçevesinde din üzerine ne gibi değerlendirmeler yapıldığını ortaya koymaya çalışacağız. Çalışmada, lise tarih ders kitaplarında ortaya konan tarihsel anlatının bilimsel doğruluğuna ilişkin bir tartışma yürütmekten ziyade tezde yer alan din anlatısı ile hangi amaçlara ulaşılacak istendiği daha fazla önem taşımaktadır. Dolayısıyla Erken Cumhuriyet Dönemi tarih yazıcılığının ideolojik niteliği ve bu tarihyazım süreci ile gerçekleştirilmesi hedeflenen politik amaçlar değerlendirmelerin ağırlık merkezini oluşturacaktır. Bunu yaparken de din olgusu ve İslam dini üzerine yapılan değerlendirmelerin nasıl kurgulandığı ve bu kurgunun hangi düşünsel alt yapıyı yansıttığı üzerinde durulacaktır. Bu bağlamda liselerde okutulan tarih ders kitaplarında din tartışmalarının yer almasının ne derece doğru olabileceği tartışılacaktır. Bu amaçla bahsi geçen lise tarih ders kitapları üzerinde doküman analizi ve söylem analizine yapılacaktır. Analizler sonrasında ortaya çıkan durum, doğrudan örnek alıntılarla sunulacaktır. Çalışmanın sonunda analiz edilen ders kitaplarında yer alan din konularının tarih eğitiminin amaçları içerisinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususu açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Din , Tarih Ders Kitapları, Pozitivizm

POZITIVISM NARRATIVE of RELIGION in the EARLY REPUBLICAN ERA HIGH SCHOOL HISTORY TEXTBOOKS

Ahmet Şimşek

Sakarya University Education Faculty

Tercan Yıldırım

Marmara University

Which made for the purpose of History education and needed to cover what kinds of issues is one of the most important discussion topics. Among the aims of history education, building a national identity and providing etnolinguistic-based a sense of belonging are also available. The stage of the Nation-State as an inevitable consequence of adopting the first years of the Republic, the Turkish History Thesis was created for these purposes. Especially in the 1930s with a program of works created by Outline of Turkish History and Introduction Section, and then expanded in the four volumes written by the Turkish History Research Society of High School History Textbooks in theses processed as an initiative aiming to evaluate these goals. In this study, we mentioned in textbooks on religion within the framework of positivistic sciences approach try to show what kind of evaluations done. The study set out in high school history textbooks, the scientific accuracy of the historical narrative, rather than conducting a debate on the aims to be reached in which the thesis is required by the religion narratives become more important. Consequently, the ideological qualification of historiography of the Early Republican Period and the political purposes aimed to be realized by this historiography process will constitute the center of gravity of the assessments. In doing so, the assessments made on the concept of religion and the religion of Islam and how they are constructed to reflect this fiction which focuses on the intellectual infrastructure In this context, taught high school history textbooks, to what extent the right may be take part in religion debates will be discussed. For this purpose, high-school history textbooks will be analyzed with using document analysis and discourse analysis methods. Situation that emerged after analysis, will be presented directly from the sample quotations. At the end of the study, analyzed in textbooks assessed and assessed in any matter within the purposes of history education in matters of religion will be explained.

Key words: History Education, Religion, History Textbooks, Positivism

TARİH EĞİTİMİ METOTLARININ YÜKSELME DEVİRLERİ

Metanet Memmedova
Bakü Devlet Üniversitesi

Tarihin öğretilmesi hem önceden hem de 19. yüzyılın 2. yarısından sonra farklı metodlar vasıtasıyla tedris olundu. Ama 19.yüzyılın 2.yarısından sonra eski metodlar yavaş-yavaş bırakılmaya başlanılmıştır. Dünya metodistleri arasında yeni teoriler meydana geldi. Bunlar içerisinde Avrupalı alimlerin ileri sürdüğü Üç marhale teorisi, Hatlı ve Konsentrik üsullar güncelliği ile öne çıkar, tarihi öğreten öğretmenler tarafından rağbet görürdü. Dünya metodistlerinin ideaları Azerbaycanda da yer almağa başladı. Mesela, Azerbaycanda ana dilinde okullar açmak için mübahiseler başladı. 20.yüzyılın başlarından sonra tarihin öğrenilmesinde yeni basamaklara adım atıldı. Azerbaycan Halk Cümhuriyeti devrinde öğrenimin dahilinde değişiklikler başladı.Yani, öğrenimde millilik ön plana çıktı. Dünyanın farklı yerlerinde öğrenim görüp Azerbaycana dönen eğitimciler bu işlerde daha çok dikkat çekerdiler. Yakın doğuda geniş yayılmış metodlardan biri olan "Usuli-credit" öğretimin yükselmesinde önemli yer tuttu. Azerbaycanda 20.asrın başlarında tahsil sisteminin yükselmesinde Türkiyede eğitim almış bir kaç aydının rolunu belirtmek lazımdır. 19.yüzyılın sonlarına doğru Azerbaycanın okullarında "Usuli-cedite" uygun olarak farklı kitaplar yazılırdı. Bu işte ilk sırada Türkiye aydınlarının da rolunu göstermek gerekir. Belli olduğu gibi bu metod bütün türk dünyasında öğrenimin yükselmesine neden olmuştur. Sovyetler döneminde tarihin öğrenilmesi ideolojisinin kurbanı oldu. Azerbaycan özgürlüğüne kavuştuktan sonra ana dilde öğrenim ve öğretim yeni basamaklara adım attı. Bu işte olarak Türk devletleri arasında tahsil hakkında imzalanmış senetler de rol oynamıştır. Azerbaycan tarihinin karanlık sayfaları daha geniş biçimde araştırılmağa başlandı. Özellikle Azerbaycan tarihinin, Orta çağda Azerbaycan-Osmanlı ilişkileri, en önemlisi ise 1918-1920 yıllarında Azerbaycan Halk Cümhuriyetinin faaliyetlerine Osmanlını gösterdiği yardımlar tam şekilde araştırma seçeneği oldu. Bu işte Azerbaycan tarihçilerinin değil aynı zamanda Türkiye tarihçilerinin de faaliyetlerini belirtmek lazımdır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Üsuli-Cedit, İlişki, Azerbeycan, Metod.

CIRCUITS INCREASE in HISTORY EDUCATION METHODS**Metanet Memmedova**

Baku State University

Teaching of history was taught both before and after the different methods of teaching through the 2nd half of the XIX century, But slowly the old methods were released new theories were emerged among the world Methodists. In the third stage to three theory put forward by European scholars, distinguished by Their Update online who has taught teachers are in demand by historical ideas. World methodist's ideas were spread in Azerbaijan, too. For example, the discussions began to open new schools in native language. Steps in learning a new step was taken after the early XX century history. Modifying the content of education began during the reign of the People's Republic of Azerbaijan. So plan on being a national education was cancelled. This was educated in different parts of the educators in this business much more attention to those would draw forth the rotating Azerbaijan. Reforming teaching method which is one of the methods widely disseminated in near east, the increase of Style held an important place. Collection system in Turkey in the early rise in Azerbaijan XX century trained must specify the role of a few intellectuals. Towards the end of the 19th century, various books were written in accordance with Azerbaijan's schools Reforming Style. More broadly the dark pages of history of Azerbaijan was started to be investigated. This request also demonstrate the role of intellectuals in Turkey must be the first order. This method of learning, as it might have gone up because the whole Turkish World. Teaching of history has been a victim of the ideology of the Soviet period, After the liberation of Azerbaijan has stepped in mother tongue teaching and learning new steps. Ask About this collection between states signed the bills played a role in Turkish. Especially the history of Azerbaijan, the Azerbaijani-Ottoman relationships the Middle Ages, most importantly, years of the 1918-1920 activities of the Azerbaijan People's Republic of benefits may also pointed towards the Ottomans became a full option of independent research.

Keywords: Education, New Approaches, Relationship, Azerbaijan, Method.

POSTMODERN TARİH YAKLAŞIMI: POSTMODERNİZMİN TARİH EĞİTİMİ İÇİN DOĞURGULARI

Kaya Yılmaz

Marmara Üniversitesi

Didem Özdarcan

Marmara Üniversitesi

Sofistike bir tarih konsepti geliştirebilmenin önşartlarından birisi tarihsel bilgi üretimi sürecinde rol oynayan etmenlerin bilinmesidir. Geçmişin yeniden inşa edilmesinde rol oynayan faktörleri anlamamanın en iyi yolu tarih yazıcılığı (historiografya) alanında okur-yazarlık geliştirilmesiyle mümkündür. Tarihsel düşünmeye yardım eden kavamsal araçlar olan tarihsel çerçeveler, tarih yazımını şekillendiren en önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Tarih yazımına yaklaşımın nasıl olması gerektiğine ilişkin birçok kuramsal çerçeve veya tarihsel akım vardır. Sadece tarihçilerin değil, tarih eğitimcileri ve tarih öğretmenlerinin de birbirinden farklı felsefi, epistemolojik ve metodolojik temellere dayalı bu tarihsel çerçeveleri bilmeleri gerekmektedir. Uluslararası tarih eğitimcileri, tarih disiplininde var olan modellerin veya akımlar belirlenip tarih eğitiminde kullanılmadığı sürece öğrencilerin tarihe ilişkin düşüncelerinin incelenmesinin belirsizliklerle dolu olacağını ve tam anlaşılamayacağını vurgulamışlardır. Fakat, tarih eğitimi üzerinde yapılan araştırmaların çoğunda geçmiş anlamaya ve açıklamaya ilişkin farklı kuramsal çerçeveler sunan tarih yazıcılığında görülen akımlar ihmal edilmiştir. Tarih yazıcılığı alanında yapılan çalışmaların tarih eğitimi için doğurguları tarih eğitimcileri tarafından yeterince ele alınmamıştır ve tartışılmamıştır. Tarih eğitiminde görülen en önemli eksikliklerden birisini gidermeyi amaçlayan bu çalışmada, geleneksel tarih yazıcılığına köklü eleştiriler getirerek tarih disiplinin varoluş temellerini sorgulayan postmodern tarih yaklaşımı ve yazımı ele alınmaktadır. Çalışmada, postmodernizmin tanımı, çıkış nedenleri, tarih disiplini ile karşılaşması ve tarihin epistemolojik varsayımlarına getirdiği eleştiriler açıklanmaktadır. Postmodern söylemin tarih disiplinine ve geleneksel tarih yazımına yönelttiği eleştiriler, geçmiş ile tarih arasındaki ontolojik fark, dilin ve subjektif öğelerin tarih bilgisi inşa edilmesinde oynadığı rol çerçevesinde irdelenmiştir. Postmodern tarih yaklaşımını örneklendirmek amacıyla Natalie Zemon Davis'in 'The Return of Martin Guerre' isimli eseri incelenmiştir. Bu çalışma, tarihinin belirsizlikler ve kopukluklarla dolu olan tarihsel bir olayı nasıl kurguladığını postmodern bakış açısıyla sunan en iyi örnekler arasında kabul edilmektedir. Çalışmada son olarak postmodern tarih yaklaşımın tarih eğitimi için doğurguları tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Yazıcılığı, Tarih Disiplini, Tarihin Doğası, Tarih Eğitimi, Postmodernizm, Postmodern Tarih Yaklaşımı

THE POSTMODERNIST APPROACH to HISTORY: POSTMODERNISM and its IMPLICATIONS for HISTORY EDUCATION

Kaya Yılmaz

Marmara University

Didem Özdarcan

Marmara University

Developing a sophisticated conception of history first and foremost requires one to know how the process of historical knowledge production works. One needs to develop literacy in historiography if he or she is to understand the factors that play an important role in the re-construction of the past. Historical frameworks are the conceptual tools which shape the nature and function of historical writing. There are a wide variety of historical frameworks or movements that provide the historian with alternative approaches to reconstruct the past. Not only historians but also history educators and teachers should familiarize themselves with these historical orientations along with their philosophical, epistemological and methodological underpinnings. International history educators bring to the fore the argument that without identifying and using the models in historiography, the effort to explore students' thoughts about history will remain obscure and murky. But, in spite of this important warning, there are a few studies in history education that draw on historical frameworks when studying students' historical understanding. There are also a handful studies that deal with or discuss the implications of historical orientations for history education. Aiming to address this gap in the literature, this study examines the postmodernist approach to the study of the past as a recent and contested school of historical thought in historiography. Postmodernism, its confrontation with history, its criticisms against the traditional historical writing and its challenge to the epistemological foundations of the discipline of history are explained. Natalie Zemon Davis' work entitled 'The Return of Martin Guerre is examined, as an example, to illustrate the postmodernist view of history. The implications of postmodernism for history education are also discussed.

Keywords: Historiography, Nature of History, History Education, Postmodernism, Postmodernist View of History

İLKÖĞRETİM II. KADEME SOSYAL BİLGİLER DERSİ TARİH KONULARININ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN KAVRAM YANILGILARI ÜZERİNE BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Kaya Yılmaz

Marmara Üniversitesi

Meryem Çiviler

Marmara Üniversitesi

Nesne, olay, olgu, süreç ve düşüncelerin benzer özelliklerine göre gruplandırılması olarak tanımlanan kavramlar, düşünmenin ve öğrenmenin gerçekleştiği yer olan bilişin temel yapı taşını oluşturdukları için etkili ve anlamlı bir öğrenmenin gerçekleşmesinde önemli bir role sahiptirler. Bu nedenle, ülkemizde yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak 2004 yılında oluşturulan ilköğretim sosyal bilgiler öğretim programında kavram öğretim ve öğrenimine önemli yer verilmiştir. Öğretim programında kavramların giriş, gelişme ve pekiştirme seviyelerinin hangi sınıf düzeyinde verileceği spesifik olarak belirtilmiştir. İlköğretim sosyal bilgiler dersinde kavram öğretim ve öğreniminde karşılaşılan en önemli sorunlardan birisi kavram yanlışlarıdır. Bir kavramın anlamına ilişkin bireyin sahip olduğu zihinsel algının o kavramın bilimsel anlamıyla uyuşmaması olarak adlandırılan kavram yanlışlığı, tüm derslerde olduğu gibi sosyal bilgiler dersinde de öğretimden hedeflenen öğrenme çıktılarının istenilen düzeyde gerçekleşmesini engellemektedir. Öğrencilerin sahip oldukları kavram yanlışlarını tespit etmek ve gidermek amacıyla fen ve matematik eğitiminde birçok çalışma yapılmıştır. Fakat sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılan çalışmalarda kavram yanlışları araştırma konusu olarak yeterli düzeyde ele alınmamıştır. İlköğretim sosyal bilgiler dersi tarih konularının öğretiminde önemli bir engel olarak karşımıza çıkan anakronizm veya tarih kavram yanlışlığı üzerine yapılmış yeterli çalışma bulunmamaktadır. Literatürdeki bu eksikliği gidermeyi hedefleyen bu çalışmada, sosyal bilgiler eğitimi çerçevesinde tarih konularının öğretiminde karşılaşılan kavram yanlışları tespit edilerek ortadan kaldırılmaya ve azaltılmaya çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Çalışmanın eylem planında, 6. sınıf sosyal bilgiler dersi “Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde geçen ‘milat’, ‘yüzyıl’, ‘kronoloji’, ‘çağ’, ‘fetih’ ve ‘uygarlık’ kavramlarına ilişkin yanlışları gidermek amacıyla çeşitli öğretim etkinlikleri düzenlenmiştir. Öğrencilerin yaşadıkları anakronizm sorununu en alt seviyeye indirmek amacıyla ihtiyaç analizi yapılmış, öğrencilerle görüşmeler yapılmış, kavram ağı diyagramı, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, anlam çözümleme tabloları, tarih şeridi, çizim yöntemi ve çalışma yaprağı kullanılmıştır. Öğrencilerin yaşadıkları anakronizm sorununu ortadan kaldırmak için ise, kavram haritaları, kavram çarkı diyagramı, çalışma yaprağı, tarih şeridi ve günlükler kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularının yazımı devam etmektedir. Bulguların yaklaşık %80’i yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anakronizm, Kavram Yanlışlığı, Sosyal Bilgiler, Tarih Eğitimi, Eylem Araştırması

AN ACTION RESERACH on the MISCONCEPTIONS CONFRONTED in ELEMENTARY SOCIAL STUDIES EDUCATION WHEN TEACHING HISTORICAL TOPICS

Kaya Yılmaz

Marmara University

Meryem Çiviler

Marmara University

Defined as a categorization of objects, events, phenomenon, thoughts and processes in terms of their similar properties, concepts play an important role in effective and meaningful learning in that they are the building blocks of one's cognitive structure where thinking and learning take place. For this reason, the elementary social studies education program that was restructured on the basis of the constructivist approach as of 2004 emphasizes the importance of the teaching and learning of concepts. In that program, concepts are specifically categorized as basic, intermediate and advance in terms of their complexity for each grade level. Student misconceptions are one of the most commonly confronted problems in teaching social studies concepts. Like other school subjects, student misconceptions are big obstacles before the attainment of important learning outcomes in social studies. There are a large number of studies on different aspects of student misconceptions in mathematics and science education. But, that is not the case for social studies education. The literature on student misconceptions in social studies is quite barren and thus in need of growing. This study aims to address this gap in the literature by examining students' misconceptions about historical topics or anachronism in social studies lessons at the sixth grade level. Action research was used as a qualitative research method in the study. To identify and then eliminate student misconceptions about historical topics found in the Unit called 'Living on the Earth,' concept mapping, concept diagram, structured grid, historical timeline, student study sheet, interview with students etc. were used to gather data. Descriptive qualitative analysis is being applied to the collected data. The process of writing findings is continuing. Approximately 80% of the findings have already been written.

Keywords: Anachronism, Misconceptions, Social Studies, History Education, Action Research

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARİHİ ÇEVRE ALGILARI ve TARİHİ ÇEVRE EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Kaya Yılmaz

Marmara Üniversitesi

A. Cevdet Kırıkçı

Marmara Üniversitesi

Ülkemiz çok köklü ve zengin bir tarihe sahip olmasına rağmen bu zenginliğini tarih yazıcılığı ve tarih eğitiminde yeterli düzeyde kullanamamıştır. Türkiye’de, geleneksel tarih öğretimi yaklaşımı bir türlü terk edilememiş, tarih araştırması, sözlü tarih, aile tarihi, tarihsel empati, kanıt temelli tarih öğretimi, müzelerle tarih öğretimi, tarihi yerlerde gezi-gözlem yapılması gibi yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretim yaklaşımları fazla uygulama alanı bulmamıştır. Tarihin çağdaş öğretim paradigmalarına dayalı yöntemlerle öğretilmesi öğrencilerin gelişmiş bir tarih konseptine sahip olmaları açısından oldukça önemlidir. Yapılandırmacı paradigmaya dayalı tarih öğretiminde geleneksel öğrenme ortamı olan sınıfların dışında alternatif öğrenme ortamlarının da kullanılması gerekmektedir. Öğrencilerin tarihsel düşünme ve anlama becerilerinin gelişmesine katkıda bulunabilme potansiyeline sahip alternatif öğrenme ortamlarından birisi tarihi çevrelerdir. Tarihi çevre, geçmiş uygarlıklardan bugüne kalan, bugünden de yarına kalacak olan her türlü maddi-manevi değerler ve birikimlerdir. Dünya genelinde yapılandırmacı eğitim sistemiyle birlikte tarihi çevre eğitimi giderek önem kazanmaya başlamıştır. Fakat, ülkemizde tarih eğitimi üzerine yapılan çalışmalarda tarihi yerlerin tarih öğretiminde kullanılmasını inceleyen araştırma sayısı oldukça azdır. Alan yazındaki boşluğu doldurmaya hedefleyen bu çalışmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarihi çevre algıları ve tarihi çevre eğitimine yönelik görüşleri incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcı grubunu amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen dört kız ve dört erkek olmak üzere toplam sekiz öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmeler ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Sekiz katılımcıyla yapılan görüşmeler toplam 5 saat sürmüştür. Toplanan veriler, betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın bulgularının yazımı devam etmektedir. (Bulgular kısmının yaklaşık % 80 yazılmıştır).

Anahtar Kelimeler: Tarihi çevre, Çevre eğitimi, Tarih eğitimi, Sosyal bilgiler, Öğretmen adayları

INVESTIGATION INTO SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' CONCEPTIONS of HISTORICAL ENVIRONMENT and THEIR VIEWS of HISTORICAL ENVIRONMENT EDUCATION

Kaya Yılmaz

Marmara University

A. Cevdet Kırıkçı

Marmara University

Turkey has a long standing and deeply-rooted history. But, that richness is not reflected in the area of historiography and history education. The study of historiography is largely a neglected area of scholarly study in Turkey. Likewise, traditional teaching methods still dominate history teaching in classroom at elementary, secondary and high school levels. Innovative approaches to teaching history such as historical inquiry, oral history, family history, evidence or document-based history, historical empathy, teaching history with museums and making trips to historical environments are on the periphery of Turkish history teachers' instructional repertoires. Curriculum of all school subjects including history and social studies is now based on constructivism. Constructivist approach to history teaching demands that students engage in learning history in alternative learning environments beyond traditional classroom settings. Historical environments are one of those alternative places. As such, they have a strong potential to help students develop a more through understanding of history. With the advent of constructivism, there is an increasing trend toward the use of historical places in the teaching and learning of school history throughout the world. Scholarly studies have been conducted on historical environments as well. But, there are not enough studies on this topic in Turkey. It is the aim of this study to contribute to the gap in the research literature on history education. Based on qualitative research tradition, this study examined social studies teacher candidates' conceptions of historical environment and their views of historical environment education within the context of social studies education. Semi-structured interview was used to collect data and purposeful sampling strategy was employed to select participants for the study. A total of eight teacher candidates, four male and four female, participated in the study. Research data were analyzed via descriptive qualitative analysis. The study findings are still written. The majority of the finding section has been completed so far.

Keywords: Historical Environment, Environment Education, Social Studies, Teacher Candidates

TARİHÇİLİK; TARİHİ, TARİHTEN ESİNLENEREK YAZMA İŞİ

Sultan Yıldırım

Akdeniz Üniversitesi

Derviş Başa

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Tarih yazımında tarih metodolojisine bağlılık oldukça önemlidir. Bu bildirinin amacı bu yöntem uygulanırken izlenecek yolu literatüre ve örneklere atıfla tarif etmektir. Tarih yazıcılığında, tarih araç değil, amaç olmalıdır. Tarih yazımında, amaç edinilen noktaya varma sürecinde tarihsel gerçekliklerden yararlanmak ve bu gerçekleri objektif deliller ışığında okuyucuya sunmak önemlidir. İşlenen olayların örgüsünü gerçekleştirirken okuyucuyu olayların içerisine çekmek ve okuyucunun yaşanan yüzyılı tüm boyutlarıyla gözünde canlandırabilmesini sağlamak tarih yazıcısının görevlerinden olmalıdır. Tarihçiler olayın dokusunu akılcı oluşturmalıdır. Olaylar tıpkı bir bulmacayı oluşturan parçalar gibi birbiriyle bağlantılı olmalıdır. Tarihsel gerçekler ve bu gerçeklerin birbirine olan bağları yazımın ana iskeletini oluşturmalıdır. Tarih antropolojiyle birlikte ele alınmalı ve uygarlık tarihi şeklinde gelişimi, günümüze getirilmelidir. Batılılar İngiliz Tarihçi Carr'ı tarihin ustası olarak görürler. Carr, tarihçinin okuruna karşı sorumluluğunu sorguladığı eseri, "Tarih nedir?" isimli kitabında üstü kapalı bir şekilde tarihin yönlendirilebileceğini ifade etmektedir. Oysaki yönlendirilen tarih, tarih bilimini okuyucuya sunmaktan uzaklaşmaktadır. Buna karşın, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu, ulu önder Mustafa Kemal Atatürk, "Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mühimdir, yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır." Sözüyle tarih yazma işini yapan kişilerin, mutlaka tarihsel gerçeklere bağlı kalması gerektiğini ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Tarihçi, Tarih Yazımı, Tarihsel Gerçekler

HISTORIOGRAPHY, HISTORY, INSPIRED BY THE WRITE WORK DATE**Sultan Yıldırım**

Akdeniz University

Derviş Başa

Directorate General of the State Archives

It is very important to keep up with the historical methodology in historiography. The objective of this paper is to describe the path to be followed in utilisation of this method with citation to the background information and cases. History should be the objective rather than the vehicle used in historiography. It is important to use the historical realities and present these realities to the readers with objective proofs in reaching to the targets in historiography. Pulling the reader into the occasions in realisation of the concerned occasions and presenting the whole century with all its dimensions should be the duties of the historiography. Historians should create the structure of the occasion in a rational way. The occasions should be linked to each other as pieces of a puzzle. Historical realities and linkages among them should constitute the skeleton of the history written. History should be considered together with anthropology and the improvements in the form of history of civilisations should be brought up today. Western people consider British historian Carr as the master of history. Carr described how history could be directed in a secret way in his book entitles “What’s history?” where he questioned the responsibilities of the historian to his readers. Yet, the founder of Turkish Republic, Mustafa Kemal Atatürk indicated that historians should seriously keep up with historical realities with the saying of “Writing history is as important as creating history, the reality that does not change could turn into a surprising situation for the humanity is the author does not rely on who had done.”

Keywords: History, Historiography, History Literature, Historically Real

SELÇUKLU DEVRİ TARİH ARAŞTIRMALARINDA KAYNAK SORUNU: EFLAKİ'NİN ESERİ HAKKINDA BAZI NOTLAR

Ahmet Akşit
Niğde Üniversitesi

Herhangi bir veli ve taraftarlarının hayatlarını anlatmak üzere kaleme alınan menâkıbnâmelerde devrin dini, içtimai ve siyasi hadiseleri hakkında da pek çok bilgi bulunmaktadır. Ancak, bu tür eserler, öncelikli olarak yazarın bağlandığı şeyh ve etrafındakilerin propagandasını yapmak amacıyla kaleme alındıkları için zaman zaman bu bilgilerin saptırıldığı görülmektedir. Bu anlayış ve yaklaşımın en bariz görüldüğü kaynaklardan biri de Eflaki'nin Menakıbu'l-Arifin adlı eseridir. Başta Sultan Veled'in eserleri ve Risale-i Sipehsalar olmak üzere bir kısım kaynaklar ile duyduklarına göre eserini meydana getiren Eflaki, bunlara bir takım ilaveler yapmak suretiyle hadiselerin mahiyetini değiştirmiştir. Bu hususlar tebliğde örneklerle gösterilecektir.

Anahtar Kelimeler: Selçuklu, Eflaki, Menakıbname

TÜBİTAK LİSELER ARASI PROJE YARIŞMASINDA TARİH PROJELERİNİN DURUMU

Ahmet Şimşek

Marmara Üniversitesi

Funda Koca

Marmara Üniversitesi

Ülkemizde bilim ve eğitim alanlarında proje hazırlama, özellikle AB (EU) projelerinin etkisiyle yaklaşık on yıldır önemsenen bir gelişme olmuştur. Bu sebepten eğitim-öğretim sürecinde ilgili konu/lar çerçevesinde proje hazırlayan bireylerin yetişmesi ve dolayısıyla proje merkezli iş ve öğretim yaklaşımları dikkate alınmıştır. “Proje tabanlı öğrenme” olarak yaygınlık kazanan bu yaklaşımın amacı, özellikle konu alanına ilişkin bir problemin tanımlanması, bunun çözümüne ilişkin literatür taranması, veri toplanması, verilerin analizi ve yorumlanması, bulgulardan hareketle çözüm için karar verilmesi gibi araştırma becerilerini ön plana çıkarır. Böylece süreç içinde aktif olarak rol alan ve hem geçmiş bilgilerini hem de yeni edindiği bilgileri birleştirerek projeye uyarlayan bireylerin yetiştirilmesini amaçlar. Tarih dersinde proje tabanlı öğrenmeyle bireyin araştırdığı konu / dönem ile içinde bulunduğu dönem / toplum arasında bağlantı kurması, tarihin değişim ve süreklilik ilkesinden hareketle geçmiş yaşanmışlıkların günümüzde de çeşitli şekillerde devam ettiğini kavraması amaçlanmıştır. Lise öğrencileri arasında “proje kültürünün” yaygınlaşmasını sağlamak ve proje temelli düşüncelerini teşvik amacı ile TÜBİTAK’ın, uzun zamandır fen ve matematik alanlarında sürdürdüğü liseler arası proje yarışmasına 2009 yılından itibaren tarih alanı da dâhil edilmiştir. Bu incelemede TÜBİTAK proje yarışmasında lise öğrencilerini hazırladıkları tarih projelerinin niceliksel ve niteliksel durumu tarih eğitimi açısından çözümlenmeye çalışılacaktır. İncelemenin kapsamı; TÜBİTAK Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması’na İstanbul 2. Bölge’den (Anadolu yakası, Kocaeli, Sakarya) yapılan başvurulardan 2009-2012 yılları arasındakilerle sınırlandırılmıştır. Konu edilen projeler; fikir-yaklaşım değer, öğretimsel değer ve raporlaştırma durumları başta olmak üzere belirlenecek kriterlere göre incelenecektir. Bu amaçla projelerin değerlendirilme aşamasında, literatürden hareketle proje değerlendirme ölçeği geliştirilecektir. Bu ölçeğe göre projeler, doküman analizi tekniğiyle değerlendirilecektir. Bulgular, yüzdelik/frekans veriler şeklinde sunulacak ve tarih eğitimi açısından tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Proje Tabanlı Öğrenme, TÜBİTAK Tarih Projeleri, Tarih Eğitimi

SITUATION of HISTORY PROJECTS AMONG TUBITAK HIGH SCHOOLS' PROJECT CONTEST

Ahmet Şimşek

Marmara University

Funda Koca

Marmara University

In our country, preparing projects where science and education are concerned, has been given much importance since nearly 10 years, thanks to the positive effects of EU projects. Accordingly educations of individuals who prepare projects in respective fields and Project centered approaches have been considered. This “Project based learning” especially features abilities such as defining a problem of the area of interest, literature research in respect to solve it, gathering data, data analysis and interpretation, deciding the solution in lead of findings. Thus it aims to guide and educate individuals that actively takes place in the process and that combines past knowledge with newly acquired ones. By Project based learning in history lessons, individual’s establishment of a correspondence between the current topic / period and that of the research subject’s has been intended, along with history’s variance and captivity principle, making them understand that past experiences are reoccurring today, in certain ways. Accordingly, Project based approach, which includes the study named performance tasks”, is retained by TUBITAK’s contests. TUBITAK’s long – termed contests in science and mathematics of high school students have since 2009 included the field of history, in order to universalize the Project culture and improve their Project based thinking abilities. In this paper, high school students’ history projects will be attempted to be analyzed according to their qualitative and quantitative aspects. This analysis’s thought to be able to shed some light on students’ capabilities on Project preparations. Scope of the paper has been reduced to applications that have been sent from Istanbul 2. District (Anatolian section, Kocaeli, Sakarya) in years 2009-2012. Project topics included in the paper will be determined according to criterion such as idea – approach value, educational value and reporting value. An assessment scaling factor will be developed in light form literature. With this scaling factor, projects will be assessed with document analysis method. Findings will be presented as percentage / frequency data and discussed in perspective of history education.

Keywords: Project Based Learning, TUBITAK History Projects, History Education.

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN YEREL TARİH KONULARININ TARİH DERSLERİNDE KULLANIMIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İRDELENMESİ

Mehmet Akpınar

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Bu araştırmada tarih öğretmenlerinin derslerinde yerel tarih konularını kullanma konusundaki görüşlerini ve programların yerel tarih konularının derslerde kullanmaya ne ölçüde olanak verdiğine yönelik tespitlere ulaşılmak amaçlanmıştır. Çalışma betimsel nitelikte olup, veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Mülakatta 8 soru kullanılmıştır. 18 öğretmene uygulanan mülakatlar not alınarak kaydedilmiştir. Benzer ifadeler tema ve öğretmen kodlarıyla matrisler oluşturulmuş ve ifadeler metin içinde verilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin “yerel tarih” kavramı konusunda genel bir kanaate sahip oldukları, ancak yerel tarihi tarih derslerinde kullanacak yerel tarih bilgisi konusunda kendilerini yeterli görmedikleri görülmüştür. Öğretim programlarının yerel tarihe yeterince yer verilmediğini düşünen öğretmenler, yerel tarihin öğretim programlarında ayrı bir ünite olarak yer verilmesinin faydalı olacağına inanmaktadırlar. Öğretmenler, yerel tarih öğretiminde en fazla zaman, kaynak, bilgi yetersizliği, genel tarih bilgileri ile çatışma vb. konularda sorunların yaşanmakta olduğuna vurgu yapmışlardır. Çalışmada öğretmenler, öğrencilerin yerel tarih konularına karşı ilgilerinin olumlu olduğunu ve tarih konularının öğretiminde bu yolla aktif öğretimin daha kolay gerçekleştirildiği ifade etmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmenler derslerinde yerel tarih konularından daha verimli bir şekilde yararlanarak derslerini yürütebilmeleri için yerel tarih bilgisi ve kullanma becerilerinin geliştirilmesi, öğretim programlarının yerel tarih kullanımını özendirerek şekilde düzenlenmesi, yerel tarihe yönelik daha çok rehber materyal geliştirilip öğretmenlerin kullanımına sunulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, Yerel tarih, Öğretim programı

EXAMINING OF HISTORY TEACHERS' PERCEPTIONS ABOUT USING OF LOCAL HISTORY SUBJECTS IN HISTORY COURSES

Mehmet Akpınar

Karadeniz Technical University

The aim of this study is to elicit history teachers' perceptions about using of local history in history courses. Also in this study, it is tried to figure out the eligibility of history curricula in terms of using local history. This study was designed with descriptive method and semi-structured interview including 8 questions was used as data collection technique. In this case study was conducted with 18 history teachers. The data were collected by taking notes. Then these notes were coded by using themes. Besides, these themes were supported with direct quotes from texts. Findings showed that history teachers have general information about the concept of local history; however they have limited qualifications about how to use local history in their courses. Furthermore, history teachers didn't find history curricula adequate in terms local history and they believed that local history should give as a separate unit in the curricula. They stressed that when using local history they face with some problems such as time, sources, inadequate information, conflicts between general history and the local one. On the other hand they claimed that students have positive opinions about local history and thanks to it they can easily do active learning. As a result, it can be suggested that information and skills of history teachers about local history should be improved and history curricula should be revised for encouraging to use local history, and more materials about local history should be developed and presented to teachers.

Keywords: History Teaching, Local History, Curriculum

PROSPECTIVE HISTORY TEACHERS' VIEWS on ACTIVITY BASED LEARNING in HISTORY LESSONS

Semih Aktekin

Karadeniz Teknik Üniversitesi

This paper examines the prospective teachers' perspectives on activity based learning in history lessons in Turkey. 59 prospective history teachers who are studying for their pre-service training in Karadeniz Technical University were presented some materials which reflect activity based approach during their course by the author. Then they were asked to implement 12 different activity based history modules from the newly published book titled 'Innovative History Education Exemplar Activities' during their Educational Technology and Material Design course in the university. After each lesson all students discussed the practicality and effect of those modules by using certain criteria. At the end of the year they were given an open ended questionnaire to express their opinions on the activity based learning and materials in history lessons. This paper will discuss the preliminary results of the questionnaire.

Keywords: Activity Based Learning, Teaching History, Innovative History Education, Teaching History in Turkey

1970 TARİHLİ 10. SINIF TARİH DERS KİTABININ GÖRSEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ebru Demircioğlu
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Ders kitapları eğitim ve öğretim sürecinin vazgeçilmez unsurlarından birisidir. Bu materyallerin en önemli öğelerinden birisi de görsellerdir. Görseller ders kitaplarında sunulan bilgileri açıklama, basitleştirme ve anlamlı hale getirmede önemli rol oynamaktadırlar. Bu nedenle ders kitabını hazırlayan kişilerin, bir ders kitabının görsel açıdan ve içerisine konulacak görsellerin hangi özellikleri taşımaları ve ders kitabında nerelere yerleştirilmesi gerektiği, konusunda bilgi ve deneyim sahibi olmaları gerekmektedir. Tarih ders kitaplarındaki görsellerin incelemesine dayalı çalışmalarda, görsel hazırlama kriterlerine yeterince dikkat edilmediği anlaşılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, 1970 tarihinde hazırlanan Lise II Tarih Ders Kitabını, görsel açıdan ve içerdiği görseller bakımından değerlendirmektir. Buna ek olarak, elde edilen verilerin günümüz literatürüyle karşılaştırılması ve tarih ders kitaplarındaki görsellerin hazırlanmasında ne tür gelişmelerin yaşandığı da ortaya konmaya çalışılacaktır. Araştırma nitel bir anlayışla gerçekleştirilmiş olup, ders kitabı analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen veriler ışığı altında, 1970 tarihli tarih ders kitabındaki görsellerin bazı açılardan günümüz tarih ders kitaplarında yer alan görsellerden daha iyi hazırlandığı da görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir nokta ise, incelenen ders kitabında günümüz ders kitaplarında yer almayan el çizimi görsellerin, detaylı bir şekilde görsel açıklamalarının ve görsellerin numaralandırılmış olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Ders Kitabı, Görsel, Tarih Eğitimi, İçerik Analizi

EVALUATION of 10th GRADE HISTORY TEXTBOOKS DATED 1970 IN TERMS OF VISUALITY

Ebru Demircioğlu
Karadeniz Technical University

Textbooks are one of the indispensable elements of education system. One of the most important elements in the textbooks is visual materials which explain and simply information given textbooks. They also make the materials meaningful in the eyes of the students. For this reason, people who prepare textbooks should have knowledge and experience on how to prepare visual materials in the textbooks. In the light of the related literature, it seems that visual materials of history textbooks are not given enough attention. The purpose of this paper is to evaluate 10. Grade history textbooks dated 1970 in terms of visuality. Besides this, gathered data will also be compared current literature about related literature. Qualitative research approach was used in this research. Content analysis was main data collection tool of this study. The data in the light of the history textbook dated 1970 analyzed in this study indicates that visuals of examined textbooks are better in some respects when we compare visuals of current history textbooks. Besides this, examined textbook has also hand drawn visuals, detailed descriptions and numbered pictures.

Keywords: History Textbooks, Visuals, History Education, Content Analysis.

TEACHER TRAINING for HISTORY TEACHERS and TEACHING HISTORY in the EUROPEAN UNION: PRESENT and FUTURE.

Elisabeth Erdmann

Universität Erlangen - Nürnberg

International research about teachers and teaching has shown that the quality of teaching only has a modest effect on learning compared with other situational, inter-social, institutional, family-related and social factors. These factors can only marginally be influenced – as a consequence, there is only the possibility to think about how teacher training can be optimized in order to arrive at improved lessons. Teacher training of history teachers in Europe is organized in very different ways. This will be demonstrated looking at various examples. However, these differences do not tell very much about the quality of the training. There is agreement which principles history education should follow, even if the teaching of history differs widely not just in between the various countries but also from teacher to teacher. Furthermore, problems like support of internships at school, which take place during the first years of studying, will be addressed as well as the agreement between first and second phase of teacher training. The coordination between the science of history and history didactics during degree programmes at university will be presented as well as further education opportunities for teachers as life-long learners. Possible solutions will be demonstrated.

Keywords: History, Teacher Training, Europe